

30 LET PRÁCE PRO NÁŠ VENKOV

30 LET SPOLU - Spolek pro obnovu venkova České republiky

1993 2023

30 LET SPOLU

Spolek pro obnovu venkova České republiky

OBSAH

I. ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLKU.....	4
II. HISTORIE	9
III. PŘEDSEDOVÉ.....	15
IV. SOUTĚŽ VESNICE ROKU	19
V. „SÍŇ SLÁVY – POCTA ZA ROZVOJ VENKOVA“ OSOBNOSTI	74
VI. NÁRODNÍ KONFERENCE VENKOV (TÉMATA)	79
VII. DLOUHODOBÁ TÉMATA	88
VIII. ZASTOUPENÍ SPOLKU NA VÝZNAMNÝCH AKCÍCH.....	95
ZÁVĚR.....	98

I. ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPOLKU

Název: Spolek pro obnovu venkova České republiky

Sídlo: Bělotín 151, PSČ 753 64

Právní forma: spolek

Registrace: ve Spolkovém rejstříku, vedeném Krajským soudem v Ostravě v oddíle L, vložka 2477

IČ: 64937178

Spolek pro obnovu venkova České republiky je klíčovou organizací hájící v naší zemi venkov, jeho hodnoty a rozvoj ve venkovském prostoru. Spolek byl založen již 1. 6. 1993 a tehdy se ke členství v něm přihlásilo více než 200 zájemců především z řad obecních samospráv, zemědělců, projektantů, podnikatelů, učitelů, pracovníků vysokých škol, výzkumných ústavů a státní správy, spojených myšlenkou realizovat Program obnovy vesnice.

Spolek pro obnovu venkova byl založen dne 1. června 1993 a je registrován jako občanské sdružení, po změně občanského zákoníku jako zapsaný spolek.

Posláním Spolku je přispívat k rehabilitaci venkova, k obnově a prohloubení společenského a duchovního života na venkově, k posílení hospodářské stability a prosperity venkova. Motivovat občany žijící na venkově k dobrovolné aktivitě, podněcovat je k odhodlání podílet se na zdárném vývoji obce, napomáhat vzniku a činnosti místních a regionálních sdružení. Účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova. V neposlední řadě pak překonávat úzce resortní přístupy k řešení problémů obnovy vesnice a rozvoje venkova a podporovat a realizovat Program obnovy venkova.

LOGO SPOLKU PRO OBNOVU VENKOVA

Základem myšlenky loga je kruh, který symbolicky představuje celistvost, nekonečnost, bezčasovost, je tedy bez začátku a konce. Nemá „nahore“ ani „dole“.

Kruh je odrazem věčnosti. Spolek je určitá soudržnost lidí, kteří chtějí společně pracovat pro venkov. Znamená to přeneseně v kruhu.

Ústředním symbolem loga jsou dva lipové lístky. Znázorňují historickou i současnou sounáležitost Čech a Moravy. Lípa je symbolický květ naší státnosti. Tvar lipového listu má tvar srdce. Kvítek lípy je symbolické vyjádření slunce a rozkvětu.

CÍLE SPOLKU

Spolek je pracovní a iniciativní skupina občanů ustavená na podporu a koordinaci prací při obnově a rozvoji venkova a posílení nástrojů umožňujících rozvoj venkovských komunit. Spolek sdružuje obce, zástupce zemědělců, orgánů územní samosprávy, venkovských mikro-regionů a Místních akčních skupin, dále pracovníky státní správy a samosprávy, odborných institucí, škol, projekčních pracovišť, peněžních ústavů a věci oddané jednotlivce, kteří mají následující společné cíle:

1. Pečovat o prohloubení duchovního a společenského života na venkově.
2. Propagovat obnovu a rozvoj venkova a získávat jim vážnost ve společnosti.
3. Vytvářet podmínky pro spolupráci při obnově a rozvoji venkova.
4. Účinně napomáhat vzniku a činností MAS, občanských sdružení a spolků, ustavených k obnově venkova, a to nejen dospělých, ale i dětí a mládeže
5. Účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova.

6. Spolupracovat na realizaci a rozvoji programů a strategií obnovy venkova.
7. Napomáhat při vytváření a rozvíjení různých druhů podpor venkovského života a hájení jeho základních principů.
8. Motivovat venkovské občany k dobrovolné aktivitě a podněcovat je k vyšší iniciativě ve zdárném vývoji obcí
9. Překonávat úzce resortní přístupy v řešení venkova.
10. Přispívat k péči o historický stavební fond venkova, podporovat zachování kulturních a přírodních hodnot venkova a udržení charakteristického obrazu vesnic a kulturní krajiny

FORMY ČINNOSTI SPOLKU

1. Pracovní setkání v časové a věcné koordinaci postupu právnických a fyzických osob při obnově venkova a k vyhodnocování užitých metod přípravy, projekce, realizace a financování programů a strategií obnovy venkova a dalších projektů dotýkajících se obnovy venkova.
2. Pořádání odborných přednášek, tematických exkurzí a seminářů k obnově venkova.
3. Vydávání odborných a osvětových publikací a informačních materiálů k obnově venkova.
4. Spolupráce se sdělovacími prostředky.
5. Spolupráce a podpora občanských a podnikatelských aktivit směřujících k rozvoji a obnově venkova.
6. Spolupráce se samosprávou a státní správou ve směru obnovy a rozvoje venkova.
7. Aktivní působení směřující k uznání trvale udržitelného venkovského způsobu života a obhajobě podmínek k životu venkovských komunit.
8. Aktivní realizace projektů k podpoře výše vytčených cílů.

ČLENSTVÍ VE SPOLKU

1. Členství ve Spolku je dobrovolné. Členem Spolku se může stát každá fyzická osoba starší 18 let, bez rozdílu pohlaví, vyznání, politického a sociálního zařazení, národnosti, rasy a státní příslušnosti.
2. Členem spolku se může stát také právnická osoba. Za právnickou osobu ve Spolku jedná její statutární orgán, pokud si sama neurčí jiného zástupce.
3. Členství se váže na osobu člena a je nepřevoditelné na jinou osobu.
4. Osoba se stává členem ke dni rozhodnutí Předsednictva o přijetí její žádosti o členství. Žádost o členství musí být podána v písemné formě.
5. Členství ve Spolku zaniká následujícími způsoby:
 - a) dobrovolným vystoupením člena. Členství končí dnem doručení písemného oznámení o ukončení členství předsednictvu, není-li v oznámení o ukončení členství uvedeno jinak;
 - b) úmrtím člena nebo prohlášením člena za mrtvého;
 - c) vyloučením člena. Členství končí dnem doručení rozhodnutí o vyloučení člena ze Spolku vyloučenému členovi, není-li v rozhodnutí uvedeno jinak. Předsednictvo má právo vyloučit člena, pokud svým jednáním porušuje společné cíle Spolku dle čl. IV těchto stanov, nebo pro porušení členských povinností dle čl. IX. těchto stanov;
 - d) zánikem spolku.

6. Členové Spolku neručí za dluhy Spolku.
7. Čestným členem Spolku mohou být fyzické osoby, které se ve svém osobním či profesním životě zasloužily o rozvoj a obnovu venkova a/nebo se svou činností zasloužily o propagaci, prosazování a uskutečňování cílů Spolku a myšlenek. Návrhy na udělení čestného členství předkládá Předsednictvu kterýkoli člen Spolku. V případě rozhodnutí Předsednictva o možném udělení čestného členství je nabídka čestného členství předložena příslušné osobě, která se čestným členem Spolku stává okamžikem výslovného přijetí takové nabídky.

Členové Spolku mají právo

- a) podílet se na činnosti Spolku,
- b) být pravidelně informován o dění ve Spolku,
- c) podávat návrhy, připomínky, vznášet dotazy orgánům Spolku, hodnotit práci spolkových orgánů a jejich členů, případně vyžadovat vysvětlení a nápravu,
- d) a obdržet odpověď na své podání v přiměřené době,
- e) volit a být volen do řídících a revizních orgánů spolku,
- f) sdružovat se do Krajských organizací Spolku, které jsou organizačními jednotkami Spolku v postavení pobočného Spolku,
- g) žádat o výpis ze seznamu členů.

Členové Spolku jsou povinni:

- a) platit členské příspěvky, pokud o tom rozhodne Valná hromada,
- b) chránit a zachovávat dobré jméno Spolku a dbát o dobrou pověst Spolku,
- c) dodržovat stanovy Spolku,
- d) aktivně se podílet na činnosti Spolku,
- e) pravidelně se informovat o dění ve Spolku.

ORGÁNY SPOLKU

Valná hromada

1. Valná hromada je tvořena shromážděním všech členů Spolku a je nejvyšším orgánem Spolku.
2. Valná hromada projednává činnost Spolku za uplynulý kalendářní rok, přijímá zásady činnosti pro následující kalendářní rok, volí volené orgány spolku, hodnotí práci odstupujících orgánů a přijímá další rozhodnutí zásadní důležitosti pro existenci a činnost spolku. Do její působnosti tak náleží:

- a) určit hlavní zaměření činností Spolku;
 - b) rozhodovat o změně stanov;
 - c) schvalovat rozpočet Spolku na následující období dle návrhu předloženého Předsednictvem;
 - d) schvalovat výroční zprávy o činnosti a výsledek hospodaření Spolku za uplynulé období předkládané Předsednictvem;
 - e) schvalovat zprávu Revizní komise;
 - f) schvalovat prodej a koupi nemovitostí;
 - g) rozhodovat o povinnosti členského příspěvku, jeho výši a splatnosti;
 - h) volit 9 členů Předsednictva;
 - i) stanovit počet členů Revizní komise a volit členy Revizní komise;
 - j) jmenovat likvidátora při zániku Spolku;
 - k) hodnotit činnost dalších orgánů Spolku i jejich členů;
 - l) rozhodovat o zrušení pobočného spolku – krajské organizace Spolku;
 - m) rozhodnout o dobrovolném rozpuštění Spolku;
 - n) rozhodnout o přeměně Spolku.
3. Valná hromada je svolávána Předsednictvem podle potřeby, nejméně však jednou za rok, a to bez zbytečného prodlení po vyhotovení účetní závěrky sestavené k 31. 12. předchozího kalendářního roku.
 4. Na písemnou žádost nejméně jedné pětiny členů Spolku musí být svolána mimořádná Valná hromada. Předsednictvo je povinno svolat mimořádnou Valnou hromadu nejpozději do osmi týdnů od doručení písemné žádosti, která musí obsahovat uvedení důvodu a program mimořádné Valné hromady. Nesvolá-li Předsednictvo zasedání Valné hromady do třiceti dnů od doručení řádné žádosti, může ten, kdo podnět podal, svolat zasedání Valné hromady na náklady Spolku sám.

5. Právo zúčastnit se Valné hromady, právo hlasovat, volit a být volen mají všichni členové Spolku. Každý člen Spolku je oprávněn účastnit se zasedání a požadovat vysvětlení záležitostí Spolku. Zastoupení člena na základě plné moci na jednání Valné hromady je přípustné.
6. Pozvánka na Valnou hromadu spolu s jejím programem musí být rozeslána členům nejméně třicet dní před jejím konáním. Místo a čas zasedání se určí tak, aby co nejméně omezovaly možnost členů se ho účastnit. Jako způsob zaslání pozvánky je přípustná i elektronická komunikace – email.
7. Každý člen má jeden hlas, hlasy všech členů mají stejnou váhu. Valná hromada je schopna usnášet se za účasti nadpoloviční většiny všech členů Spolku. Usnesení Valná hromada přijímá většinou hlasů přítomných členů. Čestní členové mají právo se účastnit jednání valné hromady spolku.
8. Jednání Valné hromady řídí předseda, kterého Valná hromada zvolí na začátku zasedání. Zasedání se řídí programem tak, jak bylo obsažen v pozvánce.
9. Předsednictvo zajistí vyhotovení zápisu ze zasedání Valné hromady do třiceti dnů od jejího ukončení. Není-li to možné, vyhotoví zápis ten, kdo zasedání předsedal nebo koho tím pověřila Valná hromada. Ze zápisu musí být patrné, kdo zasedání svolal, jak a kdy se konalo, kdo je zahájil, kdo mu předsedal, jaká usnesení byla přijata a kdy a kým byl zápis vyhotoven.
10. Hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků je přípustné. Za hlasování na valné hromadě s využitím technických prostředků se považuje i hlasování takovým způsobem, že členové Spolku odevzdají své hlasy písemně před konáním valné hromady, přičemž přípustná je i elektronická komunikace – email. Podmínky hlasování a rozhodování určí Předsednictvo a uvede je v pozvánce na valnou hromadu.

PŘEDSEDNICTVO SPOLKU

1. Předsednictvo je statutárním orgánem Spolku.
2. Předsednictvo je kolektivním orgánem tvořeným 9 členy volenými Valnou hromadou a členy volenými jednotlivými krajskými pobočnými spolky, vždy za každý krajský pobočný spolek jeden člen. Členové Předsednictva zvolí bezodkladně po svém zvolení do funkce svého předsedu a dva místopředsedy.
3. Předsednictvo řídí činnost Spolku v souladu se Stanovami a vnitřními směrnici spolku i usneseními Valné hromady po celé své funkční období.
4. Spolek zastupuje předseda samostatně.
5. Předsednictvo odpovídá za řádné hospodaření spolku, kontroluje dodržování rozpočtových pravidel, schvaluje změny rozpočtu, dbá na řádnou péči o majetek a zejména za řádné naplňování poslání Spolku.
6. Předsednictvo vede a řídí práci Spolku v období mezi Valnými hromadami, dohlíží na dodržování Stanov, pečuje o rozvoj Spolku.
7. Členové předsednictva jsou povinni jednat s péčí řádného hospodáře, náležitou odborností, pečlivostí a loajalitou.
8. Předsednictvo je usnášeníschopné při nadpoloviční účasti členů a rozhoduje většinou hlasů přítomných, v případě rovnosti rozhoduje hlas předsedy.
9. Do působnosti Předsednictva náleží:
 - a) svolávat Valnou hromadu;
 - b) připravovat návrhy rozpočtů na následující období a předkládat tyto návrhy Valné hromadě;
 - c) rozhodnutí o vzniku krajské organizace Spolku;
 - d) schválení statutu či stanov krajské organizace Spolku a jejich změny;
 - e) rozhodovat o podílu krajských organizací na členských příspěvcích Spolku, vybraných od členů krajské organizace, který bude příjmem krajské organizace;
 - f) posuzovat návrhy na prodej a koupi nemovitostí a předkládat tyto návrhy Valné hromadě;
 - g) dohlížet na řádnou péči o majetek a na veškerou hospodářskou činnost spolku;
 - h) přijímat zaměstnance a ukončovat jejich pracovní poměr;
 - i) přijímat členy a rozhodovat o jejich vyloučení;
 - j) rozhodovat o odkladu splatnosti, snížení nebo prominutí členského příspěvku členům, pokud pro to existují závažné důvody;
 - k) rozhodovat o pracovních záležitostech zaměstnanců a dobrovolných spolupracovníků;
 - l) schvalovat interní organizační normy Spolku.

HLASOVÁNÍ PER ROLLAM

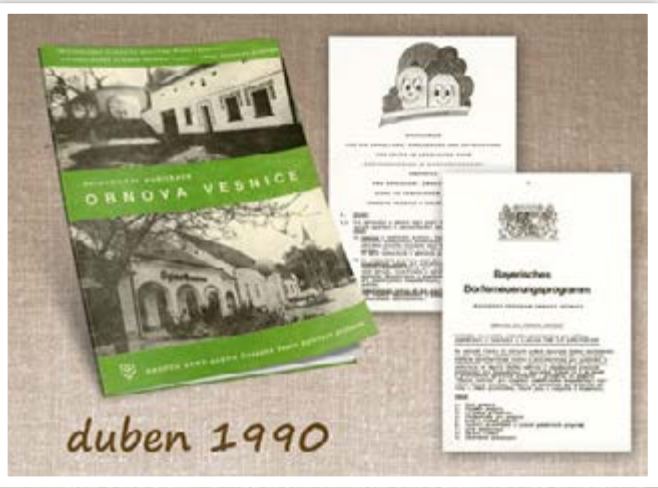
1. Orgány spolku (valná hromada, předsednictvo, revizní komise) mohou přijmout rozhodnutí i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků, zejména elektronické pošty (elektronický podpis není vyžadován) nebo datové schránky (elektronický podpis není vyžadován).
2. Tento způsob rozhodování musí schválit Předsednictvo.
3. Výzva k rozhodnutí musí být doručena všem členům příslušného orgánu, v případě valné hromady všem členům spolku. Přípustné je doručení elektronickou poštou či datovou schránkou.
4. Pro přijetí rozhodnutí je třeba souhlasu většiny členů daného orgánu, kteří se rozhodování zúčastnili. Této formy rozhodování se musí účastnit nadpoloviční většina členů daného voleného orgánu, v případě valné hromady nadpoloviční většina všech členů spolku.

POBOČNÝ SPOLEK – KRAJSKÁ ORGANIZACE SPOLKU

1. V jednotlivých krajích může vzniknout krajská organizace Spolku (dále jen krajská organizace):
 - a) dohodne-li se o tom písemnou formou nadpoloviční většina členů Spolku z daného kraje, rozhodující se sídlo či bydliště členů Spolku, a uvědomí Předsednictvo o svém vzniku, nebo
 - b) rozhodnutím Předsednictva Spolku.
2. Orgány Krajské organizace jsou valná hromada, předsednictvo, které volí předsedu krajské organizace, případně revizní komise. Působnost a způsob jejich jednání, počet členů předsednictva a revizní komise a právní postavení krajské organizace stanoví valná hromada krajské organizace ve statutu či stanovách krajské organizace.
3. Statut či stanovy krajské organizace podléhá schválení Předsednictva Spolku. Obdobně platí pro změnu statutu či stanov krajské organizace.
4. Předsednictvo Spolku každoročně určí podíl na členských příspěvcích Spolku, vybraných od členů krajské organizace, který bude příjmem krajské organizace.
5. Krajská organizace zaniká rozhodnutím Valné hromady či nadpoloviční většiny členů krajské organizace Spolku.
6. Povinnosti krajské organizace vůči Spolku:
 - a) zvolit zástupce krajské organizace do Předsednictva Spolku,
 - b) pravidelně zpravovat o činnosti krajské organizace,
 - c) vzájemně informovat členy o dění ve Spolku.

II. HISTORIE

1. PŘED ZALOŽENÍ SPOLKU Počátky spolupráce s Dolním Rakouskem

2. ZALOŽENÍ SPOLKU PRO OBNOVU VENKOVA ČR.

Už v době mezi světovými válkami existoval v tehdejším Československu tzv. „revizní program vesnic“. Program stanovoval ideály vesnice. Cílem byla hospodářská a sociální stabilizace atraktivní a čisté obce. Podporovaná byla co možná nejvyšší účast venkovského obyvatelstva jak na plánování, tak na provádění programu. Avšak cíle byly zmařeny vypuknutím druhé světové války a novým poválečným politickým systémem.

Po válce komunistický režim zrušil administrativní samostatnost asi 5000 malých sídelních jednotek.

Většina vesnic, však zůstala zachována, v poslední řadě kvůli městům (víkendová turistika, chalupaření).

Za komunismu byly zejména v sedmdesátých letech prováděny tzv. akce „Z“.

Lidé zadarmo stavěli ulice, mateřské školy, obchody, kulturní domy a jiné. Akce „Z“ sice přispěly ke zlepšení vybavenosti, nedokázaly však občany motivovat být prospěšný svému okolí. Tyto akce skončily s pádem komunismu v roce 1989.

Po roce 1989 vyvstala nutnost nápravy majetkových křivd, ke kterým došlo v období po roce 1948 také v zemědělství a lesnictví. Tato potřeba vedla ke schválení dvou základních právních norem. K 24. 6. 1991 nabyl účinnosti **zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě)**, který umožnil znovunabytí zemědělského majetku zabraného po roce 1948.

Následně k 15. 7. 1991 nabyl účinnosti **zákon č. 284/1991 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech**, který jednak definoval nové státní orgány – pozemkové úřady, které budou zajišťovat naplnění obou zákonů a zároveň určil postup při provádění pozemkových úprav, které měly v první řadě umožnit hospodaření na znovunabytých pozemcích jejich vlastníkům.

Zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 284/1991 Sb., byl po několika novelách nahrazen k 1. 1. 2003 novým zákonem č. 139/2002 Sb.

V roce 1991 se Česká republika stala členem Evropské pracovní společnosti pro rozvoj venkova a obnovu vesnice. Tentýž rok v květnu 1992 vláda schválila Program obnovy venkova.

V červnu roku 1993 byl registrován Spolek pro obnovu venkova, fungovat začal také Svaz měst a obcí a jeho Komora obcí.

V roce 1998 vláda přijala usnesení potvrzující **Program obnovy vesnice z roku 1992** a slibující i zvýšení podpory. Hlavním důvodem změn v Programu obnovy venkova bylo zapojení problematiky obnovy a rozvoje venkova do kontextu regionální politiky ČR i regionální a strukturální politiky EU. **Dochází k posilování podpory na úrovni mikroregionů a uplatňování územních a věcných priorit.**

V souladu s nařízením Komise č. 1974/2006 ze dne 15. prosince 2006, kterým se stanovují podrobná pravidla pro použití nařízení Rady č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV, byla Česká republika, stejně jako ostatní členské země EU, povinna **do 31.12.2008 zřídit Celostátní síť pro venkov. Činnost Sítě byla oficiálně zahájena 11. listopadu 2008 na jednání Monitorovacího výboru Programu rozvoje venkova**, který spolupracuje na metodickém řízení činnosti Sítě a jehož členové tvoří Koordináční výbor Sítě. V rámci ustavujícího jednání byly formálně představeny cíle a náplň Sítě i činnosti jednotlivých organizačních složek. Zřizovatelem je Ministerstvo zemědělství ČR. Síť je podřízena společné Evropské síti pro rozvoj venkova, kterou zřizuje Evropská komise, za účelem zefektivnění spolupráce mezi jednotlivými členskými státy EU. Evropská síť pro rozvoj venkova byla oficiálně představena na konferenci k rozvoji venkova, která se uskutečnila ve dnech 16. a 17. října 2008.

Spolek pro obnovu venkova byl založen dne 1. června 1993 (registrován byl jako občanské sdružení 16. 6. 1993). Tehdy se ke členství v něm přihlásilo více než 200 zájemců především z řad obecních samospráv, zemědělců, projektantů, podnikatelů, učitelů, pracovníků vysokých škol, výzkumných ústavů a státní správy, spojených myšlenkou realizovat Program obnovy vesnice; v současné době se počet jeho členů blíží tisícovce.

V letech 1993-96 byl předsedou Spolku **Ing. Ivan Dejmal**, politický vězeň, přítel Václava Havla, zakladatel Spolku, zpracovatel základních dokumentů Spolku, ekolog, předseda Společnosti pro krajinářskou tvorbu, organizátor 4 konferencí Tvář naší země – krajina domova, s příspěvkem prince Charlese. V letech 1996-99 Ing. Jan Kruml.

Od valné hromady v červnu 1999 byl předsedou Spolku **Mgr. Eduard Kavala**, starosta obce Běloutín. Ve funkci místopředsedů se vystřídali Mgr. Bohuslav Blažek, sociální ekolog, publicista, spisovatel, ředitel nadace EcoTerra, spoluzakladatel Školy obnovy venkova v Libčevsi, prof. Ing. arch. Miroslav Baše, JUDr. Radan Večerka, senátoři Josef Zoser, Ing. Václava Domšová, Jiří Žák a pozdější senátorka a poslankyně Parlamentu ČR Ing. Veronika Vrecionová.

Veronika Vrecionová je od roku 2017 předsedkyní Spolku.

Spolek organizuje každý měsíc pravidelná setkání (spojená se semináři) členů a hostů střídavě v Praze a regionech, která jsou tematicky zaměřena na různé okruhy venkovského života a podílí se i na pořádání jiných seminářů a dalších akcí s odbornou a laickou veřejností. Schůze Spolku se většinou konají v Černínském salonku Kolovratského paláce Senátu PČR. Tyto prostory k jednání jsou pro Spolek poskytovány bezplatně, je to výsledek dlouhodobé a výborné spolupráce se Stálou komisí pro rozvoj venkova Senátu PČR.

Spolek spolupracuje s Evropskou pracovní společností pro rozvoj venkova a obnovu vesnice (jejími členy jsou spolkové země Rakouska a SRN, dále italské Jižní Tyrolsko, Lucembursko, Česká republika, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, samospráva německy mluvící části Belgie a Opolské vojvodství v Polsku).

Zástupce Spolku je spolu se zástupci Svazu měst a obcí ČR členem meziresortní komise, která dbá na odpovědné přidělení prostředků, vyčleněných pro Program obnovy venkova ve státním rozpočtu.

Nejvýraznější akcí Spolku je soutěž Vesnice roku, vyhlašovaná od roku 1995. Vyhlašovatelé jsou dále Svaz měst a obcí ČR, Ministerstvo pro místní rozvoj a od roku 2007 Ministerstvo zemědělství. Ke spolupráci na soutěži se postupně připojily také Ministerstvo kultury, Ministerstvo životního prostředí, Sdružení místních samospráv ČR, Kancelář prezidenta republiky, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Asociace krajů ČR a Folklorní sdružení ČR. Nově je spoluvyhlašovatelem NS MAS ČR.

Spolek vydával vlastní Zpravodaj, který vycházel měsíčně (kromě prázdninových měsíců). Od roku 2004 byl vydáván jako autonomní příloha časopisu Veřejná správa, od roku 2009 do roku 2017 byl vydáván v elektronické formě.

Od 1.1.2017 je předsedkyní Ing. Veronika Vrecionová, poslankyně Evropského parlamentu, Mgr. Eduard Kavala je 1. místopředsedou, 2. místopředsedou byl Ing.arch. Jan Florian až do roku 2021, kdy jej na této pozici vystřídal znovu JUDr. Radan Večerka.

3. KRAJSKÉ SPOVKY – POBOČNÝ SPOLEK

Pobočný SPOV	IČO	Sídlo	Datum vzniku
Jihočeského kraje	712 13 198	373 35 Horní Stropnice čp. 212	2.12.2003
Jihomoravského kraje	084 79 283	696 63 Kozojídky čp. 100	24.9.2019
Královéhradeckého kraje	712 15 964	503 63 Nepochyzy čp.75	2.12.2003
Karlovarského kraje	750 62 721	Náměstí Dr.M.Horákové 983/2, 360 01 Karlovy Vary	vymazáno 18.6.2019
Kraje Vysočina	712 12 990	594 58 Heřmanov čp.35	3.2.2004
Libereckého kraje	712 10 695	Koberovy, obecní úřad 102	2.12.2003
Moravskoslezského kraje	725 67 091	Mírová 178, 739 32 Řepiště	13.9.2001
Olomouckého kraje	712 14 330	Blanická 383/1, Hodolany, 779 00 Olomouc	2.12.2003
Pardubického kraje	750 95 025	533 75 Horní Ředice čp. 101	5.9.2006
Plzeňského kraje	712 13 783	Hlavní 61, 337 01 Ejpovice	6.1.2004
Středočeského kraje a Prahy	751 39 260	294 74 Hlavenec čp. 82	5.2.2008
Ústeckého kraje	751 08 003	Palackého náměstí 400, 411 81 Brozany nad Ohří	1.3.2007
Zlínského kraje	042 76 701	756 12 Lidečko čp.467	21.8.2015

4. VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI SPOV ČR

ING. IVAN DEJMAL
Úcta ke stvořenému – Stvořiteli

pobavený úsměv a jiskřící, přimhouřený, trochu potouchlý pohled
Byl považován za jednu z nejvýznamnějších osobností české politiky ochrany životní-
ho prostředí a ekologického odborníka. Byl to člověk nesmírně poctivý, čestný, statečný,
a hlavně schopný sebereflexe a poznání. Přistupoval k věcem s porozuměním a svoje názo-
ry a postoje dokázal změnit, ale nebylo to tak, že by je měnil ze dne na den, šlo o přirozený
vývoj v poznávání. Byl zakladatelem např. Společnosti pro krajinu. Byl prvním předsedou
SPOV ČR.

První předseda SPOV ČR Ivan Dejmál

Mgr. BOHUSLAV BLAŽEK
Výchova mladé generace k odpovědnosti k venkovskému prostoru
Odvažte se být pravdiví

Bohuslav Blažek byl aktivním členem Spolku pro obnovu venkova od jeho založení v roce
1993. Do roku 2002 byl prvním místopředsedou, spoluzakladatelem Školy obnovy venkova
v Libčevsi (která uspořádala několik cyklů interaktivních seminářů a vydala řadu odborných
skript) a od roku 1991 ředitelem o. p. s. EcoTerra, která fungovala jako konzultační, organi-
zační i vydavatelské centrum.

První místopředseda SPOV ČR Bohuslav Blažek

Aktivně působil v řadě médií, např. jako člen redakčních rad časopisů (Architekt, Souvis-
losti) či autor pravidelné rubriky (v ERA 21, Konec konců a Unijazz). Pravidelně vystupoval
v rozhlasě (Radiožurnál, Vltava, Český rozhlas 6) i televizi, jako účastník či moderátor růz-
ných diskusí. Účastnil se rovněž vědeckých konferencí (Tvář naší země) a byl animátorem
internetových stránek. Byl autorem publikace Venkovy či spoluautorem řady knižních publikací věnovaných sociální ekologii, venkovu
a interaktivním herním technikám a také spoluautorem odborných knižních překladů z polštiny (tři sborníky o obnově venkova 1998, 1999
a 2000) a angličtiny (knihy manželů Tofflerových: Nová civilizace, 2001 a Válka a antiválka, 2002 a manželů Lovinsových s P. Hawkenem:
Přírodní kapitalismus, 2003).

Bohuslav Blažek byl i scénáristou a režisérem dokumentárních filmů, z nichž většina je věnována sociální ekologii venkova, měst a médií
(cyklus „Polořízená revoluce“ 2001 „Komu patří architektura?“ 2003 pro ČT ad.).

Mgr. Blažek celou svou činností propojoval a spojoval teoretickou erudici, osvětovou práci v terénu, interaktivní výuku a mediální
působení.

Vyučoval na VŠ. O studentech říkal, že se najdou v ročníku nebo v kruhu jeden, dva, tři, kteří neuvěřitelně překypují energií. Tito lidé jsou
chlebovým kvasem, který proměňuje chlebové těsto generace.

Starostům a dalším aktivním venkovským občanům poskytoval výraznou inspiraci jak pro reflexi venkovské identity, tak pro reálné drobné
kroky zaměřené na každodennost.

PROF. ING. ARCH. MIROSLAV BAŠE

Umění komunikace, analýzy, identifikace venkova, vzácně vyrovnaný, vzdělaný, respektovaný architekt a čestný člověk

Muž se stále chlapeckým vzhledem a se stále stejnou kuráží pustit se do nového úkolu. Byla to noblesní osobnost české architektury, patřil ke klíčovým odborníkům, kteří se zabývali historickým a krajinným urbanismem.

Od 60. do počátku 90. let Baše působil ve Státním ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů SURPMO, a zde se zabýval historickým urbanismem a památkovou péčí.

Poté učil na katedře urbanismu Fakulty architektury ČVUT a v roce 2003 byl jmenován prodekanem pro vědu a výzkum. Aktivně se podílel na činnosti několika odborných komisí, které se zabývají ochranou kulturního dědictví.

Baše byl mimo jiné členem pracovní skupiny pro památkovou péči v České komoře architektů, autorem studentské soutěže Stavba pro venkov. Místopředsdou Spolku pro obnovu venkova ČR byl od r. 1999 do roku 2007; byl ve funkci místopředsedy 8 let. Pokoušel se „uvést v život“ ideovou platformu obnovy venkova, jak uvádějí odborné publikace, po odborné i lidské stránce.

Byl to vzácně vyrovnaný, vzdělaný, respektovaný architekt a čestný člověk.

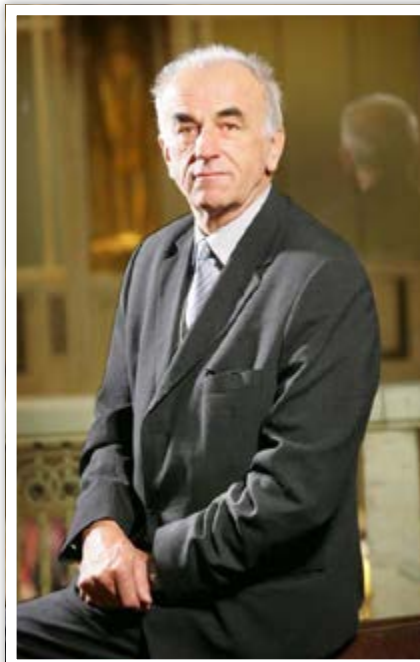

ING. JIŘÍ VAČKÁŘ

Hledání způsobu podpory a realizace

Žil venkovem a byl velkým zastáncem venkova.

Se svým týmem (MMR, MZe) vytvářel podmínky pro rozvoj venkova.
POV – finance %, 5 mld. Kč
Program pro postižené regiony
SAPARD – 2 mld. Kč (obce)
LEADER ČR 2004–70 mil. Kč, 2005–100 mil. Kč, 2006–130 mil. Kč

5. PŘEDSEDOVÉ

Ing. Ivan Dejmal: 1993 - 1996

Ivan Dejmal byl jedním z prvních ministrů životního prostředí české vlády. Zastával tuto funkci ve vládě, vedené premiérem Petrem Pithartem v letech 1991–1992. Podílel se na vzniku celé řady zásadních zákonů, které vedly k ozdravení životního prostředí České republiky, které bylo po 40 letech komunistického režimu v katastrofálním stavu. Prosadil také vznik Programu pro obnovu venkova. Ekologické problematice, především ochraně přírody a krajiny, se však věnoval již před listopadem 1989 a velmi intenzivně se v ochraně životního prostředí angažoval i po skončení své vládní mise. Mimo jiné spolupracoval jako odborník s řadou svých nástupců na postu ministra životního prostředí napříč politickým spektrem – s Jiřím Skalickým, Milošem Kužvartem, Liborem Ambrozem i Martinem Bursíkem. V letech 1992–1994 pracoval v Českém ekologickém ústavu jako vedoucí sekce strategických studií. V roce 1993 založil a po tři roky vedl Spolek pro obnovu venkova. V letech 1994–1995 byl ředitelem Českého ústavu ochrany přírody. Od roku 1995 působil jako nezávislý projektant v oboru územního plánování a krajinářské tvorby. Byl také hlavním organizátorem série konferencí Tvář naší země – Krajina domova. V prosinci 2007 byl zvolen místopředsdou Rady Ústavu pro studium totalitních systémů.

Ing. Jan Kruml: 1996–1998

Třicetileté období společenského vývoje prokázalo významné změny také na venkově. Protože jsem byl u začátků našeho hnutí obnovy venkova, dovoluji si na ně vzpomenout.

S Programem obnovy vesnice zemí Bavorska a Dolního Rakouska jsem se seznámil již v minulém režimu a uvědomil si propastný rozdíl mezi našimi podmínkami a jejich – nám tehdy vzdálenou – demokracií. Jejich příklad mě přiměl, abych se jej pokusil ideu obnovy venkova uplatnit také u nás. Když došlo ke zvonění klíčů, byl jsem na tento úkol připraven. V dubnu 1960 vyšla moje publikace OBNOVA VESNICE, v níž jsem po úvodním slovu připojil přeložený Program obnovy vesnice obou zemí. Pro informaci jsem inicioval uspořádání semináře OBNOVA VESNIC V DOLNÍM RAKOUSKU, který se v čele s hejtmanem dr. Erwinem Pröllem konal 19. října 1990 a znamenal pro nás příklad k následování. Ze semináře jsem zpracoval sborník a doplnil jej dokumenty a snímky, nazvaného slabikář obnovy.

Na výzvu Jana Floriana z nově vzniklého Ministerstva životního prostředí (MŽP) jsem zpracoval první znění českého Programu obnovy vesnice (POV). Po jeho dopracování a projednání jej ministr Ivan Dejmal podal do vlády a ta jej dne 21. května 1991 přijala. Její tehdejší předseda Petr Pithart jej přivítal slovy: „Konečně je tady něco, co má dlouhodobý význam!“

K POV se spontánně přihlásily stovky obcí, které jej pochopily jako součást vládní politiky o venkově. Avšak stát řešil rozdělení republiky a ekonomickou transformaci, takže se naděje o hlubší spolupráci s obcemi na řešení tíživých problémů venkova nenaplnily. Proto iniciativní skupina občanů, zastupující obce, školy, projektanty, ekology a entusiasty založila dne 21. června 1993 Spolek pro obnovu venkova, v čele s Ivanem Dejmalem. Hlavními úkoly Spolku bylo zasazovat se o řešení problematiky života na venkově ve státních strukturách, o uplatnění POV v obcích a o pozornost v médiích a veřejnosti. Spolku se zdařilo docílit poskytnutí dotace na Program obnovy vesnice ze státního rozpočtu pro rok 1995. To položilo základ systému trvalé podpory venkova. Předělem byl rok 1997, kdy inovovaný POV vládla ČR vložila do své regionální politiky a začlenila jej do rozvojových programů Ministerstva regionálního rozvoje.

„Pro zviditelnění výsledků POV jsem inicioval soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova, jejíž první ročník se konal v roce 1995. Velkou podporu získala soutěž od prezidenta Václava Havla, který přijal starosty vítězných obcí a zavedl tradici přijetí na Pražském hradě. To pro občany a obce znamenalo vyvrcholení soutěže a její zakořenění. Při hodnocení soutěže se ukázalo, že je třeba oceňovat příkladné realizace. Navrhl jsem jejich ocenění titulem Zlatá cihla obnovy venkova, což se osvědčilo v roce 2004 ve Zlínském kraji a poté se stalo součástí soutěže Vesnice roku. K rozšíření prezentace stavebního a architektonického vývoje obcí a propagace venkov jsem inicioval založení edice Venkovské stavby, jejíž první ročník roku 2011 jsem zpracoval.

Spolek se stal živým občanským sdružením, zakotveným ve všech krajích, s mezinárodními styky. Těší mne, že jsem byl Ivanem Dejmallem vytipován a zvolen předsedou Spolku ve II. volebním období v letech 1996 - 1999. Za můj přínos venkovu jsem byl naším Spolkem, Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv a stálou komisí Senátu pro rozvoj venkova 1.října 2021 v Senátu ČR začleněn do Síně slávy – pocta za rozvoj venkova a oceněn titulem Osobnost venkova 2021.

Jsem tímto oceněním velmi poctěn a jsem na ně hrdý. Přejí našemu Spolku, aby se i nadále podílel na zdárném vývoji našeho venkova“.
Váš Jan Kruml

Mgr. Eduard Kavala 1998 -2016

od roku 1990 starosta obce Běloutín (okres Přerov) v Olomouckém kraji

„Byl jsem u samých začátků Spolku pro obnovu venkova a měl jsem čest poznat osobnosti jako byli Ivan Dejmal, Bohuslav Blažek, Miroslav Baše, kteří už nejsou mezi námi, ale věděli, co venkov potřebuje. Oproti SMO a SMS, které reprezentují zájmy samospráv, Spolek má něco navíc – nastoluje širší problémy jako je zaměstnanost a úbytek mladých lidí na venkově, poslání rodiny, vztah k přírodě a krajině, vybavenost obcí, společenský život... Právě na půdě Spolku (zde je nutno vzpomenout Jana Krumla a Jana Floriana) vznikla myšlenka, po vzoru řady evropských zemí, pořádat i u nás soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova, která reflektuje rozvoj venkovských obcí. Spolek jsem také řadu let soutěž organizoval a řídil. Z blízka jsem viděl úspěchy a výsledky vítězných obcí, které pro mě i pro naši obec byly velkou inspirací“.

Ing. Veronika Vrecionová

2017 – dosud, poslankyně Evropského parlamentu

„Když jsem po roce 1989 na Pražském hradě po zvolení Václava Havla prezidentem vytvářela útvar, kterému se dnes běžně říká „protokol“, netušila jsem, že práce pro občany České republiky bude mou náplní po většinu mého profesního života. A zároveň že budu mít to štěstí a budu moci dělat práci, která mě baví, která má smysl, a ve které mě má rodina podporuje.

Dnes se v Evropském parlamentu věnuji hlavně zemědělství a venkovu, tedy oblastem, které spolu odjakživa souvisí a ve kterých hraje Evropská unie velkou roli. Ať už se jedná o nastavování dotací, nebo podmínek hospodaření na zemědělské půdě, nebo ochrany přírody“.

O rozvoj a propagaci venkova se stará i Spolek pro obnovu venkova, jehož jsem předsedkyní. Propojujeme starosty, zastupitele neziskové a další organizace z různých obcí, vyměňujeme si příklady dobré praxe, nebo také pořádáme každoroční soutěž Vesnice roku. Naším cílem je zlepšování reputace venkova, a hlavně života na něm. Venkov nesmí být pouze místem, kam se jezdí přespat nebo o víkendu na chalupu, ale skutečným místem pro život.

1.června oslavíme 30. výročí vzniku našeho Spolku a je mi velkou ctí být jeho předsedkyní právě v době tohoto významného výročí. Předsedkyní Spolku jsem od roku 2017 a těší mě, že se za těch sedm let postupně rozrůstá. Spolek si stejně jako celá společnost prošel těžkým obdobím dvou let covidové pandemie, kdy naše aktivity musely být utlumeny, nekonala se Národní konference Venkov ani soutěž Vesnice roku. Jsem nesmírně ráda, že se nyní už naše aktivity obnovily. Za nejcennější považuji soutěž Vesnice roku, protože jde o přehlídku toho nejlepšího, co náš venkov nabízí a zároveň je to zdroj inspirace a motivace pro další rozvoj našich obcí a měst.

Třicet let naší práce znamenalo pro český, moravský a slezský venkov zásadní změnu a proměnu. Období komunismu se na našem venkově podepsalo ničivou silou. Došlo k přetrhání mnoha vazeb, a to nejen mezi lidmi samými, ale také mezi lidmi a přírodou, tradicemi a zvyky. Jsem ráda, že se nám podařilo z venkova opět udělat atraktivní místo k životu. Naše práce ale nekončí, ještě je řada věcí, které lze zlepšit a které zlepšit musíme. Musíme nadále pracovat na obnově a funkčnosti krajiny, tak aby lépe zadržovala vodu, aby nedocházelo k erozi půdy a hlavně, aby nepřicházela o svoji pestrost. Musíme se také vypořádat výzvami v energetickém sektoru a jsem proto ráda, že pracujeme na rozvoji komunitní a komunální energetiky. Venkov čeká v nadcházejících letech řada dalších výzev a já věřím, že se nám společnou prací podaří tyto úkoly zvládnout a posunout venkov zase o něco dopředu.

Děkuji všem, kdo se na práci Spolku v uplynulých 30 letech podíleli, byla to velká spousta lidí, kteří se do jeho stávající podoby zapsali svým srdcem.

Závěrem bych ráda Spolku popřála ještě mnoho dobrých let a úspěšné práce pro náš venkov.

Tajemnice Spolku

- zajišťuje přípravu schůzí, vypracovává zápisy ze schůzí a plní úkoly, vyplývající z usnesení, koordinuje činnost krajských organizací, zajišťuje písemnou komunikaci mezi členy předsednictva Spolku a jeho předsedou i vůči partnerům zvenčí, propaguje Spolek účastí na veletrzích a výstavách, připravuje semináře Spolku, zpracovává projekty na zajištění financí souvisejících s chodem a činností Spolku, vykonává nezbytnou administrativu, spolupracuje na přípravě vyhlášení Vesnice roku a na vydání publikace Tvář venkova a připravuje výroční zprávu Spolku, která je určena všem jeho členům i zájemcům z řad veřejnosti.

V letech 1998–2008 tuto funkci vykonávala **Vlasta Jílková, DiS**

2006 – 2011 **Ing. Marcela Harnová**

2012 – 2014 **Mgr. Kateřina Kapková**

2015 – 2016 **Iva Svobodová – Václavová**

Leden – září 2017 **Mgr. Jitka Valínová**

Od října 2017 zastává funkci tajemnice **PaedDr. Věra Libichová**

V letech 2013 – 2018 měl Spolek také výkonného tajemníka **Ing. Stanislava Rampase**, jehož úkolem bylo vyjednávat s partnery, jednotlivými ministerskými rezorty a dalšími institucemi co nejlepší podmínky pro další existenci a rozvoj venkova.

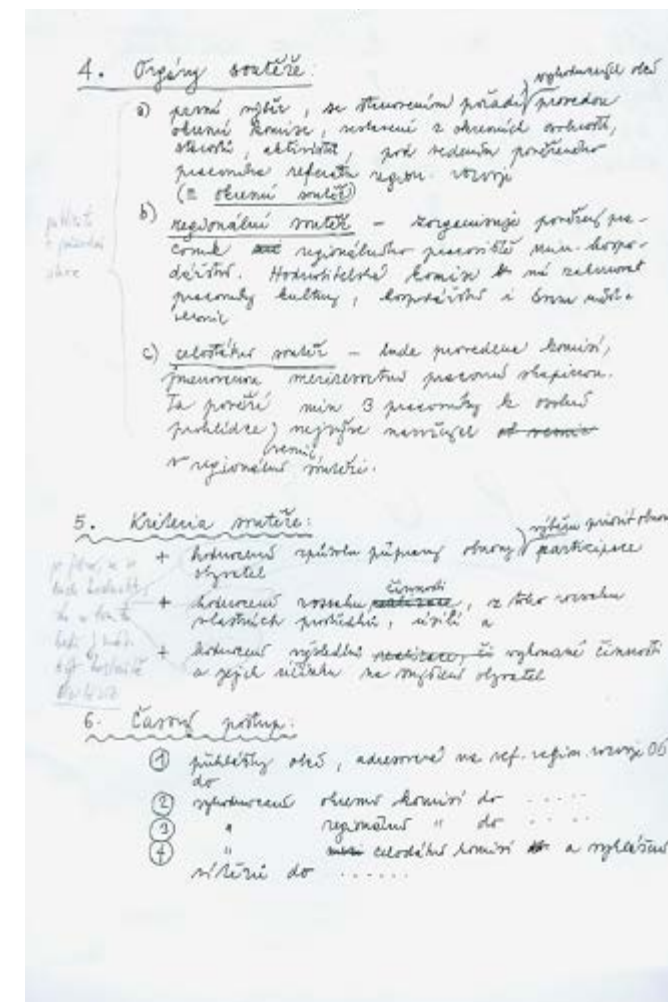
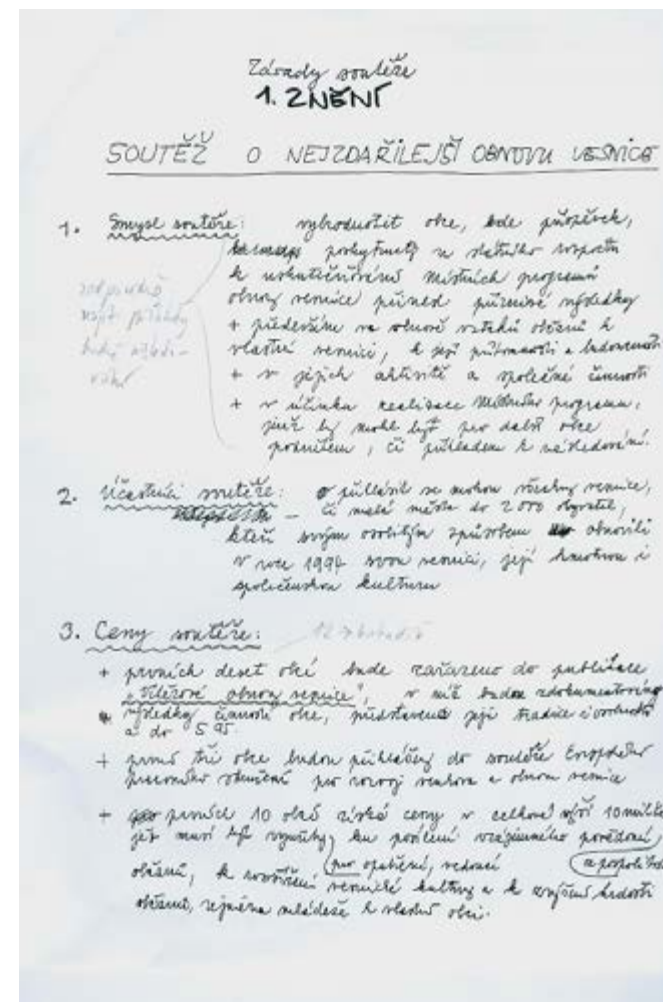
Výkonný tajemník reprezentuje SPOV ČR a jeho stanoviska a názory, veřejně je prezentuje na seminářích, konferencích, poradách, v přípravných výborech apod., upravuje do shody společná stanoviska Spolku a dalších pro venkovských organizací a sleduje aktuální dění.

Spolupráce předsedy Eduarda Kavaly a první tajemnice Vlasty Jílkové

IV. SOUTĚŽ VESNICE ROKU

1. PŮVODNÍ MYŠLENKA

Jak vznikala soutěž Vesnice roku

Jan Kruml

Již dvě studentky zpracovaly svou diplomovou práci na téma naší soutěže Vesnice roku. Také proto je potřebné si připomenout dobu vzniku i důvody, které vedly k jejímu založení. V podstatě z drobné občanské iniciativy se vyvinula obdivuhodná a živá soutěž, s velkým zájmem obcí a zakořeněnou tradicí.

Stovky obcí, přihlášených do soutěže, každoročně ve všech krajích prezentuje výsledky své práce i společenské činnosti. Jejich výsledky jsou rok od roku významnější, hlubší a účinnější tak dokumentují zdravý vývoj našeho venkova v demokratických poměrech.

Spolek pro obnovu venkova

Náš Spolek jsme založili v roce 1993 především proto, aby v období obnovy hospodářských změn nebyly otázky našeho venkova ponechávány stranou, a abychom všestrannou propagaci, publikacemi a semináři rozšiřovali ideje **Programu obnovy vesnice**. Program přijala již Pithartova vláda a díky tehdejšímu ministru životního prostředí Ivanu Dejmalkovi byla naše země přijata do Evropského pracovního společenství pro rozvoj venkova a obnovu vesnice (Europäische ARGE). Začali jsme se zúčastňovat jejich akcí, kongresů a získávali jistotu, že naši činnosti přispíváme „ke vstupu do Evropy“.

Mohli jsme se tedy přihlásit i do soutěže o „Evropskou cenu obnovy vesnice“. K přihlášce bylo zapotřebí dodat do Vídně reprezentační panel o obci v německo-české verzi. Protože jsme takový panel měli o pohraniční vesnici Hnanice na Znojensku, přihlásili tuto obec do soutěže člen našeho Spolku, pracující na ministerstvu, jako reprezentanta naší země. Tím však v té době Hnanice nebyly.

Po 40 letech života za pohraničními dídky a s vojenskou posádkou to byla zůstala obec, které naprák bylo zapotřebí pomoci. Proto pro ni položil Jihomoravský kraj územní plán i Program obnovy vesnice. Předložený panel prezentoval jen tyto dokumenty, nikoliv však realizace, či ducha obnovy. Do evropské soutěže se tak v roce 1994 náhodně dostala vesnice, kterou charakterizovala otázka rakouského studenta: „Tady právě skončila válka?“ (viz Obnova vesnice mezinárodně, č. 3, XIV/1994, Jan Kruml: Evropská cena Hnanicem, vydalo MH ČR, MZ ČR, MŽP ČR). Taková chyba již nebylo možné opakovat.

Podpora Parlamentu

Důležité bylo, že jsme o Programu obnovy vesnice (POV) informovali členy parlamentu a získali jejich sympatie i podporu. To se významně projevilo činem poslance Jiřího Vačkáře, který navrhнул podporu pro POV ve výši 100 mil. Kč ze státního rozpočtu. Bylo to v době „utahování opasků“ i v době hromadného přerodělování vlastnictví. Návěh

První návrh textu zásad soutěže, zpracovaný autorem v roce 1994.

Telčice, Vesnice roku 1995, s novou Orlovou

Hnanice v roce 2010 s opraveným poustevním kostelem sv. Wolfgeanga

Vratěnín - Vesnice roku 1996, barokní budova pošty, nyní radnice

56

6.4/2012

Vesnice roku v Programu obnovy venkova

Cílem soutěže Vesnice roku je povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova, ale také vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci. Význam soutěže podtrhuje každoroční účast téměř tří stovek obcí.

Vyhlašovatelé soutěže: Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Spolek pro obnovu venkova ČR, Svaz měst a obcí ČR.

Spoluvyhlašovatelé soutěže: Asociace krajů ČR, Kancelář prezidenta republiky, Ministerstvo kultury, Ministerstvo životního prostředí, Národní síť místních akčních skupin, Sdružení místních samospráv ČR, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz knihovníků a informačních pracovníků.

Účastníci soutěže

Obce se statutem obce, městyse i městečka, vesnického charakteru, které mají zpracovaný vlastní strategický dokument zabývající se rozvojem obce, program obnovy vesnice nebo program rozvoje svého územního obvodu.

Organizace soutěže

Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole na základě předem schválených podmínek soutěže. V případě, že se do krajského kola přihlásí více než 30 soutěžících obcí, může předseda krajské komise dohodnout organizaci soutěže v oblastních kolech. Krajské kolo se v daném kraji skutečně tehdy, bude-li možno krajskou hodnotitelskou komisí udělit minimálně 1/3 stuh z celkového počtu obcí přihlášených v daném kraji.

Do celostátního kola postupuje za každý kraj vždy maximálně jedna obec, které bylo v krajském kole soutěže uděleno ocenění Zlatá stuha. V rámci celostátního kola jsou vyhodnocena první tři místa. Vítěz celostátního kola, resp. vítěz soutěže se stává nositelem titulu „Vesnice roku“.

ROK	VÍTĚZ	2. MÍSTO	3. MÍSTO
1995	Telnice	Pěčín	Bystřice nad Olší
1996	Vratěnín	Řípec	Koberovy
1997	Svatý Jan nad Malší	Tvarožná	Slatina
1998	Jiřetín pod Jedlovou	Hukvaldy	Bystré
1999	Olešnice	Sudoměřice u Bechyně	Studnice
2000	Sloup	Sebranice	Chelčice
2001	Kameničky	Častrov	Hroznová Lhota
2002	Nečtiny	Petrovice	Rusava
2003	Vilémov	Dýšina	Ústí
2004	Kovářov	Osíčko	Štítina
2005	Bořetice	Petřvald	Šárovцова Lhota
2006	Liptál	Střítež nad Ludinou	Heřmanice
2007	Havlovice	Kondrac	Suchá Loz
2008	Lidečko	Pikárec	Malinice
2009	Tučín	Lány	Žernov
2010	Ratměřice	Koloveč	Hlavnice
2011	Komňa	Hlavenec	Skalička
2012	Řepice	Tvarožná Lhota	Křižánky
2013	Jeseník nad Odrou	Holovousy	Dolní Újezd
2014	Kateřinice	Ořechov	Nová Hradečná
2015	Krásná	Vysočina	Černotín
2016	Kašava	Prysk	Kozojídky
2017	Heřmanov	Lukavice	Slavkov
2018	Dolní Němčí	Šumvald	Nový Kostel
2019	Lipová	Ratiboř	Libovice
2020	soutěž se nekonala		
2021	soutěž se nekonala		
2022	Kostelní Lhota	Třeštice	Poniklá

TELNICE VESNICE ROKU 1995

Okres: Brno-venkov

Kraj: Jihomoravský

Počet obyvatel: 1 575

Katastrální výměra: 610 ha

www.telnice.cz

Telnice leží asi 15 km jihovýchodně od Brna v mírně zvlněné rovině, v oblasti Dyjsko–svrateckého úvalu, v nadmořské výšce 198 m n. m., s půdou vhodnou pro zemědělskou výrobu. Ve znaku obce jsou tři symbolické části: zlatý kůl, vrba a věž. Zlatý kůl uprostřed erbu má symbolizovat Zlatý potok protékající obcí. Stříbrná vrba, nacházející se v pravém červeném poli, odkazuje na název obce, může tedy být vykládána jako mluvící znamení.

Telnice patří k nejstarším a v minulosti zároveň největším osadám na dnešním okrese Brno – venkov. První zmínky o ní pocházejí ze 13. století, přesně z roku 1244.

Obec je bohatá na památkově chráněné objekty, zařazené do státního seznamu nemovitých kulturních památek. Patří mezi ně farní kostel sv. Jana Křtitele, kaple bolestné Panny Marie, historický kamenný kříž z roku 1830 před kostelem, barokní socha sv. Jana Nepomuckého na Masarykově náměstí, boží muka na Růžové ulici, trojboká klasicistní stavba z doby kolem roku 1810, postavená na místě veřejného pohřebiště obětí bitvy u Slavkova, zděná boží muka Na Lopatě, která byla postavena na konci 18. století a stojí na místě, kde byla v prosinci 1805 soustředěna obrana francouzských vojsk v Telnici. Podle pověsti právě zde vypukla první šarvátka mezi vojsky Napoleona a rusko-rakouskými spojenci, která celou Bitvu tří císařů odstartovala. Boží muka jsou památkově chráněná. Další jsou umístěna na křižovatce silnice II/380 a tzv. „Mrtvé cesty“ do Sokolnic. V obci jsou také Hraniční kameny s erbem, pocházející z 18. století. Jedná se o kulturně historickou památku místního významu.

Nedaleko Telnice se nachází také světově proslulý památník – Mohyla míru. Secesní památník padlým obětím bitvy vznikl podle projektu arch. Josefa Fanty v letech 1912 – 1919 na Prateckém kopci a byl postaven v místech, kde došlo k rozhodujícímu útoku francouzské armády. Místní občané říkají, že Telnice je vesnicí, kde se pořád něco děje. Že se nejedná o nadsazené tvrzení, dokazuje existence řady spolků, které se podílejí na množství společenských, kulturních i sportovních akcí. K tradicím obce patří každoroční krojované hodové slavnosti, Šibřinky, Krojované ostatky či Ostatkový průvod. K tradicím novým nebo znovu obnoveným patří setkávání při Čaji o páté nebo promítání letního kina, které k obci neodmyslitelně patřovalo. Novou, ale již poměrně zavedenou tradicí je oslava Svátku matek, vzpomínkový pietní akt obětí Bitvy tří císařů s následnou Malou napoleonskou bitvou. Byla také obnovena tradice průvodu Božího Těla obcí.

Svou bohatou základnu v Telnici mají jednoty Sokola a Orla, místní neformální spolek SUP či vodácký klub Vorvaň Tennessee. Místní Sokol má velmi bohatou členskou základnu, zúčastňuje se sokolských sletů, pracuje v několika sportovních oddílech a také se výrazně podílí na výchově mládeže. Významnou členskou základnu má také Orel, velmi známé jsou úspěchy tanečního klubu, výborné

výsledky mají i florbalisté a kuželkáři. SUP je neformálním spolkem občanů, který vznikl z recesistických pohnutek a pořádá zájezdy za kulturou, ale třeba i společnou práci na poli. K dalším spolkům působícím v obci patří tradičně sbor dobrovolných hasičů, který výrazně přispívá ke kulturnímu dění, rovněž místní myslivecké sdružení; obě organizace pomáhají s akcemi pro děti. Velmi živou organizací je také občanské sdružení Telnické sluníčko - klub maminek, který se zaměřuje jak na maminky s dětmi, tak i na rodinný život. Velmi dobře se ujaly Ženáčské hody, proto v roce 2014 obec obnovila vlastní ženáčské kroje.

VRATĚNÍN VESNICE ROKU 1996

Okres: Znojmo
Kraj: Jihomoravský
Počet obyvatel: 303
Katastrální výměra: 1 473 ha
www.vratenin.cz

Vratěnín leží ve zvlněné krajině v západním cípu okresu Znojmo. Odedávna tudy vedla stará obchodní stezka od Dunaje do Čech. Ve znaku obce je na zeleném štítě zlatý jednoocasý korunovaný lev s červenou zbrojí, který drží v pravé tlapě stříbrný meč. V červených koutech štítu jsou stříbrné poštovní trubky se zlatými šňůrami a kováním, náustky obrácené k sobě. Základem znaku se stal znak rodu Berchtoldů, který vlastnil městečko Vratěnín v polovině 17. století. Poštovní trubky připomínají význam bývalého poštovního spojení mezi Prahou a Vídní. Tím, že Vratěnín leží přímo na hranicích s Rakouskem, v dřívější době na hranici dvou světů, byl prohlášen za zánikovou obec se stavební uzávěrou, což trvalo až do roku 1989. Paradoxně tato skutečnost pomohla Vratěninu zachovat si ráz zastavěného území obce od roku 1824 v takřka nezměněné podobě; i díky tomu bylo celé zastavěné území obce v roce 1995 prohlášeno vesnickou památkovou zónou. Bohatou historií obce potvrzuje i fakt, že se v jejím katastru nachází 24 nemovitých kulturních památek. Z jejich řady zmíníme alespoň kostel sv. Jakuba Většího, budovu fary, objekt bývalého kláštera, budovu bývalé poštovní stanice – dnes sídlo obecního úřadu, dům č. p. 1 – původně zámeček, dům č. p. 51, kapli Božího hrobu na hřbitově, sochu rytíře na sloupu a několik dalších soch a křížů.

Pro turisty je vytvořen informační systém, který popisuje nejvýznamnější nemovité památky. Přes Vratěnín vede i několik cyklistických tras, na kterých jsou zřízena odpočívadla s informačními tabulemi. Nejznámější je cyklotrasa Greenway 48 Praha - Vídeň a 13 Euro Velo. U budovy obecního úřadu začíná vycházková trasa nazvaná Graselova stezka. Byla tak nazvána podle Johanna Georga Grasela, proslulého loupežníka a bandity, který působil na pomezí jižních Čech, jižní Moravy a Rakouska.

Jak již bylo uvedeno, Vratěnín byl v roce 1945 zcela nově osídlen, a proto bylo složité navázat na dřívější zavedené místní tradice. Přesto se to novému obyvatelstvu podařilo. Vratěninští zavedli i nové tradice, které přetrvávají dodnes, a tak společenský život obce je bohatý po celý rok. Na organizování jednotlivých akcí se zpravidla podílí kulturní výbor při zastupitelstvu obce, kterému je nápomocna řada občanů a dětí. V průběhu celého roku se v obci konají společenské, kulturní a sportovní akce; pouťové oslavy, posvícení, společenský ples obce, fotbalový ples, masopust, velikonoční hrkání, velikonoční pomlázka, pálení a slety čarodějnic, oslava výročí ukončení II. světové války, Mezinárodní den dětí, vítání občánků, adventní výzdoba, výroba vánoční výzdoby a ozdobení vánočního stromu, setkání na Štědrý večer s průvodem, Vyhánění oveček, společné přivítání Nového roku s ohňostrojem. Po pěti letech jsou pravidelně pořádány historické slavnosti u příležitosti první písemné zmínky o obci. Vratěnín spolupřádá společně s obcí Písečné nad Dyjí řezbářské sympózium. Mimo to se obec průběžně zapojuje a organizuje společné akce ve spolupráci s mikroregiony Jemnicko a Vranovsko, resp. s MAS Jemnicko, MAS Dačicko, Telčsko a Třeštsko.

V obci aktivně působí sbor dobrovolných hasičů, který čítá 28 členů. Tento spolek se aktivně zapojuje do pořádání všech kulturních a společenských akcí a samostatně pořádá okrskové soutěže v požárním sportu a organizuje i tradiční posvícení. Fotbalový oddíl se v roce 2002 sloučil s fotbalovým oddílem z Jemnice a nyní vystupují pod společným názvem 1. FC Jemnicko. Více jak deset let působí v obci neoficiální spolek žen pod názvem „Starostovy droběnky“, jehož členky pravidelně vystupují na různých akcích v obci, ale i mimo ni se svým repertoárem, který se skládá ze zábavných tanců a humorných scének.

SVATÝ JAN NAD MALŠÍ VESNICE ROKU 1997

Okres: České Budějovice
Kraj: Jihočeský
Počet obyvatel: 574
Katastrální výměra: 1 276 ha
www.svjan.cz

Svatý Jan nad Malší je rozložen na pravé straně vodního díla Římov, postaveného na řece Malši. K obci dále náleží Chlum nad Malší, Sedlce, několik osad a samot. Vesnice má nádhernou polohu na kopci s rozhledem až k Alpám. Vybudované dvě vyhlídky ukazují České Budějovice jako na dlani. Vidět je také zámek Hluboká, za Velešínem se vypíná nejvyšší hora Blanského lesa Kletř, na pozadí pohoří Šumavy.

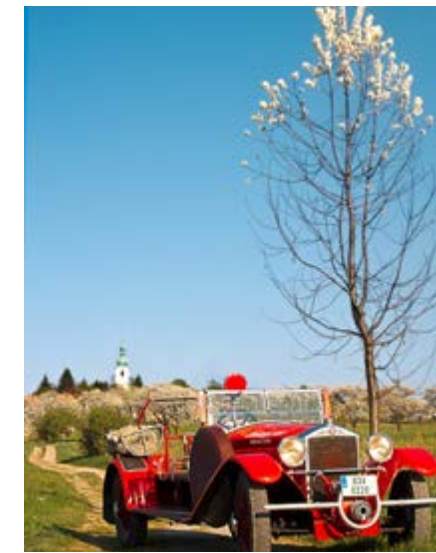
Legenda o vzniku obce Svätý Jan nad Malší praví, že farář Joanes Bernardius Riezenschopfer z Velešína uviděl jednoho večera roku 1732 nad Ločenickou horou svítit pět hvězd a tento úkaz si vyložil jako zjevení svatého Jana Nepomuckého. Na památku zázračného zjevení nechal postavit na Ločenické hoře kapli s obrazem sv. Jana z Nepomuku. Dostavěnou kapli posvětil však až Riezenschopferův nástupce Theofil Ignác Hostounský 16. května 1735. Kolem kapličky vzniklo postupně třináct usedlostí a kaplička se záhy stala oblíbeným, hojně navštěvovaným poutním místem. Kaplan Vojtěch Metla chtěl poutní místo učinit ještě známější a tak v roce 1777 zřídil velkou kapli. Díky přispění místních občanů, obyvatel okolních vsí a za výrazné finanční podpory hraběte Buquoye z Nových Hradů byl roku 1786 dostavěn kostel s ambity. Do kostela začali chodit poutníci, procesí. V místě začaly být organizovány i trhy, usadili se zde živnostníci, řemeslníci a další obyvatelé.

Kostel sv. Jana Nepomuckého je zajímavým architektonickým komplexem, který tvoří dlouhý jednolodní kostel uprostřed a tři ramena chodeb v čele a po stranách. Na plochostrapé ambity, otevřené do prostranství u kostela arkádami, navazuje obydlí kněze. Kostelní věž, vysoká 37 metrů, je dodnes dominantou širokého okolí. Po dokončení stavby kostela byla postavena v letech 1787 – 1789 škola a fara. Sochu sv. Jana Nepomuckého nechal postavit v roce 1873 místní rodák Jan Nepomuk Vrzal-Šimek a vytesal ji samouk Jan Kadlec z Trhových Svinů. Čtvercovou náves zdobí dominantní trojstavba fara – kostel – škola, která je propojena ambity, socha sv. Jana Nepomuckého, pomník padlých v I. a II. světové válce. Nacházejí se zde také lípy, které při návštěvách obce vysadili bývalý český prezident Václav Havel a slovinský velvyslanec.

Kulturní komise ve spolupráci s hasiči, občanským sdružením Figurka, místními sportovci a samotnými občany organizují a vytvářejí nové různorodé akce. Mezi tradiční patří obecní bál, jarní a podzimní bowlingový turnaj, dětský taneční festival, Velikonoce na faře, oslava Dne matek, podzimní Posezení pod kaštany, traktoriáda, výstava ovoce a zeleniny, drakiáda, zahájení adventu se slavnostním rozsvícením stromčku, vánoční trhy na faře s Ježíškovou poštou, vypouštění balónků Ježíškovi, vánoční turnaj v ping-pongu, dětský Silvestr a výlety do termálních lázní Gmünd a Bad Schallerbach.

Dlouholetou tradicí se mohou pochlubit akce jako staročeská masopustní koleda, Winter trial (mezinárodní zimní dálkové jízdy veteránů), maskarní bál pro děti i pro dospělé, velikonoční řehtání, stavění májky spojené s lampiónovým průvodem a pálením čarodějnic, kladení kytic válečným veteránům, tradiční svatojánská pouť, Rallye Český Krumlov, dětský den, mezinárodní závody historických vozidel S kopce do kopce, který roku 2014 oslavil své dvacáté jubileum, sportovní turnaje, Chlumské slavnosti, Mikulášská dílna a Silvestrovský pochod.

Zajímavým zpestřením společenského života obce je již desetileté přátelství s obcí Grünbach. Pořádají společná setkání a navštěvují se na různých akcích, například v měsíci srpnu míří občané obce na festival do Grünbachu. V roce 2011 se uskutečnilo první Posezení pod kaštany, které mělo částečně účel seznamovacího přátelského setkání. Společná akce byla příjemněna vystoupením čtyřicetičlenného hudebního souboru z Grünbachu.

JIŘETÍN POD JEDLOVOU VESNICE ROKU 1998

Okres: Děčín

Kraj: Ústecký

Počet obyvatel: 652

Katastrální výměra: 1 210 ha

www.obecjiretin.cz

Jiřetín pod Jedlovou se nachází na hranicích se Saskem v nejsevernější části České republiky, ve Šluknovském výběžku, na západní straně Chráněné krajinné oblasti Lužické hory. K obci patří osady Lesné, Rozhled a Jedlová. Název obce se několikrát měnil. Obec se téměř 400 let jmenovala Sankt Georgenthal, od roku 1945 do roku 1948 Svatý Jiřetín a v roce 1949 byla nově přejmenována na Jiřetín pod Jedlovou. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1548, kdy majitel Tolštejnského panství Georg ze Schleinitz započal s výstavbou městečka na základě objevení ložiska stříbrných rud v okolí hradu Tolštejn. Dolování v této oblasti však nebylo nikdy výnosné. Těžbu a rozvoj městečka nepříznivě ovlivnil mor v roce 1599, kterému tehdy podlehl přes 300 lidí, a později třicetiletá válka, během které byl v roce 1642 vypálen místní strážní hrad Tolštejn. Cesta k novým životním jistotám vedla přes obvyklá městská řemesla, která se organizovala v cechy. Především plátenictví a textilní výroba se staly na dlouhá léta hlavním zdrojem obživy místních obyvatel.

Obec má velmi zajímavou architekturu. Je stavěna do kříže, z ulic kolmo se protínajících ve směru S-J a V-Z a v rytmu tří domů. Vyznačuje se velkým náměstím téměř čtvercového tvaru, jemuž dominuje uprostřed stojící kostel Nejsvětější Trojice z roku 1612 a fara z roku 1756. Uprostřed se nachází okrasný rybník s vodotryskem a informační středisko se sociálním zázemím. V obci je k vidění několik desítek podstávkových domů. Mezi nejvýznamnější dominanty obce patří Křížová hora ve výšce 563 m nad obcí. Je poutním místem, které vzniklo v 18. století. Je spojeno s legendou o zjevení Spasitele na kříži sedmi bratrům, vybízejícím je k návratu z nuceného exodu v době protireformace. Vrátil se nejmladší z nich, nemocný na nohy, nechal vystavět na úpatí hory dřevěný kříž, a po svých modlitbách byl uzdraven. Místo se stalo známým a poté sem začalo přicházet mnoho trpících. O založení křížové cesty a výstavbu kaple se zasloužil zdejší farář Gottfried Liessner. Celý areál byl vysvěcen 17. září 1764 a obsahuje výjev z Getsemanské zahrady (sochy tří spících apoštolů Petra, Jakuba, Jana a modlícího se Ježíše), křížovou cestu (11 zděných kaplíček s reliéfními výjevy, kaple Povýšení sv. Kříže - 12. a 13. zastavení, kaple božího hrobu - 14. zastavení), sochu Ecce homo, znázorňující sedícího Ježíše s trnovou korunou, a sochu Panny Marie. Areál Křížové hory byl v roce 1969 prohlášen za kulturní památku a od roku 1991 začala cílevědomá snaha o celkovou obnovu tohoto místa.

Nejvyšším vrcholem okresu Děčín s nadmořskou výškou 774 m n. m. je Jedlová hora, která je zároveň i třetím nejvyšším vrcholem Lužických hor. Přes vrchol vede důležité evropské rozvodí – voda ze severního svahu odtéká do Baltického moře, zatímco z jižního svahu do Severního moře. Hora je pozoruhodná i z geologického hlediska tím, že na severním úbočí probíhá zlomová čára zvaná Lužická porucha. Vrchol hory poskytuje nádherný kruhový výhled. Za jasného počasí oko pozorovatele přehlédne celý obzor od Krušných hor až po Krkonoše. Z tohoto důvodu zde v roce 1891 postavil horský spolek Gebirgsverein 23 m vysokou kamennou rozhlednu.

V obci fungoval od roku 1998 do roku 2011 neregistrovaný Spolek přátel Jiřetína, který zde společně s obecním úřadem organizoval některé kulturní i sportovní akce a vytvářel tak nové tradice. Mezi ty nejoblíbenější patřily masopustní oslavy, pálení čarodějnic, Hurá na Jedlovou (dětský turistický pochod), Svatojiřetínská pouť, která byla obnovena po 30 letech v roce 1991 (koná se v nejbližší sobotu a neděli u příležitosti katolického svátku povýšení sv. Kříže 14. září), Drakiáda, Po Staré pražské cestě (turistický vlastivědný pochod) a Svatojiřetínský advent. Většinu z akcí pořádá obec i v současnosti. Aktivním spolkem v obci je také TJ Slovan, který během roku organizuje spoustu sportovních akcí. Od roku 1997 je pořádán velmi oblíbený Běh do vrchu, na vrchol Jedlové hory, kterého se účastní reprezentanti z celé republiky, a Závod horských kol – také na vrchol Jedlové hory.

OLEŠNICE VESNICE ROKU 1999

Okres: Blansko
Kraj: Jihomoravský
Počet obyvatel: 1 722
Katastrální výměra: 1 251 ha
www.olesnice.cz

Olešnice je trojúhelníkové městečko ležící na Hornosvratecké vrchovině, která je součástí Českomoravské vrchoviny. První zmínka o Olešnici jako újezdu ke klášteru v Opatovicích u Hradce Králové pochází z 11. století. Původní vesnička stávala v místech dnešní moravské strany, od toho dobový název Moravská Olešnice. Teprve později, v období osídlování kraje v dobách vlády Přemysla Otakara II., vzniklo osídlení dnešního náměstí jako trhového městečka. Protože původními kolonisty byli Němci, nesla tato obec název Německá Olešnice, německy Oels. Přestože se německé obyvatelstvo velmi rychle asimilovalo, název se zachoval po několik století – do roku 1759 existovaly dvě Olešnice, protože vedly samostatné obecní účty. Obě části obce byly často ve vlastnictví jiné šlechty. Ve 14. století je Olešnice již nazývána městečkem, a to už se stala hospodářským centrem louckého panství. Pány z Lomnice vystřídali v 15. století páni z Pernštejna, až konečně v roce 1560 koupí získali samostatně loucké panství vlastníci panství kunštátského. Po sérii ničivých požárů, z nichž největší byl v roce 1827, se výrazně změnila podoba obce. Současná Olešnice je městem s dobře vybudovanou infrastrukturou. Struktura olešnických podniků a podnikatelů umožňuje zajištění pracovních příležitostí nejen pro občany Olešnice, ale i z okolí.

V městečku Olešnici se nachází několik míst, která stojí za navštívení. Kostel sv. Vavřince na náměstí nebo nedaleký Olešnický pivovar. Budova pivovaru byla postavena kolem roku 1500 a díky tomu byla až do roku 1994 nejstarší budovou v Olešnici. Pivovar přežil ničivý požár v roce 1827, ale už v období II. světové války se začalo jednat o jeho zbourání, ke kterému došlo v roce 1994. Z původního záměru, aby zde byla vystavěna budova spořitelny, sešlo, a tak je po odtěžení terénu v místech budovy pivovaru od roku 1998 parčík s lavičkami a kašnou, novou dominantou náměstí. Sklepení bývalé ledárny, kde se od zimy do letních měsíců uchovával led pro řezníky a olešnický pivovar, bylo postaveno pod bývalým hřbitovem na počátku 19. století. Od poloviny 20. století nebylo využíváno. Nové využití našlo až otevřením muzea pověstí Olešnicka v roce 2003. Autorem pověstí ve vyprávění je PaedDr. Zdeněk Peša, autorem figurín strašidel a postav Mgr. Blanka Kudová.

V Olešnici se kromě historických budov a míst spojených s historií obce dochovalo dodnes jedno z řemesel, už v minulosti považované za umělecké. Jedná se o ruční tisk různých vzorů na plátno. Výroba modrotisku se traduje až do 17. století. Po celá staletí bylo používáno přírodního barviva indiga; tisk se prováděl na plátno ručně přitlačením formy namočené do barvy odpuzující hmoty (tiskařský pop), a pak se plátno obarvilo. Přepráním plátna se jednak odstranil pop a také přebytečná barva. Formy byly desky z tvrdého dřeva vybraných stromů (např. hrušeň, švestka) a do nich byl nabit měděný plech či drát, který tvořil různé vzory. Strojový tisk v továrnách znamenal konec ručnímu tisku plátna, a tak je olešnický modrotisk výrobou velice vzácnou a nevídanou. Dílna u Danzingerů, která se nachází proti kulturnímu domu, používá dodnes forem i receptur předávaných z generace na generaci přes 160 let. Turisté si mohou prohlédnout zdejší manufakturu, mohou si zakoupit řadu výrobků nebo se občerstvit v útulné kavárně.

Na společenském životě městečka se podílí několik spolků, mezi které patří sbor dobrovolných hasičů, fotbalisti, chovatelé drobného zvířectva a exotického ptactva, rybáři, myslivci, včelaři, TJ Sokol a TJ Orel. V období plesové sezóny se každoročně koná až osm plesů. První červnový víkend patří festivalu trampských písní Olešnická kytky, jehož první ročník proběhl v roce 1985. Tradiční vavřínecká pouť je příležitostí k setkání občanů Olešnice a také místních rodáků.

SLOUP VESNICE ROKU 2000

Okres: Blansko
Kraj: Jihomoravský
Počet obyvatel: 962
Katastrální výměra: 765 ha
www.sloup.info

Sloup je severní vstupní branou do chráněné krajinné oblasti Moravský kras a také významným poutním místem. Nachází se zhruba 9 km severovýchodně od Blanska, v nadmořské výšce 470 m n. m. Nejvyšší okolní kopce dosahují výšky až 650 m n. m.

Vznik městyse se datuje do poloviny 11. století, o založení obce existuje zmínka uvádějící roku 1052. Kosterní nálezy z jeskyně Kůlna svědčí o tom, že již v pravěku se na tomto území vyskytoval člověk neandrtálský. Nejstarší věrohodný doklad o existenci Sloupu je z roku 1373 v Zemských deskách moravských; tehdy část Sloupu patřila hejtmanu Sulíkovi z Konice, pozdějšímu olomouckému purkrabímu.

Přírodní dominantou městyse a největší turistickou atrakcí jsou místní Sloupsko-Šošůvské jeskyně, které jsou největšími zpřístupněnými jeskyněmi v České republice. Chlubí se světoznámou Eliščinou jeskyní, krápníkem Svícen a jeskyní Kůlnou. Vstupnímu areálu jeskyní vévodí osamělé skalisko Hřebenáč, z jehož sloupovitého tvaru je odvozen název městyse. Ze Sloupu jsou po turistických stezkách lehce dostupné všechny ostatní veřejnosti přístupné jeskyně Moravského krasu včetně propasti Macocha. Sloup je také křižovatkou místních i nadregionálních cyklotras.

Mezi kulturní památky městyse patří zejména barokní kostel Panny Marie Bolestné, postavený v letech 1751 - 1754 na Wanklově náměstí. V kryptě kostela je pochována jeho zakladatelka hraběnka Karolina z Rogendorfu. Na samém konci náměstí je pískovcová barokní socha sv. Jana Nepomuckého. Další kulturní památkou je místní fara, kde hraběnka Karolina v roce 1759 zemřela. Někteří příslušníci rodu Salmů, na který rájecké panství a s ním i Sloup přešly, jsou pochováni v samostatné části sloupského hřbitova, která je další kulturní památkou městyse. K registrovaným památkám patří také jeskyně Kůlna, v níž byly nalezeny kosterní pozůstatky neandrtálského člověka a která je evropským archeologickým unikátem. Na území Sloupu se kromě těchto zapsaných památek nachází několik drobných objektů sakrální architektury, včetně kapličky sv. Peregrina. Městys má také tři památné stromy: lípu u Hřebenáče (cca 260 let) a dvě Salmovy lípy na Salmově hřbitově (cca 160 let). Nejstarší historické památky v okolí jsou zříceniny hradů Blansek, Holštejn a Boskovice. Další dostupná poutní místa jsou Křtiny a Vranov.

Spolky mají v městyse Sloupu dlouholetou tradici. Již více než 280 let zde působí chrámový sbor, přesné datum vzniku nelze určit, ale je snad možné říci, že chrámový zpěv započal ve Sloupě již s dokončením kaple v roce 1730. Za předchůdce chrámového sboru je považován Čtenářský a pěvecký spolek, který byl ve Sloupě založen o vánocích 1863 a jehož zakladatelem byl sloupský farář P. Alois Wolf, rodák z Horní Bobrové, který byl vysvěcen na kněze v roce 1839. Jako spolková místnost sloužila kaplanka. Spolek byl od počátku svého působení vystaven pomluvám a posměchu. Neměl sice dlouhého trvání, ale byl po několik let jakýmsi pokusem o systematickou pěveckou činnost v obci. Novodobá historie chrámového sboru je dokumentována v jeho kronice, která také obsahuje galerii dirigentů, varhaníků, hudebníků, zpěváků a zpěvaček. V průběhu roku sloupský chrámový sbor doprovází nejen církevní události, ale i další společenské akce v městyse Sloup, např. Noc kostelů, Slavnost Těla a Krve Páně.

Sbor dobrovolných hasičů byl ve Sloupě založen v roce 1894 jako jeden z prvních spolků v obci a dodnes hraje ve Sloupě se svými 100 členy nezastupitelnou roli jak v rámci zásahových prací, tak i v oblasti kulturně společenské. Roku 2011 byla založena Sigma pumpa, obveselující těleso, pumpující do lidí dobrou náladu svým zpěvem. Své sídlo má ve Sloupu Myslivecké sdružení Hřebenáč, které obhospodařuje honitby v celkové výměře 1135 ha na katastru Sloupu, Petrovic, Vavřince, Veselice, Suchdola a části Němčic a části Šošůvky.

Mezi významné akce, které Sloup podporuje, patří hlavní pouť v pátek před Květnou nedělí, pouť na svátek Panny Marie Bolestné třetí zářijovou nedělí, sousedský bál, ples křesťanské mládeže, školní ples, svátek Tří králů, Svátek matek, den dětí s rejem masek a soutěží o nejlepší masku, ostatkový průvod obcí, organizovaný místními hasiči, chození tzv. hrkačů a velikonoční pomlázka, mikulášská besídka pro nejmenší, vánoční výzdoba náměstí a slavnostní rozsvícení vánočního stromu. Od roku 1996 je pořádána Olympiáda žactva okresu Blansko v místním sportovním areálu základní školy.

KAMENIČKY VESNICE ROKU 2001

Okres: Chrudim

Kraj: Pardubický

Počet obyvatel: 780

Katastrální výměra: 782 ha

www.obec-kamenicky.cz

Kameničky, s místní částí Filipov, leží na Českomoravské vysočině, v chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy v nadmořské výšce okolo 650 m n. m. Kameničky se nacházejí na středě spojnice silnice, která spojuje Hlinsko a Svatku. V katastru obce je i prameniště řeky Chrudimky, podél které vede naučná stezka Krajem Chrudimky.

Nejstarší zprávy o obci Kameničky pocházejí ze 14. století, resp. z roku 1350 a týkají se farního kostela, který byl tehdy připojen k litomyšlskému biskupství. Současný název obce je odvozen od řeky Kamenice, která protékala kamenitými poli, ze kterých obyvatelé vynášeli a vršili kámen do hromádek na svých políčkách. Až později byla řeka přejmenována na Chrudimku. Pro nepřízeň počasí a neúrodnost polí byla obec označována jako Česká Sibiř nebo Bohem zapomenutý kraj.

Nákladem Filipa Kinského bylo postaveno i několik církevních staveb. V Kameničkách byl na místě starého dřevěného kostela zbudován v letech 1764 až 1766 barokní kostel Nejsvětější Trojice, v jehož areálu se nacházejí dvě sochy. První z nich je socha sv. Floriána z roku 1779, druhou je socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1723 od Jana Dewotyho. Před kostelem je kamenný kříž s reliéfem Madony, který tvořil jeden celek společně se sochami sv. Floriána a sv. Jana Nepomuckého.

Na katastru obce se nacházejí významné přírodní hodnoty: Bahna, Louky u Jeníkova, Volákův kopec, Filipovská rašeliniště, Lány, Meandry řeky Chrudimky a Krejcar. Roste zde i mnoho chráněných rostlin a živočichů (plavuň vidlačka, rosnatka okrouhlolistá, prvosenka vyšší, hořec hořepník vachta třílistá, bleďule jarní, mihule potoční, tetřevka obecná, čap bílý, volavka popelavá, četný výskyt ptáků - dravců a dalších). Cenné jsou rovněž zachovalé původní biotopy, které jsou součástí rozsáhlého výzkumu ČSAV a VŠZ v Brně. Jsou zde rovněž lokality s výskytem náhorní formy borovice lesní, tzv. borovice lánské.

Při jižním úpatí Vojtěchova kopce se rozprostírá rybník Krejcar, ležící v údolní nivě Chlumětínského potoka, ten se pod rybníkem vlévá do Chrudimky. V okolí rybníka jsou zachovány vlhké a rašelinné louky s četnými výskyty chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. Nedaleko Krejcaru je druhý největší rybník v katastru obce, který se jmenuje Groš. Severní směr nabízí zajímavý pohled, který přilákal i filmový štáb k natáčení záběrů do známé pohádky Lotrando a Zubejda.

Bohatý společenský život je ve společné režii obce a místních spolků a sdružení. V průběhu celého roku se v obci konají tradiční akce, mezi ty nejvýznamnější tradiční pouť nebo vinobraní. K aktivním spolkům, které v obci působí, patří Sbor dobrovolných hasičů Kameničky a Fotbalový klub Kameničky. Skautské středisko Kameničky sdružuje dívky a chlapce různých věkových kategorií ve svých oddílech. Jejich program je zaměřen na všestranný rozvoj osobnosti dětí, které se prostřednictvím her, zážitků a dalších aktivit naučí mnoho pro praktický život. Skautští vedoucí se u dětí snaží rozvíjet nejen jejich osobnost, ale i týmového ducha. Každoročně pro veřejnost pořádají akce, k nimž patří drakiáda, mikulášská besídka, vánoční besídka, roznášení betlémského světla, skautský ples, tříkrálová sbírka, květinový den. Obec se snaží udržovat malířskou tradici, a proto během letních prázdnin pořádá různé výstavy. Realizuje je i v Galerii Antonína Slavička, která je umístěna na faře, kde se mj. odehrával mnohý z příběhů Raisova Západu. V galerii jsou instalovány kulisy, které pro místní ochotnický divadelní soubor maloval v roce 1904 Antonín Slaviček se svým přítelem Bohuslavem Dvořákem. V kostele Nejsvětější Trojice obec každoročně pořádá několik koncertů klasické hudby, kde se posluchačům představují přední česká hudební tělesa, soubory i sólisté. Kameničky leží nejen uprostřed malebné přírody, ale jejich historie je spjata se jmény jako Karel Václav Rais, Antonín Slaviček nebo Radvan Lukavský, který zde pravidelně uváděl výstavy obrazů.

NEČTINY VESNICE ROKU 2002

Okres: Plzeň-sever

Kraj: Plzeňský

Počet obyvatel: 650

Katastrální výměra: 5 200 ha

www.nectiny.cz

Nečtiny leží 37 km od Plzně a 12 km východně od významné dopravní komunikace Plzeň – Karlovy Vary. Obec se rozprostírá v severním cípu okresu Plzeň-sever, uprostřed malebné krajiny plné lesnatých kopců, kterou oživují údolí Starého potoka a jeho přítoků. Celé území se nachází na ploše cca 5 200 ha, z nichž tvoří téměř 3 000 ha lesy a asi 1 800 ha zemědělské půdy, s převahou luk a pastvin. Nejstarší písemná zmínka o samotných Nečtinech pochází z roku 1169, když Vladislav II. daroval Johanitům Manětín „až k hranici nečtinské“.

Obec má v současnosti 650 stálých obyvatel. Vytváří správní celek se 12 částmi a 10 katastrálními územími, s obecním úřadem ve stejnojmenném sídle Nečtiny. Mezi dalšími obcemi, spravovanými Nečtinami, je dle významu nejdůležitější Hrad Nečtiny a Březín, naopak Jedvaniny či Leopoldov jsou osadami bez vlastního katastrálního území. Dalšími částmi obce jsou: Čestětín, Kamenná Hora, Lešovice, Doubravice, Nové Městečko, Plachtín a Račín. Posledně jmenovaná obec je zcela vysídlená, bez obyvatel, s pouze jediným dochovaným rekreačním domem uprostřed náletové zeleně a nově opravenou kaplí zasvěcenou Nejsvětější Trojici.

Z dlouhého období vlády šlechtických rodů se zachovala řada památek. Mezi nejvýznamnější patří novogotický zámek, rodinná hrobka sv. Terezie rodu Mensdorf-Poilly a filiální kostel sv. Anny, stojící vedle bývalého chudinského špitálu. Dominantou okolí je barokní kostel sv. Jakuba Většího, stojící nad Nečtinami. Na návsi v Nečtinech se nachází několik pamětihodností. Je mezi nimi také budova bývalé radnice, dnes sloužící jako hostinec Na radnici, kde je i společenský sál. K vidění je zde dále sloup sv. Michaela se souborem soch – sv. Josefa, sv. Antonína, sv. Václava a sv. Jana Nepomuckého. Barokní plastika je z roku 1679, sochy stojící v její blízkosti z roku 1778. Socha sv. Vendelína spolu se sochou sv. Floriána (obě z roku 1815) tvoří dvojici plastik pod silnicí na návsi.

Na návsi stojí také barokní budova č. p. 79. Jedná se o bývalý statek velmi zvláštního rázu (patrové obdélné stavení s půlkruhovým vjezdem), který sloužil jako zájezdní hostinec. V současnosti slouží tato budova po rekonstrukci provedené v roce 2012 s podporou ROP NUTS II Jihozápad jako Regionální muzeum Nečtinska. V letech 1722 – 1725 byl vybudován v Březíně barokní kostel sv. Bartoloměje podle projektu Tomáše Hafeneckera na místě starší stavby, zmiňované okolo roku 1358. Původně gotický kostel byl přestavěn v 1. pololetí 18. století do barokní podoby. Barokní zámek Nečtiny s parkem ze 17. století byl přestavěn v letech 1855 – 1858 do tudorské gotiky. Pohřební kaple sv. Terezie sloužila jako hrobka majitelů panství rodu Mendsdor-Pouilly. Hrobka, významná krajinná dominanta, byla postavena roku 1858. V obci se dále nachází obytná budova školního statku, socha sv. Floriána a sv. Vojtěcha při vjezdu do správní budovy, socha sv. Vojtěcha, socha sv. Floriána a socha sv. Jana Nepomuckého. Areál fary Nečtiny, od roku 2009 kulturní památka, se nachází ve vyvýšené poloze nad obcí, na pravém břehu Manětínského potoka, severně od areálu farního kostela sv. Jakuba Většího.

Během roku se v obci koná řada společenských, kulturních a sportovních akcí místního i regionálního významu. Nečtinská pouť, pivní slavnosti, koncerty, výstavy obrazů, akce pro děti, plesy, sportovní utkání, tradiční akce jako masopustní průvod, Anenská pouť, sochařská sympozia, rozsvěcení stroměčku. To je jen krátký výčet toho, čím obec žije od ledna do prosince. V Nečtinech působí Sbor dobrovolných hasičů, založený v roce 1877 zásluhou osvětové činnosti tehdejšího ředitele nečtinské školy pana Franze Schallawitze. Tělovýchovná jednota má dnes pouze oddíl kopané. V obci dále působí občanské sdružení myslivců, Rybářský spolek Plachtín, místní organizace Českého svazu chovatelů a Českého svazu včelařů a kulturní spolek Baroko v Čechách, který ve spolupráci s regionálním muzeem obohacuje společenský a kulturní život v obci.

VILÉMOV VESNICE ROKU 2003

Okres: Havlíčkův Brod

Kraj: Vysočina

Počet obyvatel: 977

Katastrální výměra: 2 456 ha

www.vilemov.info

Vilémov, pro rozlišení označovaný i jako Vilémov u Golčova Jeníkova, se nachází v Kraji Vysočina pod Železnými horami, v okrese Havlíčkův Brod, mezi městy Chotěboř a Čáslav, na okraji Českomoravské vysočiny v nadmořské výšce 358 m n. m. Městys má devět místních částí: Vilémov, Klášter, Dálčice, Hostovlice, Jakubovice, Košťany, Spytice, Zhoř a Ždánice.

Založení Vilémova souvisí s feudální kolonizací v období 12. století, kdy se na osídlování nových území Českého státu podílely řeholní řády. Roku 1119 byl založen hrabaty Vilémem a Heřmanem ze Sulzbachu benediktinský klášter. Kolem něho pak vzniklo hrazené městečko Vilémov, jeho název byl odvozen od jednoho ze zakladatelů.

Mezi dominanty městyse patří kostel sv. Václava z roku 1726, který stojí na místě bývalého kláštera, stejně jako pozdně barokní zámek, původně renesanční tvrz, postavený po polovině 18. století podle projektu J. J. Wircha. Zámek obklopuje park francouzského typu. V současné době se zde pořádají mezinárodní konference a sídlo zde má Institut pro výzkum mezinárodních vztahů. V samotném Vilémově je radnice z let 1856 - 1865 s věžičkou a hodinami a evangelický kostel, který byl přestavěn a vysvěcen v roce 1882 z bývalé továrny na turecké fezy. V místní části Košťany jsou sluneční hodiny a historická zvonička.

V místní části Vilémova v Klášteři, u cesty vedoucí do Nasavrku, stojí dřevěný kříž, v místech, kde jsou pochováni vojáci, kteří zemřeli v polní nemocnici. Pocházeli z rakouské armády, která pod vedením arcivévody Karla byla v roce 1809 poražena Napoleonem u Wagramu. Během devíti měsíců tehdy zemřelo 296 osob. Někteří vojáci byli z Čech, Haliče, Horních a Dolních Rakous, Solnohradu a Itálie. V Klášteři se nachází také empírová fara z doby po roce 1800. Nad Klášterem vpravo směrem na Golčův Jeníkov je táhlý svah zvaný Červenice. Na tomto místě stála dříve tvrz, která sloužila jako ochrana cestujících před loupežníky a jako předzvědné místo nedalekého hradu Lichnice.

Společenský život nemívá tak dávné tradice, bylo tedy obtížné po roce 1989 začínat. Ale díky zájmu občanů a spolků je nyní Vilémov živým a společenským místem. Ve Vilémově se pořádá každoročně tradiční Svatováclavská pouť a chovatelský den koní s průvodem obcí, vánoční a velikonoční koncert v kostele sv. Václava, dětský karneval, dětský den, rozsvícení vánočního stromu, pomlázka, pálení čarodějnic, základní i mateřská školy organizují mikulášskou nadílku. Na zámku rodiny Reiských se pořádají různé výstavy, besedy a koncerty. Každý rok proběhne setkání důchodců, hasičský, myslivecký a obecní ples, májová veselice a Country festival půlení léta. V roce 2002 vznikl ve Vilémově spolek žen, který nese název Vilémovské boubelky.

Ve Vilémově působily významné osobnosti. V letech 1200 – 1222 Heřman I. - opat vilémovského kláštera, církevní diplomat, který založil klášterní stříbrné doly v Německobrodsku. V letech 1669 – 1740 Václav Ferdinand Carretto hr. Millesimo – majitel vilémovského panství, stavebník kostela sv. Václava. Josef Vulterin – kněz, spoluvůrce barokní kultury ve Vilémově, zasloužil se o vybudování kostela. Filip Šedivý – vilémovský zednický mistr, vedl stavbu kostela. Jan Josef Carretto hr. Millesimo – majitel vilémovského panství v letech 1756 - 1800, zakladatel nadace na podporu potřebných osob příbuzných šlechtických rodů, stavebník vilémovského barokního zámku. Matěj Sojka – hudební skladatel, učitel hudby a varhaník. Stanislav Vydra – slavný český matematik a buditel, profesor na pražské univerzitě. Josef Klenka – znalec a průkopník tělovýchovy, zemský školní inspektor tělesné výchovy, sokolský činovník, hlavní redaktor Časopisu pro tělesnou výchovu, zasloužil se o zřízení hřiště ve Vilémově. MUDr. Jan Kafuněk – vilémovský lékař, specialista na oční a vnitřní onemocnění, kulturní pracovník a kronikář obce. Josef Chadraba – katolický kněz, děkan ve Vilémově, žalářován komunistickým režimem, zemřel v roce 1952 ve vězení na Mírově. Josef Peca – akademický malíř, studoval u Cyrila Boudy. Věnoval se především figurální malbě, jeho díla jsou vystavena v mnoha galériích. Karel Stýblo – lékař, zabýval se léčením tuberkulózy, v roce 1965 odešel do Holandska, jeho posledním působištěm byl Haag, v roce 1998 byl navržen na Nobelovu cenu. Vladimír Reiský – profesor, politolog, který patřil do okruhu poradců dvou amerických prezidentů v otázkách zahraničních vztahů.

KOVÁŘOV VESNICE ROKU 2004

Okres: Písek

Kraj: Jihočeský

Počet obyvatel: 1 453

Katastrální výměra: 5 043,24 ha

www.kovarov.cz

Kovářov se nachází na samé hranici Jihočeského kraje zhruba 11 km severozápadně od Milevska, východně od vodní nádrže Orlík, v oblasti středního Povltaví na pravém břehu řeky Vltavy. Obec je tvořena sedmnácti osadami: Březí, Dobrá Voda, Hostín, Chrást, Kotýřina, Lašovice, Onen Svět, Předbořice, Jalovčí, Radvánov, Zlučín, Řenkov, Vepice, Vladyčín, Vesec, Slavoňov, Zahořany, Záluží, Žebrákov. Kovářov je součástí mikroregionu Svazek obcí Milevska a Místní akční skupiny Střední Povltaví. Znakem obce je podkova, která symbolizuje kovářství. V ní rostoucí klasy obilí jsou znakem zemědělství a modrá barva okolo je blízkost řeky Vltavy.

První zmínka o obci pochází z roku 1220. Největší rozkvět zaznamenala obec v 17. a 18. století. Z této doby pochází většina zdejších památek. Jedná se například o sousoší Kalvárie. Tato státem chráněná památka na vršku zvaném Kolín byla zhotovena roku 1732 sochařem Brokoffem. Od téhož sochaře pochází také socha sv. Jana Nepomuckého na návsi u kostela z roku 1722. V obci se nachází také architektonicky zajímavá barokní fara z roku 1739, jejíž prostory jsou v současné době využity jako muzeum lidových tradic, obřadní síň a místní lidová knihovna. Za zmínku stojí také starý špejchar z roku 1837, který byl postaven na základě zákona o kontribučních fondech a sloužil jako obilná komora pro celý kraj. Při severozápadním okraji vsi na úbočí Kovářovské hůrky leží opravený židovský hřbitov se starobylými náhrobkami. Nejstarší památkou v Kovářově je gotický kostel Všech Svatých – farním kostelem byl již v roce 1220. Čtyřhranná věž byla přistavěna v roce 1712.

V 19. století se v obci začal rozvíjet kulturní život. Byl zde založen sbor dobrovolných hasičů, který pracoval nejen k ochraně majetku a života svých spoluobčanů, ale velmi bohatá byla i jeho práce na poli kultury a osvěty. Měl svůj divadelní soubor a vlastní jeviště. Po I. světové válce začal v obci pracovat dramatický kroužek, z kterého později vznikl za součinnosti členů hasičského sporu spolek divadelních ochotníků, který svou velmi bohatou činnost ukončil v prosinci roku 1957. Dnes jako připomínka jeho působení je zrestaurována opona, která je vyvěšena v zasedací síni obecního úřadu.

V roce 1984 začal pracovat Jihočeský folklorní soubor Kovářovan, který od roku 1997 pracuje jako občanské sdružení. Usiluje o uchování lidových tradic Kovářovska a dalšími aktivitami napomáhá rozvoji veřejného života obce Kovářov a Jihočeského kraje. Zabývá se udržováním lidových písní, tanců a zvyků své národopisné oblasti Kozácka (Táborsko-Milevsko) a ve svých vystoupeních prezentuje krásné kozácké kroje, které vynikají zejména bohatou bílou výšivkou na zástěrách zpěvaček souboru. Náměty pro svoji práci čerpá převážně ze sbírek Čeňka Holase a Čeňka Zíbrta, rodáků z Kovářovska.

Nejvýraznější kovářovskou společenskou akcí je Jihočeský folklorní festival v Kovářově, který je zařazen mezi významné lidové slavnosti. Festival byl založen v roce 1996 jako jednodenní přehlídka dospělých jihočeských folklorních souborů, postupem času se ale rozšířil o pořady dětských jihočeských folklorních souborů, pořady hostů z jiných regionů ČR i zahraničí a další doprovodné programy. Kovářovský festival se jako jeden z mála českých festivalů věnuje programově domácím, v tomto případě jihočeským folklorním souborům. Dle vyjádření spolupředatelů a odborníků z hodnotící komise, každoročně delegovanou Národním ústavem lidové kultury ve Strážnici, má tento festival velký vliv na zlepšující se uměleckou úroveň jihočeských folklorních souborů, což je jedním z hlavních cílů pořádání této přehlídky lidového umění. Součástí festivalu je jarmark i ochutnávka staročeské kuchyně. Návštěvníci si zde mohou zakoupit například výrobky z kůže, keramiky, perníkářské zboží, koření, výrobky z proutí, dřevěné hračky, drátování a ochutnat například staročeský trdelník, kovářovské podkůvky, jihočeské koláče, speciality na roštu, klobásy a jiné.

BOŘETICE VESNICE ROKU 2005

Okres: Břeclav

Kraj: Jihomoravský

Počet obyvatel: 1 333

Katastrální výměra: 903 ha

www.boretice.cz

Bořetice jsou malebnou vinařskou vesnicí, ležící v samotném srdci Modrých Hor a mikroregionu Hustopečsko. Obec najdeme v mírně zvlněné krajině na úpatí Žďánického lesa. Protéká tudy říčka Trkmanka, místně zvaná Svodnica. Nejproslulejší lokalitou jsou Kraví hory, kde se nad početnou řadou vinných sklepů zvedají kopce úrodných vinohradů. Známa je i přírodní rezervace Zázmoníky se vzácným včelníkem rakouským a jinými chráněnými druhy rostlin. První písemná zmínka o Bořeticích pochází z roku 1222, kdy je ve vsi Poratiz jmenován dědičný rychtář Wido – Vít. Zakladatelem obce však má být historicky nepříliš doložená postava vladyky Bořity, jehož socha s dlouhým mečem dnes ochraňuje vstup do kulturního domu.

Na nejvýše položeném místě v obci, při jejím západním okraji, stojí kostel sv. Anny. Podle pověsti stával na místě dnešního kostela kříž, který tam uprostřed pohanského háje vztyčili slovanští věrozvěstové Cyril a Metoděj, když sem přišli z blízkého Podivína. Kolem dominanty obce, kostela sv. Anny, se dříve rozkládal hřbitov, ohraničený ohradní zdí nepravidelného půdorysu. Dochovalo se jen 20 metrů původní zdi, většina byla zničena při rekonstrukci hřbitova. V roce 2000 byla postavena replika – 30 metrů zdi od hasičské zbrojnice po bránu. Smírčí kámen, pocházející z roku 1777, byl dříve v zahradě u domu č. p. 171 (dům Dalibora Vojtěška), v roce 1991 byl kámen přemístěn k ohradní zdi u kostela. Kámen má rozměry cca 100 × 70 × 6 cm a je obdélníkového tvaru. Přední strana je popsána majuskulním textem, dnes již bohužel nečitelným, až na poslední řádek, kde je čitelně uveden rok 1777. Nad Smírčím kamenem je umístěna mramorová pamětní deska s textem vysvětlujícím událost, ke které byl kámen postaven: Smírčí kámen byl postaven v roce 1777 jako součást trestu na místě, kde byl o pouti a hodech zastřelen pavlovskými občany Jan Vykydal z Kobylí.

V roce 2000 byla v chráněné krajinné oblasti Zázmoníky vystavěna, na náklady tehdejšího starosty Petráska, sněhobílá Boží muka a později další dvě. Kaplička je umístěna na okraji lesa, v místě s nádherným výhledem do krajiny, na obec Bořetice, a je obklopena bohatou a vzácnou květenou. Boží muka, schovaná za plůtkem, jakoby v malé zahrádce u rozhledny nad Kraví horou, byla vystavěna o šest let později stejně jako samotná rozhledna. Kaplička je vyzdobena typicky bohatě barevnými, obloukovitě lomenými a zrcadlově shodnými slováckými motivy, je přesnou replikou Božích muk ve Staré Břeclavi.

Vinařskou dominantou obce Bořetice je malebná vesnička vinných sklípků pod Kraví horou, která je umístěna zhruba půl kilometru severozápadně od samotné obce. Čítá něco kolem 260 sklepů, v nichž se skrývá vzácný jihomoravský poklad v podobě lahodného moku hodného králů – vína. Dne 12. listopadu 2000 si zdejší vinaři založili recesistickou Svobodnou spolkovou republiku Kraví hora, která organizuje vinařské, kulturní a recesistické akce.

V Bořeticích se žije, díky veselé myslí a otevřenosti místních lidí, velmi bohatým kulturním a společenským životem. Zároveň se zde udržuje tradiční folklor a mnozí místní nadšenci se snaží oprášit a obnovit již zapomenuté tradice a vznikají nové. Děti navštěvují v mimoškolní době nejrůznější kroužky a dospělí se ve svém volném čase sdružují v početných zájmových skupinách. Vedle tradičních myslivců, sportovců, rybářů, hasičů a Kravíhorců jsou to chrámový sbor Deo Gratias a mužský pěvecký sbor Svodničan. V plesové sezóně pořádají plesy myslivci, hasiči, obec a podnikatelé, vinaři, mužáci i krojovaná mládež. Kravíhorská republika a vinaři pořádají každoročně velikonoční výstavy vín, putování po otevřených sklepech a koncem roku slavnost Žehnání mladému vínu. Dříve narození občané jsou před Vánoci zváni představiteli obce na besedu a malé pohoštění. Program je zajišťován žáky základní školy, dechovou hudbou Horenka a „bořetickými zpěvačkami“. Svátkem svátků jsou však tradiční krojované hody, pořádané začátkem srpna, kdy se díky uvědomění rodičů stále více mladých obléká do tradičních krojů.

LIPTÁL VESNICE ROKU 2006

Okres: Vsetín
Kraj: Zlínský
Počet obyvatel: 1 428
Katastrální výměra: 2 417 ha
www.liptal.cz

Liptál se rozprostírá mezi Vsetínem a Zlínem v malebném údolí řeky Rokytenky, která odděluje výběžky vrchů Hostýnských a Vizovických. Nejvyšším bodem je kopec Vartovna, na němž kdysi portáši hlídali celý kraj před nájezdy kurců z Uher.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1361, kdy tehdejší osada patřila cisterciáckému klášteru ve Vizovicích. V roce 1505 náležela ke vsetínskému panství, ale už v roce 1661 tvořila samostatné panství ve vlastnictví různých šlechtických rodů. Po roce 1846 získal Liptál právo konat výroční trhy a byl označován jako městečko.

Dominantou obce je zámek, který byl postaven na přelomu 17. a 18. století. Majitelem panství byl Vilém Sedlnický z Choltic. K zámku patřila i tzv. Anglická zahrada, která byla kdysi propojena lipovou alejí se zámeckou oborou, v níž byli chováni daňci a bažanti. V horní části obce se nachází evangelický kostel. Byl postaven v letech 1904 - 1907 podle návrhu vídeňského architekta Josefa Zlatohlávka. Slavnostní otevření novogotického chrámu, který i dnes patří k největším na Moravě, se uskutečnilo v roce 1907. Římskokatolická farnost byla v Liptále zřízena v roce 1795 a z té doby pochází i nynější kostel sv. Archanděla Michaela, zbudovaný místo dřívějšího, který byl zbourán. Před kostelem se nachází socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1747 a dřevěný visionární kříž z roku 1937. Na jižní straně kostela je umístěna hrobka někdejších majitelů panství hrabat ze Stommu.

Život v Liptále významně ovlivnilo působení katolického faráře P. Františka Štěpána, který přišel s myšlenkou vybudovat v obci útulek pro děti zaměstnaných rodičů. Díky jeho obětavosti a neúnavné práci získal ze sbírek i darů kapitál na stavbu útulku i školy. Okolnosti vzniku tohoto ústavu byly známy i prezidentu T. G. Masarykovi, který v roce 1928, když projížděl Liptálem, se zde zastavil. Tehdy se obrátil na svého průvodce s otázkou: „To je ten vyžebřaný sirotčinec?“ Budova byla zkolaudována v roce 1907. V současné době jsou budovy využívány Základní školou při Dětském domově Liptál, kde žijí děti ve skupinách rodinného typu.

Více než 10 let provází Liptálské slavnosti řezbářské dny. Umělci předvádějí svou zručnost a výsledky jejich práce zdobí nejen interiéry zdejšího obecního úřadu, ale také místních škol. Uprostřed obce vzniklo zajímavé řezbářské dílo – Strom života – s dřevěnými reliéfy zobrazujícími život na Valašsku od kolébky do stáří. Autorem je Zdeněk Matyáš, řezbář z Valašských Klobouk. Pro návštěvníky obce jsou lákadlem i pravidelné výstavy. Známé jsou zejména výstavy květin, obrazů, keramiky, ručních prací, nábytku, betlémů, šperků z přírodních materiálů nebo dokumentů z historie obce i evangelické církve. Velkému zájmu se těšila výstava dokumentující historii dřevorubectví v Liptále, která se konala v roce 2008. Dalšími tradičními akcemi jsou valašský bál, taneční seminář, mikulášská jízda a mnohé další. Místní škola je pořadatelem oblíbených jarmarků. V otevřených dílnách mají návštěvníci možnost vyzkoušet si svou zručnost nebo jen přihlížet k činnosti, které jsou vždy tematicky spjaté. Tak se například na valašském jarmarku naučí drhnout peří, stloukat máslo, podojit kozu, vyrobit hrábě, nakrájet lokše (nudle), zdobit perník a spoustu dalších dovedností. Z řady jarmarků je možné vzpomenout na vánoční, velikonoční i středový. Každý z nich je vždy doplněn nabídkou ochutnávek tradičních jídel.

Mezi nejstarší národopisnou skupinu v oblasti Valaška patří Folklorní spolek Lipta Liptál. Sportovní a společenskou činnost v obci vyvíjejí také Tělovýchovná jednota Start. Sportu se věnují také nadšenci z klubu volejbalistů a florbalistů. Více než stoletou tradici má v obci také sbor dobrovolných hasičů, jehož zakladatelem byl učitel, kronikář a neúnavný osvětový pracovník František Plachý, který se stal v roce 1905 také prvním náčelníkem hasičů. K dalším aktivním spolkům v obci patří Myslivecké sdružení Brdisko, Kynologický klub Liptál, Sdružení technických sportů a činností nebo klub AVZO Liptál, známý pro své radioamatérské úspěchy i v mezinárodním měřítku.

HAVLOVICE VESNICE ROKU 2007

Okres: Trutnov
Kraj: Královéhradecký
Počet obyvatel: 970
Katastrální výměra: 874 ha
www.havlovice.cz

Havlovice jsou vstupní branou do nádherné přírodní rezervace rozkládající se na východě Krkonošského podhůří podél řeky Úpy až do Babíččina údolí. Součástí obce je i několik samot, které jsou významově pojmenovány: Podhradí (samota pod hradem Vízmburkem), Popluží (kde býval poplužní, tj. panský dvůr), Kobylínek (údolí, v němž bývala ohrada pro pastvu koní pánů vízmburských), Výhled (odkud je pěkná vyhlídka na sousední město Úpice), dále Svobodný, Močidla, Poklekov nebo třeba Muchov.

Odvěkým symbolem obce je hrad Vízmburk, který byl postaven před rokem 1279 pánem Tasem z rodu erbu třmene. Zbytky hradu byly v letech 1972 – 1982 odkryty při archeologickém výzkumu úpického rodáka profesora Antonína Hejny z Archeologického ústavu ČSAV v Praze. Hrad je v majetku Národního památkového ústavu.

Od roku 1902, za působení starosty obce Josefa Hejny, je soustavně vedena kronika obce Havlovice. Od roku 1981 jsou vedeny kroniky dvě – textová a obrazová, vedená na formátu A3, která zachycuje v několika stech fotografií a novinových výstřižků život obce i okolí, ale také nejdůležitější události v našem státě a ve světě. V roce 2001 vydala obec knihu Havlovice a čas – Procházka historií obce nad řekou Úpou. Toto dílo vznikalo déle než dva roky. Pojednává také o počátcích obce, o prvním písemné zmínce a o jejím vývoji až do roku 2000. Doposud nej kvalitnějším dílem propagujícím obec Havlovice je dokumentární film profesionálního kameramana Jiřího Středy s názvem Havlovice na přelomu tisíciletí. Film byl natáčen téměř pět let a ve svých 35 minutách přibližuje divákům poklidný život podkrkonošské vesnice ve čtyřech ročních obdobích.

První velkou společenskou akcí, která se každý rok koná a má víc než patnáctiletou tradici, je Tříkrálový koncert úpické městské hudby v místním kulturním domě. Další zimní akcí je masopustní průvod masek obcí, pořádaný základní a mateřskou školou. Prvním jarním počínem pak je vynášení Smrtačky ze vsi. Sobota před Velikonočním pondělním je svátkem vodáků, kteří se sjíždějí z blízkého i dalekého okolí, aby zahájili vodáckou sezónu na řece Úpě. Řeku tradičně odemyká havlovický vodník. Na konci dubna se scházejí rodiče s dětmi na louce vedle sportovního areálu ke společnému pálení čarodějnic. V květnu, na svátek sv. Jana Nepomuckého, se v obci konají poutové slavnosti, zakončené v neděli mší svatou v kapli sv. Jana Nepomuckého. Mezi další akce, které se v obci konají, patří dětský den, květnový pochod Václavce – Havlovice, říjnový výlov chovného rybníka Jindra a v neděli po sv. Divišovi se v obci drží posvícení. Předvánoční shon příjemně přeruší divadelní představení s vánoční tematikou, ve kterém se představí žáci i učitelé místní základní školy. Více než desetiletou tradici má setkání spoluobčanů na Štědrý den odpoledne v kapli sv. Jana Nepomuckého, kdy za doprovodu varhan a flétníček zapívají vánoční koledy. Netradiční zakončení roku je ve znamení silvestrovského běhu. Tato akce se poprvé uskutečnila v roce 1981. Na trati dlouhé 2 km, vedoucí středem obce přes dva mosty, zápolí nadšenci všech věkových kategorií.

V obci je registrováno celkem 13 spolků. Nejstarším z nich, založeným v roce 1885, je sbor dobrovolných hasičů. Dále v obci působí místní organizace Českého rybářského svazu, Myslivecké sdružení Brachrovan, Junák, Agility Sultanci Havlovice, klub důchodců, Spolek přátel českého a moravského folkloru Havlovice nebo Sdružení pro Vízmburk.

Recesistickou tradici Úpění pořádá Spolek přátel Úpění s malou nucenou přestávkou od roku 1975. Parta nadšenců lehne na lehátka či jiná plavidla a plaví se řekou Úpou od Šiškovského mostu až do Ratibořic, kde sjedou Viktorčin splav. Jde o jakýsi karneval na řece mezi Havlovicemi a Ratibořicemi. Pluje se na pneumatikách, postelích, kolotočích a dalších obdivuhodných plavidlech. Další netypickou akcí je Mistrovství Havlovic v sečení trávy kosou a srpem. Mistrovství pořádá každým rokem Spolek havlovických sekáčů.

Nejaktivnějším sdružením občanů je TJ Sokol Havlovice o. s., založená v roce 1914. Součástí TJ jsou oddíly kopané, nohejbalu, volejbalu, tenisu, streetballu, florballu, jógy a cykloturistiky. Součástí TJ Sokol je Havlovická fotbalová asociace (HAFA), která pořádá turnaje v malé kopané O havlovický pohár, kterého se účastní kolem 50 mužstev i ze zahraničí (Slovensko, Polsko, Německo). Pro hráče nad 40 let je pak pořádán turnaj HAPOSTAR a pro hráče nad 50 let HAPO SUPERSTAR.

LIDEČKO VESNICE ROKU 2008

Okres: Vsetín
Kraj: Zlínský
Počet obyvatel: 1 812
Katastrální výměra: 1 736 ha
www.lidecko.cz

Lidečko leží 17 km jižně od Vsetína nedaleko hranic se Slovenskou republikou. Obcí protéká říčka Senice, která protíná Vizovické vrchy a Javorníky. Část katastru se nachází v CHKO Beskydy.

Počátky lidečkovské farnosti spadají patrně až do 15. století, kdy v Lidečku byl zásluhou markraběte Karla Lucemburka na místě dnešního kostela postaven původní kostel, který byl v roce 1511 vysvěcen. Při nájezdech Tatarů byl kostel vypálen a v roce 1700 postaven nový v barokním slohu. Kostel je zasvěcen Svaté Kateřině Alexandrijské. K památkám v obci patří budova fary, o níž jsou první zmínky datovány do roku 1500, kamenný kříž na horním hřbitově, Boží muka na Polňáku (z roku 1956), kamenný kříž u Baťů, kamenný kříž u Tichých (nový z roku 2005), kaplička sv. Anežky České v osadě Račné (z roku 1949) ohradní zeď a brána u kostela sv. Kateřiny Alexandrijské, dřevěný kříž na Rovnicích, pomník padlých v I. světové válce, pomník rumunského vojáka z II. světové války, roubený dům Fojtství č. p. 125, jedinečně dochované roubené valašské stavení z 18. století, převezené dne 12. března 1968 do Valašského muzea v Rožnově od Radhoštěm. Dále se k historickým památkám obce řadí původní dochované zvony, ranní barokní zvony sv. Kateřiny a sv. Salvátora z roku 1665 a obraz sv. Václava v oválném rámu asi z konce 17. století.

Základem veškerého kulturního a společenského dění v obci jsou především dobrovolné, organizované spolky a občanská sdružení. Prostřednictvím jejich činností a vzájemné spolupráce se uskutečňuje veškerý kulturní, společenský a duchovní život v obci. Nejstarší organizací je sbor dobrovolných hasičů z roku 1910. Naopak nejmladší organizovanou složkou je společenský klub, založený v roce 1999, který veškeré činnosti spolků zaštiťuje. V obci působí dále Český červený kříž, Myslivecké sdružení Černava, chovatelé poštovních holubů, zahrádkáři, včelaři, lyžařský a turistický klub, sportovní klub kopané. Ochotnické divadlo tvoří tři skupiny: Nebojsové, TAK-TAK a Nahod'. Dále v obci působí Junák, malá a velká schola, taneční soubor dětí Valášek, klub důchodkyň, spolek pro rodinný život, klub přátel školy. Velmi významnou úlohu společenského života sehrává Dechová hudba Lidečanka.

Obec odedávna patří k vesnicím, které v hojném počtu udržují místní tradice a zvyky, provázející celý kalendářní rok. Krátce po Novém roce vesnici obchází skupinky Tří králů, v měsíci lednu a únoru se v obci koná pravidelně několik plesů: myslivecký, skautský, maskární pro děti a rodiče, farní pro manželské páry a také společenský ples obce. Fašanky zakončují bohatou plesovou sezonu masopustním průvodem masek vesnicí. Samozřejmostí je večerní fašanková zábava s programem pochovávaní basy. Nejvýznamnějším svátkem v roce jsou Velikonoce. Pravidelně se koná dětský den plný her, soutěží a pohádek. K neodmyslitelným a velmi významným novodobým tradicím obce patří mezinárodní festival dechových hudeb, který se pravidelně koná první neděli v červenci a je zakončen taneční zábavou. Ještě delší historii má hasičská soutěž nazvaná O pohár čertových skal, která se koná pravidelně první neděli v srpnu a jež má kromě velkého počtu soutěžních mužstev v kategoriích muži, ženy, a dorost taky mezinárodní zastoupení mužstev ze Slovenské republiky. Závěr léta vrcholí poděkováním za hojnost úrody dožínkovou slavností. V podzimním období je pořádán Lidečkovský jarmark s ukázkou domácí zabijačky a prezentací výrobků místních řemeslníků a podnikatelů. Výnos z prodeje vánočních pohlednic, vyrobených dětmi ze scholy, nebo domácích svíček a betlémských postaviček ze včelího vosku mladých včelařů je zasílán na různé humanitární a charitativní akce nebo misie. Dalším velmi významným dnem obce je den svátku sv. Kateřiny. Obec pořádá pouť ke sv. Kateřině a po ní následují hody. Na sv. Mikuláše podle zvyklostí v obci chodí přestrojené masky v čele s postavou sv. Mikuláše. Tři dny obcházejí vesnici tři čertovské družiny. Hrozivé, vysoké masky z ovčích kůží a kozích rohů se tu dědí v rodinách po generace. Zvláštností místních čertů je to, že každý má mezi rohy vsazený květ růže a na čele přišitý kousek ježčí kůže. Aby čerti působili ještě hrozivěji, jsou opásáni řetězy s několika zvonci. Dále ve skupině pekelníků můžete potkat postavu „smrtky“ v bílém oblečení, která představuje dřívější kruté zimy, při kterých zde umíralo moc lidí. Má také kosu, na které je

nápis „Beru mladé falešnice a ty staré klebetnice“. Další zvláštní postavou je takzvaný „koník“, znázorňující postavu nájezdníka z 16. století, kdy Tataři a Kuruci dělali nájezdy do obcí a vypalovali tyto kraje. Tato tradice je v obci stále živá a u všech generací pořád oblíbená. Na svátek sv. Lucie zase domy obchází Lucky. Dědek s babků, kteří kontrolují předvánoční úklid a prosí o příspěvek na tabáček dofajky. Po období adventu nastávají nejkrásnější svátky v roce, tedy Vánoce. Stejně jako Velikonoce jsou svátky vánoční prožívány především v duchu křesťanských obřadů, tj. svátku Narození Páně. Na druhý svátek vánoční, na svátek sv. Štěpána, obcházejí ogaři cerry na Svatoštěpánskou koledu. Mezi jednu z největších přírodních zajímavostí obce patří zákonem chráněná přírodní památka Čertovy skály, která se nachází na úpatí hory zvané Kopce. Jsou dlouhé 150 m a místy až 25 m vysoké a dnes jsou častým cílem horolezců a turistů z blízkého i vzdáleného okolí.

TUČÍN VESNICE ROKU 2009

Okres: Přerov

Kraj: Olomoucký

Počet obyvatel: 440

Katastrální výměra: 480 ha

www.tucin.cz

Tučín leží severovýchodním směrem od bývalého okresního města Přerov. Tučínský potok, který vyvěrá z místní tratě, rozděluje obec na dolní konec, od nepaměti zvaný Mohelňa, a vrchní konec. Název obce pravděpodobně vznikl z osobního jména Tucha (jde o zkratku některého ze složených osobních jmen s částí Tuch-, Tucho-, tuch- odvaha, obdobně Drahotuch, Sobětuch, Tuchorad) s příponou „-ín“. V okolí je Tučín znám především pro své koupaliště, vybudované v roce 1940, které je napájeno podzemní minerální vodou teplou 21°C z místního dnes již zrušeného travertinového lomu. Travertin se v obci těžil až do 80. let 20. století.

V obci nejsou historické budovy, které by charakterizovaly moravský ráz venkova. Jednotlivé původní grunty bývalých sedláků byly postupně potomky nebo novými majiteli přestavěny a více méně ztratily svou původní podobu. Kus historie je stále podporován zachováním a udržováním rigolů z tučínského kamene – travertinu podél cesty do spodní části obce, včetně zachování výsadby ovocného stromořadí starých krajových odrůd.

Občané Tučina a spolky v obci mají zájem o společenské dění v obci, aktivně se do něj zapojují a organizují je. Aktivita kulturního dění v Tučíně stále častěji, a ve větším počtu, přitahuje návštěvníky z okolních obcí, dokonce i z Přerova. Na společenském životě se významně podílí místní spolky, Sešlost obecních nadšenců a sbor dobrovolných hasičů. Rok začíná již tradičně oblíbeným společným setkáním občanů u nasvíceného stromu půl hodiny po půlnoci. Přípitek svařeným vínem pronáší starosta obce, a tak vítají tučíňští nový rok. Následuje ohňostroj, na který se finančně skládají místní občané. Plesovou sezonu zahajuje obecní ples, nechybí ani hasičský bál a poslední leč. Do obnovené tradice patří od roku 2003 vodění medvěda s průvodem masek, do kterého se zapojují dospělí, ale i děti a mládež. Večerní lidovou veselici pochovávaní basy se smutečním obřadem doplňuje komediální vystoupení v režii Sešlosti obecních nadšenců. Místní oblibu si získal i Lidový soud, na kterém jsou humorně odsuzováni občané za různé prohřešky, jako například nevyužívání chodníků. Taneční zábavy pro velký zájem pokračují i po pochování basy, a to maškarním balem pro dospělé organizovaným sportovci.

Každoročně se opakující největší společenskou akcí jsou tradiční hody, které se konají vždy na svátek sv. Anny. Nedělní program začíná dopolední bohoslužbou pod širým nebem u kapličky a pak pokračuje hodovou veselicí na návsi. Pro potěchu dětí i dospělých jsou po celé návsi rozmístěny pouťové atrakce. Dvoudenní hodový program je v režii hlavně místního sboru dobrovolných hasičů, spolupracuje i obecní úřad. Součástí je i sportovní soutěž v požárním útoku o cenu starosty obce. Dalšími již tradičními akcemi je festival hudebních skupin s trampskou, country, bluegrass a folkovou muzikou, nazvaný Tučínský špekáček. Tento malý festival se stal novou tradicí a nedílnou součástí společenského života celého okolí. Stavění a kácení máje s kulturním programem je akcí, která již má své stálé místo mezi oblíbenými; tuto tradici se podařilo obnovit po téměř třiceti letech. Pro své děti pořádá pravidelné akce i mateřská školka. Oblíbený je i dětský den, který připravují místní hasiči s rodiči a mateřská škola pro děti a mládež, a zábavné ukončení prázdnin. V průběhu roku jsou pořádány soutěže, literární kvízy a hry pro mladé čtenáře v knihovně; zapojujeme se i do akce Noc s Andersenem. Od roku 2007 se začaly pravidelně scházet v rámci knihovny maminky s dětmi na společné posezení, ale učí se i výrobu předmětů různými technikami. Setkání si zpěstňují písničkami s kytarou nebo hrami pod vedením knihovnice Mgr. Rychlíkové. Setkávají se také členky klubu žen, na svých schůzkách probírají nejrůznější témata, kupříkladu koření, čaje, studenou kuchyni, zdravou výživu a mnoho dalších. Každoroční Mikulášský zájezd pro dospělé do vinného sklípku doplnila říjnová oblíbená akce Tučénské vinobraní.

RATMĚŘICE VESNICE ROKU 2010

Okres: Benešov

Kraj: Středočeský

Počet obyvatel: 301

Katastrální výměra: 954 ha

www.ratmerice.cz

Ratměřice, jak už rozloha a počet obyvatel napovídají, jsou nevelkou obcí nacházející se v jižní části benešovského okresu nedaleko bájněho kopce Blaník. Obec je rozdělena do dvou katastrálních území a tří místních částí – Hrzín, Ratměřice a Skřýšov. Je členem svazku obcí nově nazvaného Mikroregion Voticko, který je složen z dvanácti obcí, dvou městysů a jednoho města tvořících správní území ORP Votice. První písemná zmínka o Ratměřicích jako vsi je z roku 1220. Vývoj Ratměřic byl v té době spjat s premonstrátským klášterem v blízkých Louňovicích pod Blaníkem, jehož majetkem se obec stala kolem roku 1300. V první čtvrtině 13. století byl postaven v románském slohu kostel, zasvěcený sv. Havlovi, později byl krátce i kostelem farním. V roce 1420 si za husitských bouří majetek louňovického kláštera přivlastnili Táborští. Od roku 1547, kdy císař Ferdinand I. odňal Tábořským jejich louňovické zboží, se majitelé Ratměřic střídali, až se roku 1622 stali ratměřickou vrchností Talmberkové. Za nich došlo v okolí obce 6. března 1645 k jedné z nejkrvavějších bitev třicetileté války, známé jako bitva u Jankova, z jejíchž následků se obec vzpamatovávala dlouhá desetiletí. V roce 1702 koupil Jankovské panství s Ratměřicemi hrabě Jan Antonín Kořenský z Terešova, jenž v Ratměřicích vybudoval menší zámek a přenesl sem sídlo svého panství. V 19. století a v první polovině 20. století se na rozvoji obce blahodárně podepsali majitelé zámku, nejprve Chotkové a poté manželé Kabešovi. Z rodu Chotků vynikal, jako pravý český kavalír, hrabě Otto Chotek. Rozšířil a zvelebil zámecký park i oboru, do zámku svezl z různých končin krásné a cenné věci a stal se velkým dobrodincem místního kostela i chudiny.

Na všechny pamětihodnosti a zajímavosti obce narazíte, když se vydáte po Ratměřické naučné stezce. Ta vznikla v roce 2007 prodloužením stezky Po stopách bitvy u Jankova, která má několik variant, určených podle náročnosti a délky trasy. Mapu tras najdete na náměstí v Jankově, na návsi v Ratměřicích a u památníku bitvy na Habrovce. Ratměřický okruh je tři kilometry dlouhý a seznámí zájemce o historii s příběhem vesnice prostřednictvím místního sedláka Oneše, který je dnes už kulturní postavíčkou Ratměřic. Během roku 2011 vznikla na stezce další zastavení, zajímavá zejména pro rodiny s dětmi, která interaktivní formou představí samotného sedláka. Je možné mu například postavit dům nebo si připravit dřevo a opět buřty na ohništi či si zacvičit v jeho venkovní tělocvičně.

Díky iniciativě občanských spolků, ve kterých se sdružuje většina obyvatel Ratměřic, je společenský život obce bohatý na akce s dlouhou či kratší tradicí. Ratměřičtí spolu prožívají slavnosti a svátky vzniklé hluboko v minulosti a dnes opět oživené a vítané - masopustní průvod, stavění máje, štědrovečerní setkání v kostele sv. Havla spojené se zpíváním koled, pouťovou a posvícenskou zábavu, plesy občanských spolků. Kromě nich přibývají tradice nové či staronové – oslava Dne matek, koncert vážné hudby, adventní posezení či půlnoční vítání nového roku. Děti a mládež se mohou každoročně těšit na karneval, sportovní dopoledne i lampiónový průvod a dodržují také tradiční zvyky jako je velikonoční koleda, mikulášský průvod či zdobení vánočního stromu na veřejném prostranství obce. Hojně využívané k tolik potřebnému a žádanému setkávání občanů jsou také sportovní akce a turnaje. Vzácné je, že drtivá většina akcí začíná i končí dobrovolnou aktivitou občanů, kterým nechybí snaha udržovat staré zvyky i nápady na akce nové. Svou zodpovědností a angažovaností ukazují, že jim není lhostejné místo, ve kterém spolu se sousedy žijí. Unikátní autorské představení nabízí návštěvníkům vždy předposlední sobotu v srpnu ratměřičtí hasiči, když realizují svou verzi Noční hasičské fontány. Originální vystoupení členů SDH Ratměřice využívá moderní zvukovou a osvětlovací techniku, ale hlavně pílí samotných hasičů a hasiček. Ti se také s rekonstruovanou koňskou záprahovou stříkačkou účastní republikových i nadnárodních setkání s tematikou historie hasičstva.

Mezi další aktivní občanské spolky patří TJ Svoboda Ratměřice, která má za sebou 50 let bohaté sportovní historie a v současnosti početnou členskou základnu s důrazem na mládežnickou kopanou. S dětmi a pro děti pracují také Ratměřice – Nám se daří z.s., který vedle organizace dětských akcí pečuje o zeleň v obci a její historické povědomí. Svá zájmová sdružení mají v Ratměřicích také myslivci v podobě Mysliveckého sdružení Opatov a senioři, kteří se schází v rámci klubu seniorů při obecní knihovně.

KOMŇA VESNICE ROKU 2011

Okres: Uherské Hradiště

Kraj: Zlínský

Počet obyvatel: 562

Katastrální výměra: 1 635 ha

www.komna.cz

Komňa se nachází na jihovýchodní Moravě v nadmořské výšce 400 – 800 m n. m. a její katastrální území je součástí Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Zeměpisně patří obec svým přirozeným zázemím do střední části Bílých Karpat, spadá do Luhačovského zálesí, tedy do kraje okolo lázeňského města Luhačovice a obce Slavičín, někdy též označovaného jako léčivé srdce Moravy. Odděluje od sebe moravské národopisné regiony Slovácko a Valašsko.

Rokem 1261 je datována první písemná zmínka o existenci Komně. V roce 2011 tedy obec oslavila 750 let. V té době stával nad obcí hrad Zuvačov, který byl na počátku 15. století zničen pravděpodobně husitskými vojsky. Od 16. století byla důležitou obcí na panství zámku Světlova v Bojkovicích. V 19. století byla Komňa významným střediskem zvěrokleštičů.

Dominantou obce je farní kostel Sv. Jakuba, který zde stával již v polovině 15. století na místním hřbitově. Podle nápisu na hlavním kříži hřbitova byl pro značnou zchátralost stržen roku 1868. Z té doby se nám zachovala píseň Ta komenská věž, kterou sbíraler Sušil zachytil ve své sbírce. Dnešní empírová stavba kostela pochází z let 1842 – 1846. V roce 1992, kdy se konaly oslavy 400. výročí narození J. A. Komenského, byl slavnostně otevřen památník učitele národů v památkově chráněné sýpce. Sýpka z roku 1774 je jednopatrová kamenná stavba, omítnutá a obílená. V průčelí je stěna s pavlačí ze dřeva, se vstupem a dvěma okénky v přízemí, štíty jsou vyzděny až do hřebene sedlové střechy, kryté břidlicí, pavlač je stíněná prodlouženou střechou. V sýpce je umístěna stálá expozice historie obce a J. A. Komenského. V rámci oslav byl znovu založen Spolek pro uctění památky J. A. Komenského, který památník spravuje. Na komenských stráních se snad odjakživa chovalo hodně dobytka, i proto byla obec celoevropsky vyhlášenou baštou zvěrokleštičů. Pro neznalé, zvěrokleštič, někdy nesprávně uváděný jako zvěrokleštič, je řemeslník, který klestí, tedy kastruje, tj. zbavuje pohlavních žláz hospodářská zvířata. Ve znaku obce je malý nožík připomínající slavnou éru tohoto řemesla v Komni. V roce 2006 obec vykoupila a zrekonstruovala památkově chráněný domek č. p. 6 z roku 1850, který dnes slouží jako ukázka bydlení zvěrokleštiče z druhé poloviny 19. století. Je zde rovněž umístěna expozice tohoto kdysi velmi rozšířeného, dnes již zaniklého řemesla.

Ke kulturnímu dění v Komni značnou měrou přispívá místní krojovaná dechová hudba Komňané. V jejím repertoáru je pestrý výběr známých skladeb a písniček převážně moravských autorů (B. Smišovský, V. Maňas, M. R. Procházka ad.), taneční hudba v různých úpravách, ale i česká dechovka zastoupená takovými jmény, jako jsou Karel Vacek, Jaromír Vejvoda, Josef Poncar, Ladislav Kubeš ad. Spolupracovala také se známým brněnským skladatelem Milošem Machkem.

Divadelní spolek v Komni byl založen na konci 19. století. Podle dochovaných pramenů se hrávalo ve škole na sudech od piva a na fošnách. V divadelních kusech hrávali děti i dospělí. Divadelní soubor v Komni vykazoval od svého založení velmi dobrou a zásluhou práci. Na scéně se objevovala celá řada herců – ochotníků, kteří ve svém volném čase, často za velmi špatných podmínek (podle dochovaných vzpomínek bývala v Sokolovně ukrutná zima), nastudovali i několik her do roka. Obec nabízí bohatý kulturní a společenský život. V Komni se stále dodržuje fašank s šavlovým tancem, který předvádějí čtyři skakúni, odvedenci se šavlemi. Skakúny doprovází v průvodu policajt, právo a další masky, přestrojené hlavně za staré řemeslníky. Tanec se předvádí před každým domem v obci, vyhrává 5 hudebníků a zpívá se píseň „pod šable“. Po obchůzce se koná fašanková zábava, kde o půlnoci zatančí skakúni poslední tanec a předají šavle mladším vrstevníkům. Komenský fašank je velmi populární, navštěvují jej lidé z širokého okolí. Několikrát se prezentoval na Strážnických slavnostech, Uherskobrodských dnech, ale také na Světovém festivalu šavlových tanců ve Velké Británii.

Na Tři krále chodí po vesnici skupinky koledníků v přestrojení za tři krále a přejí občanům šťastný nový rok. Samozřejmě se v obci dodržují i další tradiční zvyky; velikonoční repání, vyklepávání, mrskačka, stavění máje, hody, vánoční zpívání a jiné.

ŘEPICE VESNICE ROKU 2012

Okres: Strakonice

Kraj: Jihočeský

Počet obyvatel: 459

Katastrální výměra: 428,3 ha

www.repice.cz

Řepice je vesnice, ležící asi 2,5 km severovýchodně od Strakonice při silnici č. 4 na Písek a Prahu. Ve znaku obce je ve stříbrném štítě modré břevno se zlatým kaprem, provázené třemi černými liliiemi. Symboly vycházejí z erbovních znamení Řepických ze Sudoměře a Hodějovských z Hodějova, tj. rodin, jež v minulosti držely řepickou tvrz. První písemná zmínka o Řepici se objevuje roku 1251 v listině vydané Přemyslem Otakarem II. Že bylo okolí osídleno již dříve, dokazují prehistorické objevy B. Dubského, tehdejšího řídícího učitele v místní škole, které realizoval ve 20. letech 20. století.

Řepický kostel stojí uprostřed návsi a uvádí se již v roce 1384 jako kostel farní. Zsvěcen byl původně sv. Jiljí. Až po bitvě na Bílé hoře byl kostel zasvěcen sv. Maří Magdaleně. Kolem kostela se nachází dosud funkční hřbitov s kamennou ohradní zdí, raně barokní branou a kostnicí.

Ve středu vsi se, kromě kostela sv. Maří Magdaleny, dochovaly i malé pozůstatky původní tvrze a především pak jejího hospodářského zázemí. Zatímco tvrz samotná prakticky zanikla a v jejích místech stojí dnes jihozápadně od kostela jen skupina domků, v jejich těsné blízkosti dodnes existuje pozdně gotický špýchar a dále na západ ohradní zeď bývalé zahrady se dvěma hranolovými baštami – altánky. Dnešní č. p. 1 (sídlo mj. obecního úřadu a hostince) je pak původní panský hospodářský dvůr, jehož východní křídlo si v jižním průčelí uchovalo zajímavý renesanční štít s polopilířky a neobvyklými čučky (čuček je architektonický prvek ve tvaru koule, šišťice, kuželky, kalichu nebo vázy a je umístěn na horní straně štítu nebo římsy). Ve štítě střední části severního křídla dvora jsou pak osazeny dvě staré nápisové desky s erby, z nichž starší z roku 1580 datuje jednu z etap výstavby dvora za Bernarta z Hodějova. Vlevo od písecké silnice směrem na Prahu stojí ve svahu za mostem pod vzrostlým stromem pilířková výklenková kaplička svatého Jana Nepomuckého.

Za největší úspěch považují občané Řepice postavení víceúčelového zařízení pro kulturu a sport, zvané Ratejna. Kompletní stavba byla zkolaudována v roce 2011, ale její hlavní část, společenský sál, byla slavnostně otevřena už 17. října 2009. Zařízení bylo vybudováno na místě, kde kdysi stála ratejna, ze které zbyl pouze památkově chráněný štít ze 16. století, odtud pochází název budovy. Historický štít se stal organickou součástí celé stavby. Ratejna se stala „srdeční záležitostí“ řepických občanů, mnoho z nich se přímo podílelo na výstavbě i dokončovacích pracích a jsou na ni právem hrdí.

Řepice je moderní obcí s bohatým kulturním a společenským životem. Hlavním cílem obce v této oblasti je udržování tradic, svátků a obyčejů, ale také vytváření tradic nových. Z mnoha akcí, které se v obci konají, lze uvést například mikulášskou nadílku, masopustní průvod, dětský maškarní karneval nebo stavění májky a slet čarodějnic. Mezi nově vzniklé tradice patří novoroční pochod po okolí obce, dětské zimospání (v lednu je pro děti připraven prodloužený víkend se sportovní tematikou a nevšedním přespáváním ve vojenských stanech), sportovně – cyklistický ples, řepická nakládáná (soutěž v nakládání čehokoli do čehokoli) nebo tzv. čtvrteční podvečery, tedy besedy a přednášky s cestovatelskou a historickou tematikou. Již několik let se konají řepické pouťové slavnosti.

Sdružení pro obnovu Řepice a okolí vzniklo v roce 1997 a jeho hlavním cílem je morální a kulturní náprava a posila. Svého cíle se snaží dosáhnout různými kulturními a společenskými akcemi, obnovou a iniciací obnovy nemovitých památek. Své aktivity provozuje zejména na území Prácheňska. Mezi pořádané kulturní akce patří tradiční hudební festival, spojený s výtvarnými výstavami. V roce 2005 se podařilo obnovit ochotnický spolek, který navázal na plodnou a úspěšnou tradici řepických ochotníků z 1. poloviny minulého století. Velmi aktivní jsou všechny místní spolky, mezi které dále patří sbor dobrovolných hasičů s více než stoletou historií, turistický kroužek Everest, ochotnický spolek a sportovní klub, který sdružuje volejbalový tým, oddíly cyklistiky, nohejbalu, florbalu, tenisu a hokejbalu. Nejmladším spolkem, působícím v obci od roku 2009, jsou Řepické babči, které svými tanečními vystoupeními baví nejen diváky místní, ale také ty za hranicemi okresu Strakonice a každoročně odtančí více než 20 vystoupení.

JESENÍK NAD ODROU VESNICE ROKU 2013

Okres: Nový Jičín

Kraj: Moravskoslezský

Počet obyvatel: 1 994

Katastrální výměra: 2 893 ha

www.jeseniknadodrou.cz

Jeseník nad Odrou leží v jihozápadní části chráněné krajinné oblasti Poodří, severozápadně od Nového Jičína. Obec byla založena v tzv. moravské kolonizaci ve 12. století Rajhradským klášteřem. Je součástí destinace Moravské Kravařsko. Nadmořská výška regionu není příliš vysoká, přesto se nedaleko obce nachází tzv. Střecha Evropy - Evropské rozvodí. Ze severní a východní strany části této Střechy Evropy odvádí vody řeka Odra do Baltského moře, z opačné strany jsou odváděny do řeky Bečvy, dále řeky Moravy, Dunaje, a poté do Černého moře. Obcí protéká řeka Luha.

Dnešní Jeseník nad Odrou zahrnuje celkem pět vesnic, které se postupně spojily. V roce 1957 se k Jeseníku nad Odrou připojily Hrabětice, v roce 1975 Polouvsí a v roce 1976 Blahutovice a Hůrka.

V roce 1169 daroval olomoucký kníže Bedřich dosud neosídlené území kolem Hranic, tedy i území Jeseníku nad Odrou, Rajhradskému klášteři. V roce 1201 byl tento kraj věnován klášteři Hradisko u Olomouce, a tím přešel k panství hranickému. Je zde poprvé jmenována říčka Jessennicie, není však jasno, zda ve vztahu k Jeseníku. Pravděpodobně však je, že uvedený tok byl nazván podle již založené osady. Ve 14. století patřila pánům z Kravař. Podle první písemné zmínky, která se objevuje v listině z 2. října 1383, ji Vok z Kravař prodal i s rychtou olomouckému kanovníkovi Vilému z Kortenlangenu, který ji před rokem 1399 postoupil světicimu biskupovi Mikulášovi. Jméno obce se vyskytuje již ve dvojím znění: Jasenice i Jessenyk. Do historie obce se nesmazatelně zapsaly také obě dvě světové války. Po osvobození obce Sovětskou armádou v roce 1945 se téměř všichni němečtí obyvatelé evakovali, zbylí pak byli odsunuti v roce 1946. Noví osadníci přišli většinou z Valaška.

Na území obce se nachází pět registrovaných kulturních památek. Dominantu obce tvoří kostel Nanebevzetí Panny Marie. Byl postaven na místě dřevěného kostela, který vyhořel roku 1710, jehož chloubou je hranolová věž s cibulovou bání. Před kostelem se nachází kamenný kříž, který byl zhotoven v roce 1822. Barokní kaple svatě Anny, která stojí ve středu obce Hůrka, byla postavena v roce 1851 a je dokladem přežívání barokního architektonického tvarosloví ve venkovském prostředí v 19. století. Socha svatého Jana Nepomuckého, jež má rustikální charakter, se nachází na návsi Jeseníku nad Odrou. Poslední kulturní památkou je zámek v Jeseníku nad Odrou, který postavil Rudolf svobodný pán z Wittenu. Do roku 1728 byl pouze částečně postaven a nebyl ještě dokončen. Během dalších let každý z majitelů do určité míry přispěl k zdokonalování stavby zámku. Konečná podoba byla ve stylu pozdního baroka. Kolem zámku byl zřízen zámecký park, kdysi bohatý na vzácné cizokrajné stromy jako buk červenolistý, borovice černá, jinan dvoulaločný, platan. Zámek sloužil svým majitelům jako letní sídlo. V současné době je zámek v soukromém vlastnictví a po celkové rekonstrukci. Za zmínku stojí i velký počet udržovaných drobných sakrálních staveb ve všech místních částech. Turistickou zajímavostí je volně dostupná pramenitá voda s vysokým obsahem minerálů, tzv. Jesenický pramen.

V každé místní části jsou zřízeny osadní výbory, které na velmi vysoké úrovni spolupracují s občanskými sdruženími a spolky. Společně vytváří základ pro společenský a spolkový život v obcích, ale také se aktivně zapojují do vytváření nových rozvojových strategií, jednotlivých projektů. Jsou nositeli rozvoje kulturně společenského života. V obci se nachází celkem 15 oficiálních občanských sdružení a spolků. Další se setkávají nepravidelně nebo nechtějí fungovat jako oficiální sdružení z důvodu nutného legislativního procesu. Mezi nejaktivnější spolky a sdružení patří TJ Slavoj Jeseník nad Odrou o. s., Sbor dobrovolných hasičů v Hůrce, myslivecká sdružení, místní organizace Českého svazu včelařů nebo také sdružení rybářů a další. V komunitním centru Klášter Blahutovice sídlí tři nestátní neziskové organizace, které společnými projekty podporují obnovu a rozvoj tohoto místa.

Každoročně připravený kalendář akcí je důkazem toho, že občané spolu prožívají slavnosti a svátky hluboce zakořeněné do tradic našich obcí – plesy, pochovávaní basy, stavění a kácení máje, obecní slavnosti, podzimní a vánoční jarmark, vánoční koncert, Jízdu osením, výlovy rybníků a mnohé další. Výjimečností Jeseníku nad Odrou a jeho místních částí je, že každá má svou vlastní knihovnu, kulturní zařízení, sportoviště, dětská hřiště, veřejná prostranství a odpočinkové plochy. Ve spolupráci s osadními výbory, podnikateli, neziskovým sektorem a fyzickými osobami bylo vydáno několik knih o obci a jejích místních částí a byly realizovány další kulturní projekty (CD, knihy říkáněk pro děti, filmy apod.).

KATEŘINICE VESNICE ROKU 2014

Okres: Vsetín

Kraj: Zlínský

Počet obyvatel: 1 039

Katastrální výměra: 1 338 ha

www.obeckaterinice.cz

Kateřinice se nacházejí v Hostýnských vrších, severozápadně od Vsetína v táhlém údolí potoka Kateřinky. Katastr obce je výškově značně členitý a je tvořen z více než 60 procent lesními pozemky. Tomu odpovídalo a odpovídá také pracovní zaměření obyvatel, a to zejména na dřevařský průmysl.

Názvy částí obce a tratí: Březiny, Korýca, Machovjaků Snoz, Na Vratném, Nad Březinami, Nad Klokočovem, Poborov, Ploska, Požařiska, Rybníček, Skočov, Trojčiny, U Krajčů, U Mařáků, U Valů, Zálesí.

I když se v Kateřinicích nedochovalo příliš historických památek, svou polohou a přírodními krásami přitahují jak aktivní turisty, tak i milovníky procházek. Obec protíná řada turistických a cyklistických stezek, v zimě jsou zde vytvářeny dobré podmínky pro běžecké trasy po hřebenech místních kopců. Rovněž milovníci botaniky najdou na místních stránkách celou řadu zajímavých, ale i vzácných exemplářů. V katastru Kateřinice se nachází přírodní rezervace zřízená roku 1950 na vrchu Dubcová, kterou tvoří smíšený porost bříz, borovic a vlhké louky s výskytem vstavačů, krušíku bahenního, mečíku střechovitého, badilu úzkolistého aj. rostlin. Několik dalších lokalit se připravuje k vyhlášení zvláštní ochrany, např. Březiny a Požařiska, většinou se jedná o mokřadní louky. Přímo v obci najdeme několik pozoruhodně velkých stromů, např. na Ojčíně je mohutná lípa, která patří mezi pět největších lip bývalého okresu Vsetín, její obvod činí 640 cm.

Do roku 1930 se všechna církevní shromáždění konala pouze v Ratiboři, teprve s příchodem faráře Jana Kantorka se rozšířila práce sboru i v Kateřinicích. Bohoslužebná shromáždění se pomalu přesouvala do kateřinické školy i soukromých bytů kateřinických evangelíků, takže sílila potřeba postavit si v Kateřinicích vlastní kostel. S příchodem faráře Miroslava Janeby do ratibořského sboru v roce 1944 se toto přání začalo pomalu uskutečňovat. Farář Miroslav Janeba s Janem Halmazňou uspořádali v roce 1944 podomní sbírku, která vynesla 100 000 korun. Vybraná částka potvrdila velký zájem kateřinických evangelíků o nový kostel. Poválečná doba byla však velmi složitá, proto se muselo se stavbou kostela vyčkat. Kateřinický kostel s farou se podařilo postavit v letech 1951 až 1952. Autorem projektu byl Ing. Bohumil Bareš, který navrhl velmi vzhledný a praktický moderní kostel s farou pod jednou střechou, stavba se stala přirozenou dominantou obce. V jejím přízemí je velký a malý sál, kancelář, nahoře byt pro faráře, byt byl později rozšířen o podkroví. Kostel byl vysvěcen 22. listopadu 1952. Sbor v Kateřinicích je samostatným sborem od 1. května 1956.

Naproti kostela se nachází již výše zmíněná neorenesanční budova malotřídní venkovské školy rodinného typu z roku 1910, která byla v letech 2001 – 2003 rekonstruována. V blízkosti kostela a základní školy je kulturní dům, kde sídlí obecní úřad, ale také je zde mateřská škola, školní jídelna a knihovna. Za budovou školy z roku 1910 byla v roce 2006 vybudována nová moderní tělocvična. V areálu kulturního domu s obecním úřadem jsou umístěny také dvě třídy mateřské školy se školní kuchyní a jídelnou.

Při obci působí také obecní veřejná knihovna, v rámci které funguje od roku 2011 klub seniorů a šachový kroužek pro místní školáky. Na výchově dětí a udržitelnosti života v obci se vedle rodiny, školy a obce podílí mimo jiné i Sbor českobratrské církve evangelické v Kateřinicích. Při sboru působí Mateřské centrum Kačenka, kde se setkávají maminky s dětmi předškolního věku. Od roku 2011 v obci působí hudební soubor hry na ruční zvonky s názvem Zvonky dobré zprávy, které obec proslavily při svých koncertech na celém území naší republiky i v zahraničí.

Nedílnou součástí obce Kateřinice je celá řada dobrovolných neziskových organizací. Nejstarším z místních spolků je sbor dobrovolných hasičů, založený roku 1936. Od roku 1943 v obci působí TJ Sokol Kateřinice. O zvěř v lesích se starají myslivecká sdružení Dubcová a Korýca.

K nejnovějšímu spolku patří skauti, kteří zde působí od roku 1997. Těm se podařilo v roce 2006 vybudovat za přispění evropských fondů Dětské bezbariérové centrum Březiny, které využívají především pro víkendové a prázdninové pobyty jak zdraví, tak handicapovaní z celé republiky i zahraničí. Mezi další organizace působící v Kateřinicích patří Sdružení přátel Kateřinice, které se aktivně podílí na pořádání nej-různějších kulturně společenských akcích, a Moravská organizace vozíčkářů, sdružující více jak 30 handicapovaných z regionu.

V obci Kateřinice působí celá řada firem, které se zabývají zejména dřevozpracujícím a souvisejícím průmyslem. Povědomí o obci ve světě zvyšuje zejména firma GUFEX, která dodává mimo jiné špičkové hokejové puky na všechny turnaje pořádané mezinárodní hokejovou federací. Pořadatelé hokejových šampionátů si tyto puky nebo také touše oblíbili nejen díky jejich kvalitě, ale také proto, že nezanechávají veskrze žádné stopy na mantinelech a plexisklech.

KRÁSNÁ VESNICE ROKU 2015

Okres: Cheb

Kraj: Karlovarský

Počet obyvatel: 579

Katastrální výměra: 2 185 ha

www.obeckrasna.cz

Krásná je nejzápadnější obec České republiky s vlastním obecním úřadem. Nachází se v západní části ašského výběžku v nadmořské výšce 653m n. m. Nejzápadnější bod naší republiky leží v katastrálním území Újezd u Krásné se zeměpisnými souřadnicemi 12° 05' 33" v.d. a 50° 15' 11" s.š.

Pro pěší turisty je toto místo dobře přístupné a vyznačené. Krásnou protínají také cyklostezky, které procházejí příjemnou krajinou se zachovalou přírodou. Cyklotrasy propojují Českou republiku s Německem jak na bavorské, tak na saské straně. V zimním období jsou tyto trasy využívány jako běžecké tratě, jež jsou strojově upravovány. Krásná nabízí atraktivní tvář přírody a v zimě dobré sněhové podmínky, což je ideální pro rozvoj turistiky, cykloturistiky a běhu na lyžích.

V historických pramenech připomíná poprvé v první polovině 14. století. Tehdy byla tvořena dvěma částmi s názvy Horní a Dolní Schönbach. První písemná zmínka byla učiněna v listině krále Jana Lucemburského z roku 1331, kterou vydal pánům z Neuburga a osvobodil jimi držená léna od daní, platů a dávek. Druhá zmínka z roku 1395 je uvedena v jedné z chebských městských knih, zaznamenávající daňové povinnosti. Třetí zmínku o Krásné nacházíme v listině z roku 1417, kterou si město Cheb stěžuje králi Václavu IV., na svévolné konání norimberského purkrabí, který okupoval Ašsko a část západního Chebska. Okolo roku 1400 získali Krásnou od pánů z Neuburga, páni ze Zedwitz, kteří zde pak vládli až do konce patrimoniální správy roku 1850. Vlastníky statků však byli až do roku 1945.

Koncem 19. století zde žilo v 276 domech 2174 obyvatel. Po válce byly ke Krásné připojeny obce Štitary a Kamenná, což však nenahradilo počet vysídlených obyvatel.

Zajímavostí je zámek Větrov, jehož historie sahá do roku 1856. Po válce byl v tomto zámku zřízen dětský domov, který použila za námět své knihy Markéta Zinnerová a roce 1979 byl natočen i celovečerní film Indiáni z Větrova (který se zde ovšem již nenatáčel). V současné době je zámek po rekonstrukci a slouží jako čtyřhvězdičkový hotel se čtyřiceti čtyřmi lůžky.

Nejstarší stavbou v obci je dům č. p. 89. Jedná se o hrázděnou stavbu z roku 1793.

Obec neustále udržuje staré tradice a snaží se vytvářet tradice nové a dávat jim nový základ a význam. V obci se každoročně pořádají tyto společenské akce: stavění máje, Krásenská zábava, myslivecká zábava, kácení máje, dětský den, Krásenský den, zájezd pro děti, maškarní karneval, Krásenská buchtá, Putování za zimní královnou, lampiónák, vánoční pouštění balónek, Adventu u vánočního stromčku. Obec pořádá i sportovní akce: hasičskou soutěž, turnaj ve volejbale a basketbale, turnaj ve fotbale, turnaj ve stolním tenise, in-line maraton, noční in-line maraton, Krásný Hubert, závody v parkurovém skákání, Krásenský kros (běžecký závod, jenž je součástí Ašského poháru) a závod v biatlonu.

V obci je registrován Jezdecký klub Krásná, který je pořadatelem veřejných tréninků a akce Krásný Hubert. Jezdecký klub se svými svěřenci je neoddělitelnou součástí všech akcí pořádaných pro děti. Je zde sbor dobrovolných hasičů, klub Krásňaček, družstvo volejbalistů, kuželkářů a fotbalistů, dětský klub Broučci, Krásenské buchtá, Krásenské maminky a mladí hasiči.

Obec vydává vlastní obecní noviny Krásenský bodlák, má svého kronikáře. V obci se pořádá výstava výsledků práce dětského kroužku a Klubu Krásňaček, jako jsou velikonoční a vánoční výstava.

KAŠAVA VESNICE ROKU 2016

Okres: Zlín
Kraj: Zlínský
Počet obyvatel: 924
Katastrální výměra: 841 ha
www.kasava.cz

Kašava je valašská obec, která leží severovýchodně od Zlína, v údolí Hostýnské hornatiny. Ves leží na říčce Dřevnici, která v minulosti roztáhla vodní kola, v současnosti napájí na jižní straně obce přehradu Slušovice, která je zásobárnou pitné vody pro velkou část Zlínska. Svou polohou na úpatí Hostýnských vrchů je zdejší lokalita velmi zajímavým a vyhledávaným místem pro pěší turistiku.

První písemná zmínka o obci je z roku 1373. Kašava byla součástí lukovského panství a už pravděpodobně v polovině 15. století existovala v Kašavě fara a kostel zasvěcený svatě Kateřině. V dochované listině z 20. prosince 1440 udělil Lacek ze Šternberka kašavské fojtství Janovi a jeho manželce Dorotě s lánem, vařecí krčmou, s mlýnem, honem na zajíce a koroptve a s podmínkou, že budou odvádět každé Vánoce do panské kuchyně dva zajíce a deset koroptví.

Kašava byla sídlem několika mlýnů, sice nevelkých, ale zvládajících zpracovat veškerou domácí i okolní produkci. Majitelé panství také zřídili na říčce pilu. V roce 1749 měla obec už svou vlastní pečeť. Symbolem obce, vyobrazeným na pečeti, byla svatá Kateřina.

Společenský život v Kašavě je velmi pestrý. Za zmínku určitě stojí orelský ples, fašank s končinovou zábavou, jenž pořádají hasiči, zabíjačka a soutěž o nejlepší kyselici a klobásku, kterou organizují kašavští dobrovolníci a nadšenci. Stavění máje zase organizují za pomoci obecního úřadu svobodní mládenci. Kdo do Kašavy zavítá na Mezinárodní dětský folklorní festival Kašava – Fryšták nebo na noční hasičskou soutěž pořádanou uprostřed léta, určitě nebude litovat. Hudecké a gajdošské slavnosti – Hudgaj – jsou ojedinělé díky lidovým nástrojům, které soubory užívají. Patří k nim gajdy, kobza, grumle, pišťaly, koncovky, fujary a další. Mezi nejvýznamnější oslavy v obci určitě patří ka-teřinské hody.

Obec Kašava je součástí přírodního parku Hostýnské vrchy. Evropsky významná lokalita Nad Kašavou je chráněným územím v rámci soustavy NATURA 2000. K procházce láká Naučná stezka Kašava, na jejíž trase je nainstalováno celkem 11 stanovišť, 2 posezení, 32 směrových ukazatelů a také 14 zastavení Křížové cesty. Autorem dřevěných plastik znázorňujících Ježíšovo ukřižování je Tomáš Procházka.

Nedaleko východního bodu naučné stezky stojí sakrální dominanta obce. Na místech nynější zděné stavby stával původně dřevěný kostelíček. Nahradil ho barokní svatostánek, který vznikl roku 1745 a který byl zasvěcen patronce obce sv. Kateřině.

Na památku tříčlenné americké posádky bombardéru B17, kterou sestřelil německý stíhač, a na památku místních obětí II. světové války byl v roce 1967 odhalen pomník.

Zajímavostí v obci je jezírko Vinohrádek ležící uprostřed lesa se vzácným výskytem rostlin i živočichů. Pověst říká, že zde Kašavjané stavěli kostel, který sa jim do jezírka propadl. S regionálními lidovými zvyky a tradiční architekturou se můžete seznámit v Muzeu dřevěného porculánu nebo také v Expozici karpatského salašnictví v Hostýnských horách v sousední Držkové.

Dědina je obklopená hradbou Karpatských hor, od nepaměti žijící v určitém odloučení od ostatního světa, ale snad právě proto si zachovávají zjevnou rázovitost, patrnou v mluvě i v charakteru a srdečnosti zdejších obyvatel. Tomu odpovídá i bohatý společenský a kulturní život, udržování tradičních zvyků a svátků, které připravují za přispění obce místní spolky a folklorní soubory v čele s proslulou Kašavou. Budoucnost života obce představuje moderní školní areál s mladým cílevědomým vedením a šikovnými žáky.

HEŘMANOV VESNICE ROKU 2017

Kraj: Vysočina

Okres: Žďár nad Sázavou

Počet obyvatel: 213

Katastrální výměra: 538 ha

www.hermanov.info

Heřmanov je malická obec na Vysočině s necelými 220 stálými obyvateli. Obec leží uprostřed trojúhelníku, jehož vrcholy tvoří obce Moravec, Křižanov a Osová, ležící v dnešním okrese Žďár nad Sázavou. Všechna tato tři místa byla kdysi díly feudální vrchnosti, které měly patronát nad heřmanovskou farností, jejíž osady byly na jejich území.

V obci je kulturní dům, pošta, obchod se smíšeným zbožím, požární zbrojnice, hřbitov, pohostinství a obecní úřad. Možnost zaměstnání nabízí zemědělské družstvo (statek a kravín). V místní základní škole byl z důvodu obrovského poklesu žáků v roce 2015 pozastaven provoz. Podařilo se však úspěšně zrealizovat náhradní řešení pro využití školní budovy. Založili tzv. Komunitní školu Heřmánek, což je víceúčelové kulturní zařízení sloužící potřebám dětí i dospělých. Provoz komunitní školy plně sponzoruje obec Heřmanov, platy lektorů jsou hrazeny ze školného žáků. Od roku 2017 probíhá každé prázdniny tzv. minitábor pro malé děti. Víceméně celé prázdniny nabízíme tuto „hlídací“ službu rodičům a zábavný program dětem ve škole. Za tu dobu se zde vystřídalo více než 65 spokojených dětí z obce, ale i širokého okolí. Obec má relativně dobré autobusové spojení s okolím. Obyvatelé dojíždí do zaměstnání do okolních měst (Velká Bíteš, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou, Brno, Tišnov, Křižanov, Osová Bítýška). Nejbližší vlaková zastávka je v Osově Bítýšce (6 km) a v Křižanově (9 km). Obcí prochází silnice Křižanov - Žďárec u Tišnova - Dolní Loučky - Tišnov. U obce je rozsáhlá chatová a rekreační oblast. Většina chat a chalup slouží individuální rekreaci obyvatel z měst.

Až do třetí čtvrtiny 19. století se Heřmanov úředně jmenoval Hermannschlad-Hermašlak. Název vypovídá o původu vsi a době jejího vzniku. Z názvu se dá vyčíst a předpokládat, že ves vznikla s největší pravděpodobností ve 13. století jako kolonizační ves, že její lokátor - zakladatel se jmenoval Hermann (Heřman) a že vznikla na místě vymýceného lesa (Schlag). Doslovný překlad německého názvu obce by byl Heřmanova Paseka. První zmínka o Heřmanově je z roku 1349, kdy patřil společně s Březkou a Březkami k Osovskému panství. Majitelem panství byl Jindřich z Osového. Neznámo pak jakým způsobem byl odtud odtržen.

Společenský život v obci je velmi pestrý. V průběhu roku se koná bezmála 50 různých akcí. Velmi populární a navštěvované jsou především novinky v rámci tzv. společenských večerů obce, které se konají každý měsíc na vybrané téma. Jsou to například ochutnávka pálenky Heřmanovský košť, populární retro nácvik Vánoc, Hawajská párty s míchanými koktejly, zelňačkobraní, burčákobraní, gulášobraní, štrůdlobraní, řízkobraní, klobásobraní, ochutnávka vína, ale také např. beseda nad kronikami, prezentace kosmetiky nebo promítání filmů. Hlavním pořadatelem většiny akcí je obec a sbor dobrovolných hasičů. Jednou z největších každoročních akcí je ostatkový průvod, kterého se vždy účastní mnoho krásných masek.

Dominantou Heřmanova je bezesporu kostel zasvěcený sv. Mikuláši. Původně gotický kostel ze 14. století, barokně přestavěn roku 1732 a opravován roku 1878. Dále se v obci nachází fara z roku 1799. Zvony v kostelní věži jsou velice staré a pocházejí z let 1493, 1504 a 1543. V blízkosti obce se rozkládá přírodní památka, unikátní mineralogické naleziště tzv. heřmanovských koulí. Světově významné naleziště má plochu 1,89 ha a je chráněno od 19. října 1979. Poblíž naleziště heřmanovských koulí se nachází chráněná Heřmanovská louka, na které roste prstnatec májový (Dactylorhiza majalis). Nejvyšším bodem v okolí je kopec Svatá hora (679 m n. m.), která je častým poutním místem. Mezi neobvyklé zajímavosti Heřmanova patří vysoký komín na návsi, jenž je pozůstatkem bývalého lihovaru (jednoho z nejstarších na Moravě, založeného 1835) a který slouží jako každoroční hnízdiště čápů.

K vyhledávaným cílům nedělních procházek patří i nedaleká Svatá hora. Podle staré pověsti se zde také zdržovala blahoslavená Paní Zdislava z nedalekého Křižanova, která zde jako osmiletá dívka chtěla začít vést poustevnický život ve zdejších hlubokých a nehostinných lesích. Toto místo je předmětem častých návštěv mnoha ctiletů a obdivovatelů zdislavského kultu. Jinak je to také místo, které skýtá překrásný pohled a rozhled do blízkého širokého okolí. Milovníci historie mohou ještě navštívit nedalekou samotu Rohy s hájovnou. Pozůstatek zaniklé středověké obce a nedaleké středověké tvrziště Hrádek se zachovalým obranným valem ze 14. století.

DOLNÍ NĚMČÍ VESNICE ROKU 2018

okres: Uherské Hradiště

kraj: Zlínský

počet obyvatel: 2 970

plocha katastru: 990 ha

www.dolni-nemci.cz

Dolní Němčí je kvetoucí obcí na Moravském Slovácku, která leží 17 km jihovýchodně od Uherského Hradiště a 9 km jižně od Uherského Brodu. Počátek osídlování území obce se datuje do 2. poloviny 13. století. První dochovaná písemná zmínka je z roku 1358.

Významnou památkou lidové architektury z 18. století je bývalý vodní mlýn, v němž je dnes umístěno Muzeum Na mlýně. V roce 1998 byla dokončena rekonstrukce starého mlýna, jehož budova z části slouží jako pivnice a část je věnována stálé expozici zobrazující život ve mlýně. Expozice byla vybavena původními dochovanými nástroji, které mlýnu věnovali obyvatelé obce. V muzeu se od roku 2000 koná akce nazvaná Vaření trnek, výroba švestkových povidel, spojené s lidovým jarmarkem a vystoupením místních i pozvaných folklorních a pěveckých souborů. Od roku 2008 zde probíhá ukázka pečení chleba a předvánoční koledování.

Dominantou a kulturní památkou obce je novogotický kostel sv. Filipa a Jakuba. Na památku jeho slavnostního vysvěcení byl před kostelem postaven kříž s vyrytým letopočtem. Farní budova vznikla v době, kdy obec žádala o zřízení samostatné duchovní správy. Další významnou památkou je socha sv. Floriana a kaple sv. Anny. Obcí protéká potok Okluky, který pramení pod Velkou Javořinou v Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty.

Kulturní a společenský život obce je velmi pestrý a bohatý. Od roku 1926 se v obci udržuje tradice dožíněk, které jsou jednou za čtyři roky. Rok 1968 byl ve znamení počátku tradice krojovaných hodů s právem. Tyto hody se konají vždy první květnovou nedělí jednou za dva roky. Nejstarším spolkem v obci je dechová hudba Dolněmčanka, založená v roce 1876. Mezi folklorní tělesa patří Národopisný krúžek Dolněmčan, založený v roce 1966. Společně s obcí pořádá hody s právem, dožínky, vaření trnek, pečení chleba, předvánoční koledování, fašank s pochováváním basy a velikonoční obchůzku po obci. Dále je to dětský národopisný krúžek Dolněmčánek nebo mužský pěvecký sbor Dolněmčané, který organizuje Předhodové zpívání za účasti pozvaných mužských sborů a ženský pěvecký sbor Tetičky z Dolněmčí, který po svém vzniku převzal pořádání Vaření trnek, dále pořádá ples seniorů, setkání ke Dni matek. Všechna folklorní tělesa během roku vzájemně spolupracují při pořádání různých akcí a reprezentují obec v i širším okolí.

V obci působí sdružení dobrovolných hasičů, založené v roce 1908. Jeho členové tvoří zásahovou jednotku, zajišťují účast soutěžního družstva mužů v závodech okresní ligy v požárním útoku, pečují o hasičskou stanici a techniku, spolupořádají dětský den nebo předvádějí ukázky hasičské techniky žákům základní a mateřské školy.

V roce 1948 byl založen Myslivecký spolek LANKA Dolní Němčí, který se zabývá hlavně chovem drobné zvěře v katastru obce a pečuje o zeleň v extravilánu, pořádá výstavy trofejí a byl spolupořadatelem mezinárodních kynologických akcí. Dále pořádá červencovou noc a poslední leč, pro děti z mateřské školy dělá ukázky z myslivecké činnosti. Místní organizace Českého zahrádkářského svazu Dolní Němčí v roce 2018 oslavila 50 let od svého založení. Pečuje o zeleň v obci, pořádá košt vína, domácí zabíjačku, výstavy ovoce a zeleniny, velikonoční výstavy a také kurzy aranžování. Místní organizace chovatelů poštovních holubů pořádá výstavy a účastní se závodů v létání holubů.

Mezi další spolky v obci patří fotbalový klub, který reprezentuje sedm mužstev ve všech věkových kategoriích, klub stolního tenisu, šachový oddíl, místní organizace Českého svazu včelařů, Schola Nekonečno, smíšený pěvecký sbor, Rertobabky nebo nově založený Oldněmčan.

LIPOVÁ VESNICE ROKU 2019

okres: Děčín
kraj: Ústecký
počet obyvatel: 576
plocha katastru: 1 282 ha
www.lipova.cz

Lipová (dřívější názvy Hanšpach či Haňšpach, německy Hainspach) je obec v nejsevernější části České republiky, v okrese Děčín, v západní části Šluknovského výběžku.

První zmínky o obci jsou již z poloviny 14. století. V roce 1566 vzniklo samostatné panství Hainspach, v roce 1925 se obec stala městysem. V roce 1945 musela obec opustit drtivá většina obyvatel. K obci byla připojena obec Liščí (původní název Röhrsdorf), o které jsou první zmínky z roku 1543.

V dobách největšího rozmachu měla obec asi 3100 obyvatel (kolem roku 1910). Po odchodu původních obyvatel v roce 1945 se počet obyvatel stále snižoval. V posledních letech se stabilizoval až k současnému počtu. Průměrný věk obyvatel je cca 42 let.

Současná urbanistická struktura obce je významně a nevratně narušena demolicí mnoha objektů v poválečném období, kdy byla zlikvidována více jak polovina domů v obci. Obec Lipová se nachází na území Krajiny podstávkových domů, kdy desítky objektů, které můžeme vidět jenom na specifickém území Čech, Německa a Polska, tvoří rozpoznatelný charakter celé oblasti. V centrální obci je ve větší míře zastoupena zástavba městského typu, kdy vedle nezaměnitelných podstávkových domů potkáváme městské domy a vilky z přelomu 19. a 20. století a první čtvrtiny 20. století. Mezi významné objekty patří kostel sv. Šimona a Judy, barokní „nový“ zámek (ve velmi špatném stavu) s anglickým parkem a kouzelnou lipovou alejí, také se zde nachází památkově chráněný zrekonstruovaný podstávkový dům č. p. 424. Vesnice si udržuje svůj venkovský charakter především absencí panelových domů. Obec leží v nadmořské výšce 366 m n. m. v údolí, ze všech stran obklopena vrchy s pastvinami, poli a lesy. V katastru obce pramení Liščí potok, je zde 10 obecních rybníků, přičemž 7 z nich je v majetku obce a prošly rekonstrukcí. Rybníky jsou výrazným prvkem celkového výrazu obce. Obec je součástí Šluknovské pahorkatiny, která se vyznačuje mírně zvlněnou krajinou s výškovými rozdíly do 300 m, bez výrazných prvků, také zachovalou přírodou a střídavými lesními porosty.

V obci byla naprosto zprůtrhaná kontinuita společenského života po odchodu původních obyvatel obce. Do obce přišli lidé ze všech koutů země, kteří většinou zvyky ze svých původních domovů nedodržují. I přesto je kulturní a společenský život obce velmi bohatý. Jen na rok 2019 je naplánováno 25 akcí, kterých se účastí jak místní, tak i návštěvníci z nedalekých měst a obcí.

Mezi již tradiční, nově zavedené nebo obnovené akce patří vánoční koncert, kdy hudebníci Šluknovského výběžku zakončují advent ve výběžku. Dále karnevalová zábava, Lipovská zabíjačka, žehnání křížků, pálení čarodějnic a stavění máje s průvodem, Férová snídaně (happening na podporu fairtrade, bioproduktů a produktů lokálních producentů), Lipovský jarmark a řemeslné trhy, dětský den, Den otevřených podstávkových domů (mezinárodní akce s dlouholetou tradicí v Čechách, Německu a Polsku), setkání rodáků, Lipovský dřevák (ojedinělá akce v širokém okolí), Malování na Sohlandu (každoroční akce pro děti při zahájení školního roku), Lipovské hudební slavnosti, den seniorů, Lipovská drakiáda, hudební koncerty v kostele sv. Šimona a Judy, rozsvěcení vánočního stromu, mikulášská veselice, půlnoční koncert, Lucerníkový pochod nebo Vánoční turnaj ve stolním tenise. V roce 2018 byl téměř po šedesáti letech obnoven provoz letního kina.

Lipová získala ocenění „Zlatá múza Severu 2015“ za nejpozoruhodnější počín ve prospěch kultury ve Šluknovském regionu v roce 2015 za péči o historické památky a obrodu společenského života v obci, které udělují MAS Šluknovsko, Tolštejnské panství a Oblastní akademie přátel kultury za akci Lipovský dřevák. Lipovský dřevák je také certifikovaným zážitkem Českého Švýcarska o.p.s.

KOSTELNÍ LHOTA VESNICE ROKU 2022

okres: Nymburk
kraj: Středočeský
počet obyvatel: 875
plocha katastru: 866 ha
www.lipova.cz

Kostelní Lhota je obec ležící v okrese Nymburk, asi 7 km jižně od Nymburku a 7 km od Poděbrad. Žije zde 875 obyvatel a její katastrální území má rozlohu 865 ha. Katastr obce je ohraničen říčkami Výrovka a Šembera (dřívější název Černavka), které jsou v symbolech Kostelní Lhoty zastoupeny modrými pruhy.

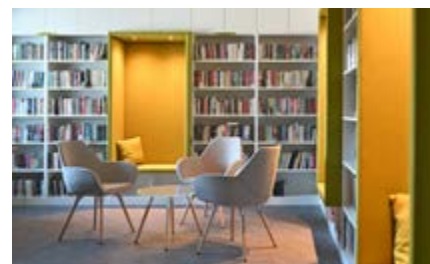
Název Lhota vznikl ze staročeského lhóta, což znamená osvobození po určitou dobu – lhůtu. Toto jméno dostávaly obce a osady zakládáné na vykloučeném lese, mohlo to však být i na močališti, blatech či jiné neúrodné půdě, která měla být obdělána. Poddaní – osadníci těchto obcí, byli do jisté lhůty osvobozeni od placení dávek pozemkovému pánu, které se skládaly z ročního platu – úroku a z dávek naturálních. To vše za práci spojenou s vykácením lesa a vzděláním půdy. Počátkem 14. století toto osvobození trvalo deset let, v průběhu století se snížilo na osm až šest let.

Za Jana Lucemburského byly Poděbrady roku 1345 odevzdány Hynkovi ze Žleb a Lichtenburka. V roce 1347 Hynek zemřel a Poděbrady dostala jeho dcera Eliška, která se roku 1350 provdala za pana Bočka z Kunštátu. Ten pak dostal 6. listopadu 1351 Poděbrady v léno. Boček z Kunštátu a nyní i z Poděbrad začal zakládat nové osady a v některých i nové kostely. V již zmíněné oblasti mezi Poděbrady a Sadskou založil Lhoty – Pískovou, Vrbovou, Přední a Kostelní.

Kostelní Lhota se podle církevních pramenů poprvé připomíná již k roku 1354, kdy pan Boček nechal v této obci postavit kostel Nanebevzetí Panny Marie a dosadil tam plebána Petra. Rod pánů z Kunštátu a z Poděbrad byl velmi vážený a vždy smýšlející česky. Pan Boček byl v roce 1355 v Římě přítomen korunovace Karla IV. Jeho pravnuke, Jiří z Kunštátu a Poděbrad, se stal v roce 1458 jediným českým králem, který nepocházel z panovnické dynastie, ale z panského stavu domácí šlechty.

Pro všechny čtyři Lhoty poblíž Poděbrad (Kostelní, Písková, Vrbová a Přední Lhota) je typická široká ulicová náves. U Kostelní, Pískové a z části i Vrbové Lhoty lze koncem 18. století pozorovat prostorovou stíněnost půdorysu. Dvory jednotlivých usedlostí se navzájem limitují a těsně na sebe navazují. Výrazné je hloubkové protažení parcel a tomu odpovídá také dispozice dvora. Zahrada se stodolou se ve velké části případů rozkládá za dvorem v ose parcely. V severní řadě převažují štítově exponované domy, u nichž dominuje expozice boční vstupní stěny na V. U několika domů se objevuje i okapní expozice. V jižní řadě se situace obrací. Převažuje okapní expozice, štítově exponovaný dům se objevuje méně často, a to pouze s expozicí na V. U štítově exponovaných domů převažují paralelní formy dvora, u okapních dvoustranná forma. Stodola je až na výjimky hloubkově vysunuta a vzdálena od jádra dvorového prostranství. Stavby většinou přiléhají z obou stran k parcelní hranici nebo se jí těsně přibližují, a to zvláště v hustěji zastavěné severní řadě. Stavby sousedících usedlostí však spolu přímo nesousedí a zástavba jejich dvorů se obvykle vzájemně respektuje.

Dominantou obce je kostel, který spolu s farou (dnes přestavěnou na obecní úřad) a školou tvoří historické centrum obce. Kostel Nanebevzetí Panny Marie, který také dal obci název již při svém založení v roce 1354, je jedinou kulturní památkou obce. V roce 1813 na Bílou Sobotu vypukl v obci požár. Vyhořelo 32 čísel včetně kostela. V letech 1815 až 1817 byl kostel přestavěn v pozdně barokním slohu stavitel J. Braunem. Rustikální socha sv. Gotharda je z roku 1740. Na návsi obce je rybník o rozloze asi 0,5 ha. Bezmála 900 obyvatel se podílí na bohatém kulturním a společenském vyžití během roku. Mezi nejvýznamnější akce patří Staročeské máje, Lhotský masopust, Otevírání Svatomartinských vín, Slavnosti piva nebo Mikulášská nadílka v kostele.

V. „SÍŇ SLÁVY – POCTA ZA ROZVOJ VENKOVA“ OSOBNOSTI

29.3.2018 Stálá komise Senátu pro rozvoj venkova, ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova ČR, Svazem měst a obcí ČR a Sdružením místních samospráv ČR – vyhlášovatelé ocenění, se shodli na každoročním vyhlášení osobnosti venkova a uvedení do „Síně slávy – pocta za rozvoj venkova“. V roce 2020 se k vyhlášovatelům připojilo Národní divadlo.

ING. JIŘÍ VAČKÁŘ

2018: Této pocty se dostalo **Ing. Jiřímu Vačkáři, in memoriam**, za celoživotní přínos českému venkovu, zahájení národního Programu obnovy venkova, propagaci soutěže Vesnice roku a osobní nasazení při vzniku evropského Programu rozvoje venkova včetně nastartování programu LEADER v České republice.

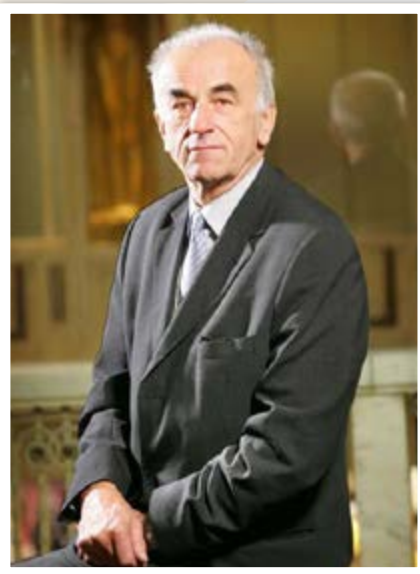
Jiří Vačkář byl český politik, v 90. letech 20. století předseda Zemědělské strany a poslanec České národní rady a Poslanecké sněmovny za koalici Liberálně sociální unie, později za KDU-ČSL, pak vysoký úředník a náměstek ministerstva pro místní rozvoj a v letech 2007-2008 pověřený řízením tohoto rezortu.

Narodil se 16. února 1944 ve Velké Turné, jako mladší ze dvou dětí. Po maturitě na Střední zemědělské technické škole v Písku v roce 1962 nastoupil na Vysokou školu zemědělskou, Fakulta provozně ekonomické – obor zootechnický, kterou dokončil v roce 1970. V letech 1980 – 1982 absolvoval postgraduální studium na této škole.

Praxi začínal v JZD Osek jako technik, v letech 1969 - 1971 pak jako zootechnik v JZD Rojice a poté pracoval na Okresní zemědělské správě ve Strakonicih jako referent. Ve Společném zemědělském podniku pro živočišnou výrobu ve Strakonicih působil ve funkci vedoucího provozu do roku 1992.

Od roku 1990 byl členem Zemědělské strany. Ve volbách v roce 1992 byl zvolen do České národní rady na kandidátní listině koalice LSU, do níž Zemědělská strana přistoupila.

Od vzniku samostatné České republiky v lednu 1993 byla ČNR transformována na Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky. V ní setrval do konce funkčního období, tedy do voleb v roce 1996. V rámci LSU byl představitelem Zemědělské strany. Když se v letech

Jiří Vačkář

Každoročně je pro Osobnost venkova připraven broušený pohár

1993-1994 začala LSU transformovat z volné koalice na jednotný politický subjekt, do něhož se měla začlenit i Zemědělská strana, patřil k těm politikům, kteří tento integrační proces odmítali. Prosazoval namísto toho její spolupráci s pravicovými stranami jako Občanská demokratická aliance. V březnu 1994 vystoupil z poslaneckého klubu LSU a po jistou dobu vystupoval jako nezařazený poslanec. V lednu 1995 se stal členem poslaneckého klubu KDU-ČSL i členem této strany.

Po skončení volebního období nastoupil v roce 1996 na Ministerstvo hospodářství jako vedoucí oddělení poradců. Na Ministerstvu pro místní rozvoj pracoval rovněž ve funkci vedoucího oddělení poradců a později ředitelem odboru.

V roce 2003 přešel na Ministerstvo zemědělství do funkce ředitele odboru rozvoje venkova a ekologie a v roce 2004 se vrátil zpět na Ministerstvo pro místní rozvoj, kde pracoval ve vedoucích funkcích se zaměřením na regionální politiku.

V období listopad 2007–duben 2008 byl dočasně pověřen řízením tohoto ministerstva. Krátce předtím se stal prvním náměstkem pro regionální politiku a cestovní ruch. Na ministerstvu setrval i poté, co se na jaře 2008 do čela rezortu vrátil Jiří Čunek, který ho jmenoval řadovým náměstkem. Na MMR působil i k roku 2012.

V roce 2014 byl ministryní Jourovou jmenován prezidentem soutěže Vesnice roku.

Narodil se na venkově a celý svůj profesní život věnoval zemědělství a venkovu. Podporoval vznik Místních akčních skupin, Program obnovy venkova a soutěž Vesnice roku.

Zemřel v prosinci 2014.

2019 ING. ARCH. JAN FLORIAN

Této pocty se dostalo, Ing. arch. Janu Florianovi, za celoživotní přínos českému venkovu, zahájení národního Programu obnovy venkova, propagaci soutěže Vesnice roku a osobní nasazení při vzniku evropského Programu rozvoje venkova včetně nastartování programu LEADER v České republice.

Po ukončení studia na vysoké škole se Jan Florian věnoval územnímu plánování na Jihomoravském krajském národním výboru.

Významné bylo jeho působení na Ministerstvu pro hospodářskou politiku, později Ministerstvo pro místní rozvoj. Byl iniciátorem a zpracovatelem Programu obnovy rozvoje venkova, projednaného vládou ČR v květnu 1991. 15 let působil jako zástupce České republiky v Evropské pracovní společnosti pro rozvoj venkova a obnovu vesnice se sídlem ve Vídni. Podílel se na přípravě prvního Programu rozvoje zemědělství, prosadil také zahájení pilotních projektů LEADER v rámci Programu obnovy venkova a spolupracoval při twiningu a zavádění programu LEADER na Ministerstvu zemědělství.

Od roku 1993 je členem Spolku pro obnovu venkova ČR, od roku 2000 členem předsednictva a v letech 2015 – 2020 místopředsedou, nadále je členem předsednictva SPOV ČR.

Zapojil se do hodnotitelské komise Evropské soutěže obnovy vesnice, organizované Evropskou pracovní společností pro rozvoj venkova a obnovu vesnice.

Jan Florian

2020 JOSEF BEZDÍČEK

Josef Bezdíček se narodil v roce 1951 ve Vysokém Mýtě. S rodinou žije v Čermné nad Orlicí více než 45 let. Pracoval ve stavebnictví a jako vedoucí místního kina. Poté se na 6 porevolučních období stal starostou obce a zasvětil svůj život hájení místních samospráv.

V roce 1990 se Josef stává starostou obce Čermná nad Orlicí. V této funkci setrvává až do roku 2014. Od prvopočátku hájil zájmy malých obcí v okresním shromáždění obcí v okrese Rychnov nad Kněžnou. Hlavním tématem té doby pro něj byla doprava, sociální problematika a zdravotnictví. V roce 1990 Čermná nad Orlicí spoluzakládá Svaz měst a obcí České republiky. Obec byla zvolena do Rady Svazu. Josef stál při prvotním ustavení tehdejšího Výboru malých obcí, dnešní Komory obcí Svazu, díky níž mohou obce společně a snáze hájit zájmy místních samospráv na národní úrovni. Vždy prosazoval zájmy obcí, nikoli však na úkor měst. Josef Bezdíček říká: „Vždy jsem si byl vědom ve vztahu ke Svazu tzv. Svatoplukových prutů. Když budou všechny tři, tedy obce, města a statutární města, držet pohromadě a jednat společně, nic je neohrozí.“

V té době Čermná nad Orlicí vstoupila i do Spolku pro obnovu venkova ČR, který Josef vedl za celý kraj. V roce 1995 začíná propagovat soutěž Vesnice roku. Josef předsedá její komisi ve východních Čechách. V roce 1993 odjíždí do Bavorska, kde se seznamuje s metodou Programu rozvoje venkova a snaží se tyto zahraniční zkušenosti přenést do podmínek své obce, kde byl projekt několik let realizován na základě místní strategie a s jeho pomocí obec žádala o dotace na krajské i národní úrovni. Na tomto poznatku byla v obci založena Škola obnovy venkova pro ostatní obce v rámci Královéhradeckého kraje, kde byl na základě propojení teorie a praxe zaveden i pokrokový výjezd starostů za poznáním zahraniční praxe.

V roce 2002 se stává místopředsedou Svazu měst a obcí České republiky a předsedou Komory obcí Svazu. Díky tomu může více prosazovat rozvoj venkovského prostoru při jednotlivých ministerstvech. Začíná se totiž projednávat problematika malých obcí, a to především jejich slučování. I na MMR vzniká platforma ohledně problematiky malých obcí zabývající se malými obecními partnerstvími. Zkušenosti pro svoji práci se společenstvím malých obcí sbírá i v cizině, například ve Francii, Rakousku a na Slovensku. Po roce 2005 začal v kraji propagovat metodu LEADER a obec se zapojila do místních dobrovolných svazků obcí a následně i do Místní akční skupiny. Josef inicioval setkávání občanů obcí s názvem Čermná, které se s původní myšlenkou scházejí dodnes.

Josef Bezdíček je ženatý, má 2 děti a 2 vnoučata. Mezi jeho zájmy patří sport, hudba a film. Dodnes je jednatelem sdružení dobrovolných hasičů v Malé Čermné.

V současné době se Josef věnuje rodině, ale nezapomíná na Svaz měst a obcí České republiky. Ten ve svém volném čase zastupuje při jednáních na Ministerstvu zemědělství a účastní se jednání při vyjednávání podmínek pro místní samosprávy v budoucím programovém období po roce 2020.

Josef Bezdíček

2021 ING. JAN KRUML

Jan Kruml se narodil 6. dubna 1935, své dětství prožil v selské rodině v Tuřanech a po absolvování Fakulty architektury a pozemního stavitelství VUT v Brně zpracoval projekty řady staveb, prokazujících soulad s prostředím a s krajinou, jako je hotel SKI v Novém Městě na Moravě, či doškami pokrytý hotel U skanzenu v Modré u Velehradu.

V projektovém podniku DRUPOS byl vedoucím ateliéru, zpracovávajícího územní a projektové dokumentace staveb, ale i vývojové práce venkovského osídlení. Seznámil se s evropskými idejemi obnovy vesnice, s jejich duchovní hloubkou i praktickou účinností. Jeho jméno je od počátku spojeno s přípravou českého Programu obnovy vesnice a se vznikem Spolku pro obnovu venkova ČR, jehož byl po Ivanu Dejmalovi druhým předsedou.

Již v dubnu 1990 zajistil vydání první publikace s překlady dolnorakouského a bavorského programu obnovy vesnice. Poté zpracoval první znění POV pro Ministerstvo životního prostředí, v jehož gesci byl tehdy územní rozvoj. Tehdejší ministr životního prostředí Ivan Dejmal předložil Program vládě, která jej přijala 29. května 1991, a předseda vlády Petr Pithart jej zhodnotil slovy: „Konečně je tady něco, co má dlouhodobý význam!“

Jan Kruml patřil do skupiny aktivistů, kteří 1. června 1993 založili Spolek pro obnovu venkova ČR, prosazovali podporu venkova v Parlamentu ČR a přispěli k získání dotace na tento program ze státního rozpočtu. Bylo třeba zveřejňovat výsledky při obnově vesnic, využití dotací, ale i návrat k tradicím venkovského soužití. Proto v roce 1994 Jan Kruml ve Spolku navrhl založení soutěže Vesnice roku v Programu obnovy venkova. Tuto aktivitu podpořil prezident Václav Havel, který přijal její vítěze na Hradě, zavedl tím tradici vrcholného ocenění soutěžících a posílil význam obnovy venkova.

Jan Kruml se ve své odborné a osvětové činnosti zasazoval o udržování místního rázu, souladu vesnické zástavby a o kvalitu venkovského prostředí. Tyto zásady prosazoval na seminářích Spolku, ve svých článcích, publikacích a knihách. Výsledky poradenské činnosti svého Ateliéru obnovy venkova doložil v knihách Obnova vesnic Kloboucka, vydaných v roce 2001 a v roce 2015. Inicioval a vedl soutěž O zlatou cihlu Zlínského kraje, výsledky zveřejnil v putovní výstavě, v knize Obnova venkova Zlínského kraje.

Zasadil se o rozšíření soutěže Vesnice roku o kategorii Zlatá cihla v Programu obnovy venkova i začlenění oceněných staveb do nově vydávané edice Venkovské stavby. Byl zpracovatelem prvního dílu edice Venkovské stavby 2011. Podílel se s Jiřím Stejskalem na přípravě knih Deset let obnovy venkova a Patnáct let obnovy venkova s příklady architektury venkova. Připravil osvětový pořad, vydaný na DVD, s názvem Vesničko má přestavovaná, seriál článků Přestavba vesnic jihovýchodní Moravy a řadu dalších osvětových článků, publikovaných zejména v časopisu Obec & finance. V letošním roce v něm dokončil seriál O venkovské zástavbě. Jeho práce byla oceněna titulem Osobnost místní samosprávy v letech 2008–2018, který mu udělilo Sdružení místních samospráv ČR při příležitosti stoletého výročí založení samostatného Československa.

Jan Kruml byl a zůstává vizionářem obnovy našeho venkova a jeho neúnavným propagátorem. Jako milovník folkloru vždy zdůrazňoval citový vztah k domovu, vlastní iniciativu a angažovanost občanů a také náležitou podporu demokratického státu, jako nezbytných předpokladů zdravého rozvoje venkova.

Jan Kruml

2022 MGR. RADKO MARTÍNEK

Po ukončení studia na vysoké škole působil Radko Martínek nejprve ve funkci pedagoga; do politického života vstoupil počátkem 90. let – na jedno volební období se stal starostou města Moravská Třebová a od roku 1998 byl zvolen do Poslanecké sněmovny PČR, kde se zaměřil zvláště na veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí. Dva roky působil na Ministerstvu pro místní rozvoj ve funkci ministra. V letech 2008–2012 byl hejtmánem Pardubického kraje; po zvolení do Senátu PČR v roce 2012 se stal aktivním členem Stálé komise pro rozvoj venkova. V letech 2016–2017 působil také jako poradce předsedy vlády pro oblast místního rozvoje a veřejné zprávy. Od roku 2020 je zastupitelem Pardubického kraje a poradcem hejtmana.

Radko Martínek

VI. NÁRODNÍ KONFERENCE VENKOV (TÉMATA)

ROK 2009: Konference Venkov byla v Holešově – (Dr. E. Beneše 62, 769 01 Holešov, okres Kroměříž).

ve termínu 18. – 19. listopadu 2009. Realizovala ji NS MAS

zahájení první konference

účastníci první Národní konference venkov

ROK 2010: Lázně Bělohrad termínu 23. listopadu do 25. listopadu 2010

ve termínu 18. – 19. listopadu 2009. Realizovala ji NS MAS - realizovala NS MAS

Memorandum

Konference otevřela nové obzory ve směřování rozvoje venkova po roce 2013

Lázně Bělohrad 23.11.2010: Více než 330 účastníků třídenní Národní konference VENKOV 2010 diskutovalo o budoucnosti venkova po roce 2013.

Jak by měl vypadat venkov v roce 2020 se zamýšleli zástupci obcí, zemědělců, regionů, odborných institucí a místních akčních skupin za účasti klíčových představitelů Ministerstva zemědělství, Ministerstva pro místní rozvoj a Královéhradeckého kraje. Jen týden po zveřejnění prvního návrhu směrnice Společné zemědělské politiky Evropské unie se nad diskusí o budoucnosti venkova a vývoje situace na venkově i nad výzvami ke změně pojetí rozvoje regionů účastníci pokusili hledat odpověď a navrhli priority pro právě se formující politiky pro venkov.

Venkov má své ministerstvo

Na programu konference byla jednání u několika pracovních stolků, u nichž účastníci společně diskutovali o návrzích řešení budoucnosti venkova. Po celou dobu se nejméně jednou jednání a seminární účastníci i náměstek ministra zemědělství Jurej Chmela, který ve svém úvodním vystoupení zdůraznil, že Ministerstvo zemědělství věnuje rozvoji venkova nemalé úsilí a prostředky a shrnul dosavadní úspěšný průběh Programu rozvoje venkova, který realizuje Ministerstvo zemědělství.

Venkov by měl být společenstvím zdravých a šťastných lidí

Návěhy a příspěvky zástupců zahraničních sítí rozvoje venkova, českých expertů a odborníků a zástupců zahraničních regionů ve třech tematických workshopech a ve společném jednání hodnotily současně nesouhlasné trendy ve směřování společné zemědělské politiky i rozvojové záměry krajů a hrozící úpadek ekonomické i sociální úrovně venkovských oblastí. Hledání lepších nástrojů a cest k udržitelnému rozvoji venkova bylo hlavní náplní celého záberu jednání.

Na hlavním společném zasedání účastníci vyslechli návrhy evropských nevládních organizací ELARD a PREPARE, zástupců Spolku pro obnovu venkova, místních akčních skupin z ČR i zahraničí, Agrární komory a Národní sítě MAS. Zástupci těchto organizací kriticky hodnotili

Memorandum

trendy nerovnosti evropských politik, slabé finanční nástroje i globální trendy zasahující venkov a představili své návrhy na změnu, lepší správu i zacílení příštích programů, promyšlené propojení financování a legislativní podpory udržení a zlepšení života venkovského prostoru jako základního bohatství a zdroje naší evropské identity, která by za rovných podmínek pro venkovské obyvatele měla mít silu vařovat unikátní odcizení v globálním společenství. Venkov by měl zůstat místem pro přiměřený život, místem spolupráce, vyváženého komplexního rozvoje místem se srovnatelnou úrovní s velkým městem.

Ve třech tematických pracovních skupinách pak účastníci navrhli priority pro další konání ve prospěch venkovských oblastí, jejich kulturního bohatství, soudržnosti místních obyvatel na venkově, rozvoj regionálních ekonomik, pro udržení středoevropské kulturní krajiny a venkovského odvětví jako nástroje pro udržení kvality života. Specifickým tématem je v posledních letech inovativnost projektů, určení, co je to vlastně inovace, spolupráce regionů a její kvalita a podněcování pro venkov dříve typické dobrovolné angažovanosti v rozvoji místa či obce. Těmto tématům byly věnovány speciální semináře a účastníci zformulovali další úkoly k řešení.

Venkov potřebuje integrovaná řešení

Organizátoři a účastníci konference považují za užitečné, aby v příštím období vznikly pro zemědělství a venkov dvě oddělená pojetí: první zaměřené na ochranu udržitelnosti produkce, krajinu, potravin a zemědělství, a druhé rozvojové, zaměřené na ekonomiku venkova a na rozvoj spolupráce, soudržnosti venkovských regionů a komunit a mobilizaci místních zdrojů, inovace a modernizaci venkovského životního stylu.

Pro období 2014-20 sítě znějí převažující návrhy, aby se právě metoda LEADER stala součástí všech programů, které budou své cíle realizovat ve venkovském prostoru. Jednotlivé MAS také volají po samostatnosti, budoucí program by jim měl více důvěřovat a více než poslem opatření by měl být správcí globálních grantů pro své regiony.

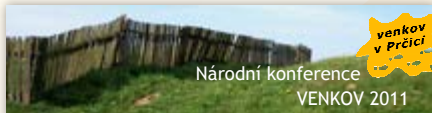
Memorandum

„Konference Venkov 2010 byla zcela jistě významným příspěvkem k diskusi o lepším přístupu k venkovu a o jeho naději na lepší budoucnost,“ řekl v závěru předseda Národní sítě místních akčních skupin, František Winter.

Organizátorem konference bylo Krajské sdružení Národní sítě Místních akčních skupin ČR, o.s. v Královéhradeckém kraji a podpora Ministerstva zemědělství ČR. Spolku pro obnovu venkova ČR, Národní sítě Místních akčních skupin ČR, o.s., Královéhradeckého kraje a významnou dobrovolnou pomocí jednotlivých lidí z MAS v Královéhradeckém kraji.

ROK 2011: „Venkov v Prčici“ Středočeský kraj – Sedlčany 14. – 16.11.2011

PRŮČKÁ VÝZVA

věští Česká republika a Parlamentu České republiky

VENKOV České republiky nabízí splnění adekvátní části cílů, ke kterým se Česká republika zaváže Evropské komisí pro plánovací období EU let 2014 - 2020, a to zejména:

- Podnikání a konkurenceschopnost
- Snížování chudoby
- Zajištění dopravní obslužitelnosti venkova
- Snížování risk klimatických změn v krajině
- Inovace a vzdělávání na venkově

Pro naplnění cílů, kterými jsou rozvoj venkova a důstojný život člověka, je pro roky 2014-2020 třeba zapojit pro VENKOV, zahrnující obce do 25.000 obyvatel, což představuje 57 % populace ČR, pro zemědělství a lesnictví, pro malé podniky, neziskové organizace a dobrovolné spolky dostatečné zdroje finančních prostředků z evropských fondů. Odhad potřeby těchto finančních podpor je ve výši minimálně 275 mld. Kč, nutných vynaložit pro zdárný rozvoj venkovského prostoru a krajiny.

Za účastníky Národní konference Venkov 2011

Mgr. Eduard Kavala – předseda spolku pro obnovu venkova ČR

Ing. Josef Bartoněk – předseda Sdružení místních samospráv ČR

Ing. František Winter – předseda Národní sítě MAS ČR

Ing. Josef Štehlík – předseda Asociace soukromého zemědělství ČR

Ing. Jan Veleba – prezident Agrární komory ČR

Slavnostní zahájení konference

práce jednotlivých sekcí

Součástí konference jsou odborné exkurze

ROK 2012: „Venkov na hranici“ Jihočeský kraj – Nové Hradky 1. -3.10.2012

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA z Národní konference Venkov 2012

Místo konání: Nové Hradky, Jihočeský kraj, Česká republika

Termín konání: 1. - 3. října 2012

Počet účastníků: 306

Popis průběhu konference

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

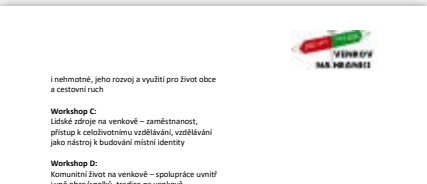
Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA z Národní konference Venkov 2012

Místo konání: Nové Hradky, Jihočeský kraj, Česká republika

Termín konání: 1. - 3. října 2012

Počet účastníků: 306

Popis průběhu konference

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

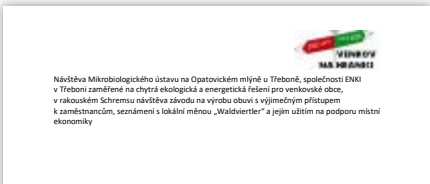
Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA z Národní konference Venkov 2012

Místo konání: Nové Hradky, Jihočeský kraj, Česká republika

Termín konání: 1. - 3. října 2012

Počet účastníků: 306

Popis průběhu konference

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

Národní konference Venkov 2012 se uskutečnila ve termínu 1. – 3. října 2012 v jihočeských Nových Hradech pod osobní záštitou ministra pro místní rozvoj Ing. Kamila Jankovského, záštitou hejmana Jihočeského kraje Mgr. Jiřího Zimoly a s podporou Města Nové Hradky.

První den konference byl zvláště věnován plenárním vystoupením zástupců jednotlivých ministerstev a centrálních orgánů a organizací činných v oblasti rozvoje venkova. Po společném obědě se účastníci rozdělili do tří skupin, které společně pracovaly ve workshopech nad zadaným tématem.

Souběžně probíhal kulatý stůl se zástupci organizací a institucí zabývajících se venkovem a Makroregion se zástupci našich ministerstev a místních akčních skupin.

Druhý den konference byly pro účastníky připraveny tematické firetrupy, které daly blízkost státní hranici a spolupráce s rakouskými MAS směřovaly důležitě také na zapojování cílů v Rakousku. Po návratu účastníci firetrupy dopracovávaly závěry z předchozích workshopů.

V podvečerních hodinách se konala Vešňá hradecká NS MAS ČR.

ROK 2013: „Venkov na hranici“ Jihočeský kraj – Nové Hradky 1. -3.10.2012

Tabulka č. 1

Národní konference Venkov 2013: Obce zabývaly o větší vliv v dotační politice pro rozvoj vesnic

Hranice a Teplice nad Bečvou hostily od 1. do 3. října akční venkova z celé země

Více než čtyři stovky účastníků Národní konference VENKOV 2013 se ve dnech 1. – 3. října sešli v Hranicích a nedalekých lázních Teplic nad Bečvou v Olomouckém kraji, aby zabývaly o větší vliv obcí v politice venkova a promlouvaly do rozhodnutí evropských dotací v příštím plánovacím období Evropské unie 2014-2020 pro český a moravský venkov.

Na pátém ročníku konference debatovali v několika blocích klíčoví akční venkova z celé země z hlediska rozvoje venkova z hlediska rozvoje.

„V nejbližší době budeme usilovat o podepsání memoranda mezi ministerstvy pro místní rozvoj, životního prostředí a zemědělství o využití prostředků převedených z evropského zemědělského fondu do kohezních fondů EU ve prospěch infrastruktury obcí“, uvedl předseda Národní sítě MAS ČR František Winter, který shrnul závěry pracovní skupiny Zemědělství a venkov. Doplnil, že dalšími požadavky jsou vytvoření srozumitelných podmínek pro obnovu životní výroby, zaměření záborů zemědělského půdního fondu a zastavení procesu úbytku zemědělské půdy a snižování kvality půdy. „Je potřeba dotátní podpoře údržbu a opravu základních melioračních zařízení, učiní opatření ke snížení administrativy a byrokracie a také řeší problémy převedení z národního I. pilíře Společné zemědělské politiky EU do rozvoje II. pilíře“, dodal Winter.

Využití integrovaných nástrojů budoucí kohezní politiky EU bylo jedním z témat diskuse zástupců profesních organizací venkova v úterý večer. Pro budoucí operační programy se na základě dohody ve Společném mírně, potvrzení v Bukanech u Kyjova, považuje 50 miliard korun v rámci komunitního vedení místního rozvoje (CLLD), které by měly být vyvíjeny v rámci akčních skupin (MAS). 60 miliard v korunu v rámci integrovaných teritoriálních investic (ITI) pro rozvojové regiony definované Strategii regionálního rozvoje ČR, 100 miliard korun v rámci ITI všech krajů a 40 miliard v rámci integrovaných plánů rozvoje území (IPRU) pro města nad 25 tisíc obyvatel a přilehlé oblasti.

Předseda Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů Lubomír Burkolík se vyslovil pro převedení 15 procent z I. do II. pilíře na rozvojové projekty, předseda Spolku pro obnovu venkova Eduard Kavala a členové místních samospráv Jana Juřendlová zase významně podpořili implementaci rolí místních akčních skupin pro projekty rozvoje venkova. Hejman Zlínského kraje vyjádřil podporu činnosti MAS do „překlenovacího“ roku 2014 a rozvoje kraje.

Dalším klíčovým úkolem do budoucna je posílení zaměstnanosti a udržení služeb na venkově. „Obchodní obsluhu v malých obcích chápeme jako veřejně prospěšnou službu. Tato služba je v nerovnováhu podnikatelského soukromého obchodního trhu bez systematické finanční podpory neudržitelná“, uvedl předseda Spolku pro obnovu venkova ČR Eduard Kavala

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu a regionální produkce účastníci konference vyjádřili podporu synergií aktivní jako je podpora potravin a regionální značky. „Přidáme na národní úrovni nálet systematický způsob regionálních značek. Je třeba využít potenciál regionálních značek a destinačních managementů při podpoře místní produkce a rozvoji gastronomie“, shrnul závěry Šulák s tím, že není dobré vytvářet žádné nové struktury. Dodal, že je důležitou součástí s tím, aby zůstala zachována samospráva všech obcí, a aby byla ve veřejné správě vyvíjena odborná kapacita pracovníků MAS, kteří mají příslušnou autoritu v regionu. „Spolupráci v regionu musí řídit zástupci více obcí, nikoliv pouze starosta či úředník z měst takovýchto OHP (obcí s rozšířenou působností)“, reagoval účastník na projekt mezinárodní spolupráce Svazu měst a obcí ČR.

V diskuzi vstoupilo také nové téma, snížit hranici 1000 obyvatel pro vznik nových obcí. „Jednoho venku žije v rámci města. A tak jako město neprospívá samosprávě obcí, i zde by měla být uvolněna stávající a místní části alespoň od 500 obyvatel by měly mít právo na svou vlastní obec“, uvedl Šulák.

V rozvoji cestovního ruchu

ROK 2014: „Kostel – škola – hospoda – statek“ Plzeňský kraj, Konstantinovy Lázně, 15. – 17. 10. 2014

večer venkova s Michalem Tučným

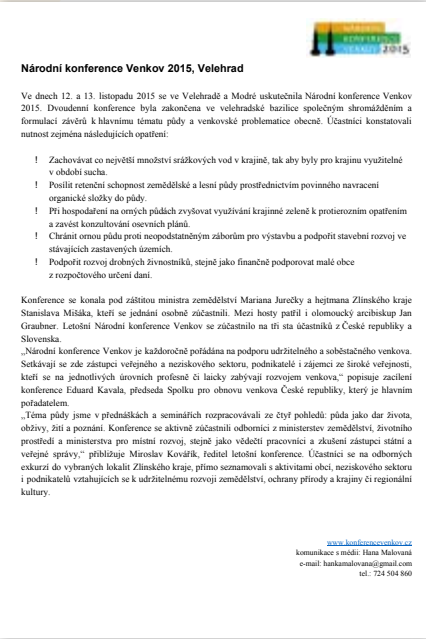

předseda Eudard Kavala s ministrem Mariánem Jurečkou

ředitelem Konference byl Stanislav Rampas, předseda SPOV Plzeňského kraje

ROK 2015: „Chránit půdu...“ Zlínský kraj, Velehrad a Modrá, 12.-13.11.2015

Zahájení plenárního zasedání NKV 2015

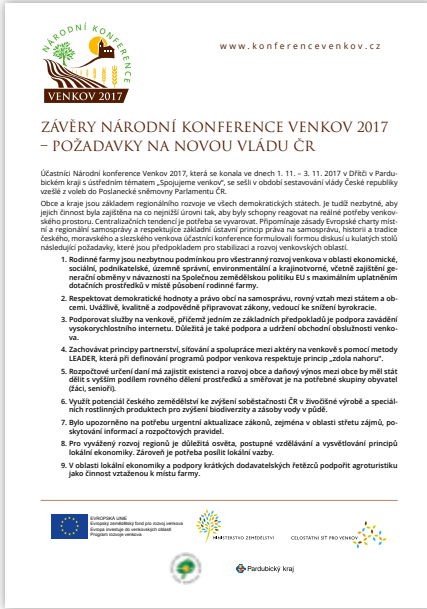
vystoupení předsedy Eduarda Kavaly

ROK 2016: „Venkov v hlavě“ Ústecký kraj, Litoměřice, 20. – 21.10.2016

ROK 2017: „Spojujeme venkovy“, Pardubický kraj, Dřiteč 1.-3.11.2017

12. NÁRODNÍ KONFERENCE
VENKOV 2018
19. - 21. 9. 2018 STRÁZNICE
ŽIJEME VENKOV

Anketa „12 problémů českého venkova“

Účastníci workshopů 20. září 2018 nejprve popsali 36 aktuálních problémů/opatření, které postoupili plénu konference. Každý účastník konference měl možnost o nich „hlasovat“ formou připojování samolepicích bodů. Podle tohoto hlasování byly vybrány první tři problémy/opatření z jednotlivých workshopů:

Workshop č. 1 Voda a stromy v krajině

1. Změnit systém zemědělských dotací – více podporovat zemědělce „z místa“ a přispívajících k tradici.
2. Razantně snížit byrokracií spojenou s realizací opatření vedoucích k zadržování vody v krajině.
3. Zapojení dětí i dospělých do výchovy k udržitelnému rozvoji.

Workshop č. 2 Obnova center malých měst

1. Podporovat život, podnikání a bydlení v centrech malých měst.
2. V dohodě o partnerství 2020+ razantně zvýšit objem peněz pro CLLD včetně měst do 25 tisíc obyvatel (území MAS zaujímají 89 % území republiky s 56 % jejího obyvatelstva).
3. Podporovat financování objektů, které přispívají k místní identitě.

Workshop č. 3 Program rozvoje venkova a společná zemědělská politika

1. Legislativně a dotačně podporovat budování technologií pro zadržování dešťové a povrchové vody v zemědělských areálech.
2. Zaměřit se na propagaci a přiblížení zemědělského sektoru jako zajímavé oblasti lidské činnosti - podnikání a pracovní příležitosti s důrazem na regionální úroveň.
3. Provázanost rostlinné a živočišné produkce pro zvýšení biodiverzity a zásoby vody v půdě.

Workshop č. 4 Možnosti Komunitě vedeného místního rozvoje (CLLD) při řešení vybavenosti obcí

1. Reflexe potřeb území definovaná strategiemi MAS.
2. Procesní a administrativní zjednodušení implementace programů, možnost tvorby vlastních preferenčních kritérií MAS.
3. Odstranit zbytečné upravování programových dokumentů ze strany řídicích orgánů nad rámec požadavků EU.

Veronika Vrecionová a Renata Smutná, starostka města Strážnice - na počest NKV 2018 byla zasazena lípa

k 25. výročí založení Spolku předala předsedkyně Veronika Vrecionová ocenění významným členům SPOV

konference Teplá 2019
VENKOV 4.0
Venkovský parlament

Anketa „12 problémů českého venkova“

Účastníci jednání Národní konference Venkov 2019 v Teplé 3. října 2019 navrhli v pracovních skupinách 5 nejdůležitějších problémů/opatření, které postoupili k hlasování všem přítomným účastníkům (plénu) konference. Byly tyto problémy:

Pracovní skupina I. Voda – sucho

1. Přijetí opatření proti degradaci půdy (včetně protierozních opatření a protipovodňových efektů).
2. Výši zemědělských dotací poskytovaných na plochu svázat s kvalitou hospodaření.
3. Zvýšení ekonomické a technické podpory pozemkových úřadů a výraznější motivace vlastníků půdy k pozemkovým úpravám.
4. Zvýšit pestrost krajiny zaváděním mimoprodukčních opatření (např. výsadbou zeleně, vodní prvky atd.).
5. Zavést vzdělávání laické i odborné veřejnosti v problematice změn klimatu.

Pracovní skupina II. Život na venkově

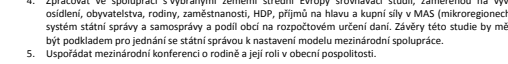
1. Chytrá řešení s rozumem – najít rovnováhu mezi potřebami různých sociálních a věkových skupin (mladé rodiny X starší, počítačové nevybavení občané).
2. Garance státu a zajištění vysokorychlostního internetu na vesnicích.
3. Legislativa není přívětivá pro chytrá řešení na venkově.
4. I přes aplikaci chytrých řešení zachovat základní služby poskytované obcí. Nepřipustit sledování „Velkého bratra“.
5. Vycházet z konkrétních přání občanů, „zespada nahoru“ např. přes MAS. Vytvořit zásobník příkladů dobré praxe chytrých řešení.

Pracovní skupina III. Sociální zemědělství

1. Upravit nástroje aktivní politiky zaměstnanosti ve vztahu ke znevýhodněnému zaměstnanci podmíněné komplexní individuální podporou (rovnocenné partnerství veřejného, neziskového a soukromého sektoru).
2. Nastavit vhodné podmínky spolupráce soukromého (zemědělec) a neziskového sektoru (poskytovatel soc. služeb) v oblasti sociální integrace včetně vhodných forem odměňování (od terapie k zaměstnávání).
3. Navrhnout efektivní způsoby měření dopadu (impaktu) sociálně prospěšných projektů.
4. Posílit pozici sociálních podniků, aby byly uznány jako rovnocenný partner při řešení místních problémů. Rozšíření škály veřejně prospěšných zaměstnavatelů u ÚP ČR.
5. Zvyšovat osvětu o přidané hodnotě produktů sociální ekonomiky.

Pracovní skupina IV. Mezinárodní spolupráce

1. Požadujeme radikální zjednodušení pravidel pro programy mezinárodní spolupráce, stávající pravidla výrazně omezují možnosti spolupráce a čerpání příslušných dotačních titulů (chceme vyjmout mezinárodní spolupráce z veřejné podpory, snížení administrativní náročnosti, určování tematického zaměření má být ponecháno na místní úrovni) – „Česká republika nemusí být papežštější než papež.“
2. Požadujeme silnější podporu směrem k euroregionům v přeshraniční spolupráci a zároveň personální posílení na místní úrovni (ideálně přes MAS). Podporovat možnosti výuky a praktického využívání cizího jazyka sousední země.
3. Požadujeme rozšíření opatření spolupráce MAS i do jiných operačních programů kromě PRV v budoucím programovacím období (OP2+, OP J. A. Komenský, OP Konkurenceschopnost, OPŽP, IROP atd.). Využít část alokace z ESF a ERDF pro mezinárodní spolupráci.
4. Zpracovat ve spolupráci s vybranými zeměmi střední Evropy srovnávací studii, zaměřenou na vývoj osídlení, obyvatelstva, rodiny, zaměstnanosti, HDP, přímou na hlavu a kupní síly v MAS (mikroregionech), systém státní správy a samosprávy a podíl obcí na rozpočtovém určení daní. Závěry této studie by měly být podkladem pro jednání se státní správou k nastavení modelu mezinárodní spolupráce.
5. Uspořádat mezinárodní konferenci o rodině a její roli v obecní společnosti.

moderování NKV se ujala předsedkyně Veronika Vrecionová a člen předsednictva Radan Večerka

slavnostní podpis Memoranda o spolupráci SPOV ČR a SMS ČR, Veronika Vrecionová a Stanislav Polčák

ROK 2020: „Program rozvoje venkova, aneb jak se nám žije na venkově“ Kraj Vysočina, Žďár nad Sázavou – náhradní malá konference 21.9.2020

„Program rozvoje venkova aneb jak se nám žije na venkově“

Seminář se koná v pondělí 21. září 2020 od 16.00 hodin, Zámek Žďár nad Sázavou (Zámek 8/8, Žďár nad Sázavou)

1) Zahájení setkání - Ing. Veronika Vrecionová, předsedkyně SPOV ČR

Úvodní projev hostů: JUDr. Stanislav Poláček (SMS ČR), Ing. Jiří Kríst (NS MAS ČR), Ing. David Brůž (SMAA ČR)

2) setkání územních partnerů

Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova ČR, Národní síť místních akčních skupin ČR, Asociace krajů ČR, Česká biskupská konference

- Kontrola závěrů posledního setkání územních partnerů 27. 8. 2020 v Poděbradech
- Ing. Radim Sršeň, místopředseda SMS ČR
- Příprava programového období 2021+
- Ing. arch. Daniela Grabmüllerová, MBA, Ph.D., náměstkyně ministryně pro místní rozvoj
- Ing. Karel Tytl, náměstek ministryně financí
- Příprava IKOP a regenerace národních územních památkových rezervací a zón
- Mgr. Zdeněk Semorád, náměstek ministryně pro místní rozvoj
- Ing. Vladislav Ouřada, Ph.D., náměstek ministra kultury
- Příprava OP Zaměstnanost
- Ing. Martina Štěpánková, náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí
- Příprava OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
- Ing. Marian Piecha, Ph.D., LL.M., náměstek ministra průmyslu a obchodu

3) odborný seminář

- Soutěž Venecie roku: jak tato soutěž ovlivnila život v obci
- Pavlo Chadimová – starostka obce Hermanov
- Petr Bárta – starosta obce Vepřkov
- Martin Kodys – starosta obce Třebítice
- Pavel Svoboda – starosta obce Lipová

- Inovativní obec
- Milan Karda – starosta obce Kněžice
- Živnostenské podnikání na venkově a dopady koronavírové krize na podnikání
- Doc. RNDr. Iveta Frylová, Ph.D.
- Ing. Pavel Štefka

- Budoucnost našeho venkova
- Ing. Veronika Vrecionová, poslanecký EP, předsedkyně SPOV ČR

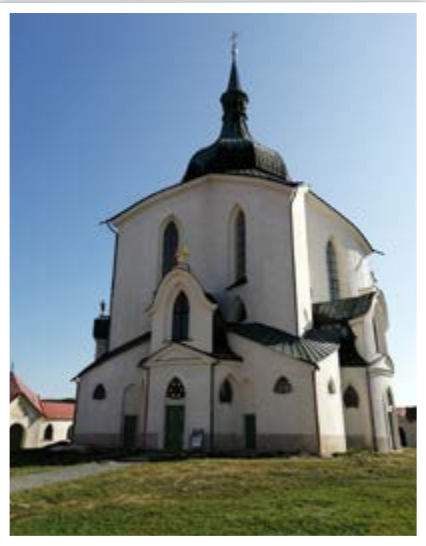
Komentované prohlídky zámku a muzea nové generace, individuální program a neformální posezení v prostorách zámku

Veronika Vrecionová a Marie Kinsky, manželka Constantina Kinského majitele Zámku Žďár

účastníci semináře

Poutní kostel Jana Nepomuckého na Zelené hoře

ROK 2021: Kraj Vysočina, Žďár nad Sázavou 12.-14.10.2021

ANKETA „Současné problémy českého venkova“

Účastníci jednání Národní konference Venkov 2021 ve Žďaru nad Sázavou 14. října 2021 navrhli v pracovních skupinách nejúřadnější problémy/opatření, která postoupili k hlasování všem přítomným účastníkům (přesnou konfidenční). Byly to tyto problémy:

SOUHRN ZÁVĚRŮ KONFERENCE:

I. Zemědělství 3.0. a spolupráce na venkově

Závěr č. 1: Podpora zemědělství tak, aby bylo dostupné, pokud možno nejširším skupinám zemědělců, nemůže však být jediným řešením pro všechny situace a trendy v oboru.

Precizní zemědělství skýtá řadu možností a příležitostí, které zemědělcům pomáhají, proto je potřeba jej podporovat a rozvíjet tak, aby bylo dostupné, pokud možno nejširším skupinám zemědělců, nemůže však být jediným řešením pro všechny situace a trendy v oboru.

Závěr č. 2: Zaldněný venkovský prostor s dostatkem životaschopných ekonomických modelů a přirozeně motivovaných zemědělců.

Zemědělství 3.0 lze chápat jako komplexní přístup k těmto různým aspektům zemědělství, environmentálnímu a sociálnímu jehož cílem je především udržitelnost po všech stránkách. Cílem je zaldněný venkovský prostor s dostatkem životaschopných ekonomických modelů a přirozeně motivovaných zemědělců.

II. Klimatická změna a péče o krajinu

Závěr č. 1: Udržení vody v krajině je hrozbou i příležitostí pro venkovský prostor.

Účastníci konference konstatovali, že pochopili klimatickou změnu a související problém udržení vody v krajině je nutné vnímat jako vážnou hrozbu pro přírodní ekosystémy ale také pro zemědělství, lesnictví i pro získávání obyvatel přílohu vodou. Tato hrozba je ale zároveň výzvou a příležitostí pro venkovský prostor, který je rozhodlící pro realizaci preventivních a adaptačních opatření.

Závěr č. 2: Je nutné mezikusorová spolupráce mezi vlastníky půdy, hospodáři a státní správou.

Účastníci združují, že k řešení tohoto problému je nutné mezikusorová spolupráce, zahrnující vlastníky půdy a hospodáři i subjekty, místní samosprávy, akademickou sféru i státní orgány odpovědné za ochranu životního prostředí. Základním předpokladem úspěšného řešení je také objektivní informování a environmentální osvěta a vzájemná ve všech sférách spolupráce.

Závěr č. 3: Zahrnutí opatření k omezení přílohy klimatické změny i omezení následků do svých vzdělávacích, dotačních i legislativních politik s důrazem na podporu řešení problému venkova.

III. CLLDLEADER a jeho budoucnost

Téma III. CLLDLEADER a jeho budoucnost

Závěr č. 1: Řídící a kontrolní činnost RO operačních programů musí vycházet ze strategií MAS a ne naopak.

Závěr č. 2: Zapojit státní rozpočet do oblasti podpory nedotovaných z EU.

IV. Rozvoj potenciálu venkova – kulturní dědictví a cestovní ruch

Téma č. IV. Rozvoj potenciálu venkova – kulturní dědictví a cestovní ruch

Závěr č. 1: Zajistit základní péči pro obyvatele dobrá dojezdová vzdálenost.

Závěr č. 2: Motivovat mládež lidí pro život na venkově.

Při následujícím elektronickém hlasování získaly nejvíce tyto problémy/opatření českého venkova:

VÝLEDKY HLASOVÁNÍ ÚČASTNÍKŮ KONFERENCE

1. Motivovat mládež lidí pro život na venkově – 31%
2. Řídící a kontrolní činnost RO operačních programů musí vycházet ze strategií MAS a ne naopak – 16%
3. Zaldněný venkovský prostor s dostatkem životaschopných ekonomických modelů a přirozeně motivovaných zemědělců – 11%
4. Zahrnutí opatření k omezení přílohy klimatické změny i omezení následků do svých vzdělávacích, dotačních i legislativních politik s důrazem na podporu řešení problému venkova – 10%
5. Zapojit státní rozpočet do oblasti podpory nedotovaných z EU – 10%
6. Zajistit základní péči pro obyvatele dobrá dojezdová vzdálenost – 8%
7. Podpora zemědělství tak, aby bylo dostupné, pokud možno nejširším skupinám zemědělců, nemůže však být jediným řešením pro všechny situace a trendy v oboru – 5%
8. Udržení vody v krajině je hrozbou i příležitostí pro venkovský prostor – 5%
9. Je nutné mezikusorová spolupráce mezi vlastníky půdy, hospodáři a státní správou 3%.

Takto formulované závěry byly předneseny zástupci organizátora - předsedkyně SPOV ČR Veroniku Vrecionovou jako „Současné problémy českého venkova“. K předneseným závěrům byla vydána časová zpráva. Závěry konference a poznatky získané z ankety budou východiskem pro další činnost Spolku pro obnovu venkova ČR a partnerských organizací podlejších se na rozvoji venkova a službách v postřepné oficiální verzi k předání na ústřední instituce vládních orgánů ČR.

ROK 2022: Praha, Senát PČR hlavní sál 19.9.2022

Úspěšní rozvoj venkova musí stát na podpoře aktivních občánů

Odpovědi na to, co je a co není podstatné pro rozvoj venkova, hledala Malá národní konference Venkov „Rozvoj venkovských oblastí“, která proběhla v pondělí 19. září 2022 od 10.00 hodin v Hlavním sále Valdštejnského paláce, sídle Senátu Parlamentu ČR. Téhož předsední akce se zúčastnila celá řada představitelů obecních zastupitelstev, zástupců ministerstev i nevládních organizací působících ve venkovském prostoru.

Na venkově bydlí v současné době zhruba třetina obyvatel České republiky, a proto musí být venkovský prostor důstojným místem pro život, a to i pro mladou generaci, která se z venkova často stáhne do měst, v nichž vidí širší prostor pro svůj další vývoj. Nejen mladým, ale samozřejmě všem svým obyvatelům musí prostor venkov nabídnout perspektivu dalšího rozvoje a zájmu pro každodenní existenci, jako jsou služby, školky, školy či volnočasové vyžití, zejména ale pracovní příležitosti. Pracovní uplatnění v místě svého bydliště nepředstavuje přitom pro obyvatele venkova jen úsporu času při dojíždění do zaměstnání, ale zároveň spoluutváří vztah k lokálním komunitám i krajině v okolí bydliště.

„Pro rozvoj venkova je zásadní podpora aktivních lidí žijících na venkově, ať již jsou to sedláci na rodinných farmách, malí podnikatelé, nebo místní živnostníci. Právě ty nejvíce zatěžuje byrokracie, která výrazně vzrostla v posledních letech, a naším cílem proto musí být rozšířit prostor pro neobdobnou podnikatelskou rozhodnutí,“ zdůrazňuje předsedkyně Spolku pro obnovu venkova ČR Veronika Vrecionová.

Předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Markéta Pekarová Adamová zdůraznila: „Naše země dnes čelí řadě velmi vážných krizí. I tou momentálně nejnebezpečnější je bezesporu třetího krizí: rozklad naší země. Je to nebezpečí, které je pro naši ekonomiku a společnost. Ještě letos se mi podaří vyjednat novou rozpočtovou a přílohu zejména těm malým obcím 2,55 miliard korun. Pro rok 2023 jsme na ministerstvu provedli zásadní re-design národních programů a je potřeba, aby na to pamatoval státní rozpočet pro příští rok,“ uvedl místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

„Zásadními nástroji pro podporu rozvoje obcí na venkově jsou kromě evropských zdrojů také národní programy Podpory a rozvoje regionů, z kterých obce čerpají a spolupracují pro lidi tak důležitý rozvoj v oblasti veřejných služeb, bydlení, rekreace, modernizace vzdělávání. Ještě letos se mi podaří vyjednat novou rozpočtovou a přílohu zejména těm malým obcím 2,55 miliard korun. Pro rok 2023 jsme na ministerstvu provedli zásadní re-design národních programů a je potřeba, aby na to pamatoval státní rozpočet pro příští rok,“ uvedl místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

„V rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky budeme motivovat zemědělce, aby se v krajině objevilo více krajinných prvků. Prioritou pozemkových úprav jsou zejména v posledních letech opatření pro dlouhodobé zadržování vody v krajině a protierozní ochrana půdy. Je to tedy budování rybníků, malých vodních nádrží, mokřadů, protierozních opatření a dalších prvků, které zlepšují hospodářství s vodou v krajině a zvýší její ekologickou stabilitu. Z posledních 5 let vynaloží Státní pozemkový úřad na pozemkové úpravy celkem přes 10 miliard korun. Letos jsou na pozemkové úpravy zatím připraveny 2 miliardy. Z Programu rozvoje venkova půjde v příštím roce na pozemkové úpravy dodatečně zhruba 500 milionů korun a ve Strategickém plánu na období 2023 až 2027 počítáme s obdobnou roční částkou, tedy přes 2,5 miliardy korun za období,“ uvedl ve svém dopoledním vystoupení ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

„Žit, podnikat, bydlet a užívat si volné chvíle na venkově se musí mladým lidem vyplácet. K tomu jim jako politici musíme vytvořit podmínky, což je naší povinností. Tím zachráníme odliv mladých uchopených lidí z venkova. Je nutné v rámci zrychlení stavebního řízení zrušit závazná stanoviska a začít používat pouze správní řád, kde každý státní úředník musí vydat rozhodnutí, ke kterému je okamžitě oprávněn prostředek – odvolání. Bez této právní úpravy nedocílíme zrychlení stavebního procesu,“ zdůraznil předseda Stálé komise Senátu pro rozvoj venkova Jiří Vosecký.

Náměstek ministryně životního prostředí Vladimír Dolejší připomněl, že Ministerstvo životního prostředí je připraveno i v nadcházejícím období podporovat obnovu venkova zejména pomocí realizace projektů blízkých přírodě za podpory finančních prostředků z národních a evropských zdrojů. Nemalou výzvu pro venkov také jsou a budou rostoucí požadavky na ochranu životního prostředí.

„Rozumná ochrana přírody a krajiny je samozřejmě něco, co každý podporuje, některá adaptační opatření na změnu klimatu, která vznikají zejména na půdě Evropského parlamentu, jsou ale proti zdravému selskému rozumu,“ dodává Veronika Vrecionová s tím, že ochranu přírody a venkovského prostředí je nutné oporazit od extrémních a ideologických zatíženích postojů.

Účastníci konference ocenili odpovědné vystoupení ministra dopravy Martina Kupky. Za Ministerstvo průmyslu a obchodu se zúčastnil náměstek ministra Petr Thešák, jeho vystoupení doplnil David Blahak – Unie komunitní energetiky.

Slavnostní zahájení konference v Hlavním sále Senátu PČR – Markéta Pekarová Adamová, Zdeněk Nekula, Jiří Vosecký, Veronika Vrecionová, Ivan Bartoš, Radka Vladkyová

Vystoupení ministra dopravy Martina Kupky

Účastníci konference

VII. DLOUHODOBÁ TÉMATA

1. RODINA – PROGRAM OBNOVY RODINY

Na co navazujeme:

- Program obnovy venkova, projednaný vládou 29. května 1991
- Založení Spolku pro obnovu venkova ČR 1. června 1993
- Novelizace Programu obnovy venkova, schválená usnesením vlády č. 730 ze dne 11. listopadu 1998
- myšlenku zakladatelů spolku – základem obnovy venkova je jeho duchovní obnova

„Jeho ustanovením sledujeme překonávání dosavadní roztříštěnosti přístupů a sladění zájmů a spojování činností i prostředků při společném díle obnovy, které navzdory úsilí o změnu materiální podstaty chápeme především jako nápravu a rozšíření možností společenského a duchovního života na venkově.“

Základní prohlášení Spolku

Dobře fungující rodina je základem úspěšnosti obcí i prosperity státu. Výchova v rodině a zejména vzory rodičů mají největší vliv na utváření charakteru dětí; velký význam pro vstup mladé generace do pracovního procesu (současný raketový vzestup nezaměstnanosti mladých souvisí nejen s hospodářskou krizí, ale i s rodinnými poměry).

- Dobře fungující rodiny úspěšně řeší mezigenerační vztahy a potřeby.
- Rodiny se dotýkají aktivity obce a vztahy ve společnosti od narození dítěte, přes proces školního a celoživotního – vzdělávání, možnost zaměstnání až po život seniorů.
 - Trvale úspěšné jsou ty obce, kde reálně existuje občanská pospolitost, vyvěrající ze soudržnosti rodin. Starostové se mohou o své občany opřít a úspěšně realizovat i náročné projekty.

Vznik Programu obnovy rodiny (POR)

POR byl schválen schůzí Spolku 7. června 2011. K POR bylo připojeno 35 konkrétních aktivit k jeho realizaci (z toho 20 dlouhodobých úkolů v gesci starostů)

Tematické okruhy POR

1. Rodina a veřejná správa
2. Rodina a legislativa
3. Rodina a škola
4. Rodina a zdravotnictví + sociální péče
5. Rodina a média
6. Rodina a vzory
7. Rodina a bioetika + psychologie
8. Rodina a práce
9. Rodina a prostředí pro život
10. Rodina a trvalé hodnoty

Spolkem podporované aktivity

- Den matek – druhá květnová neděle
- Týden pro rodinu (v roce 2013 13. – 18. května)
- Mezinárodní den dětí – 1. června

- Den otců – třetí červnová neděle
- Propagace vzdělávacích prorodinných kurzů (manželské večery)
- Podpora filmů a televizních pořadů o dobrých manželských vzorech
- Využití publikace „Děti v ringu dnešního světa“ a dalších výstupů Národního institutu dětí a mládeže
- Rodina a knihovny obcí
- Zahájení spolupráce s krajskými úřady
- Krajské konference POR

- vyzdvihnutí příkladných obcí
- zahájení spolupráce s neziskovými organizacemi, jejichž činnost souvisí s rodinou v krajích
- komunitní plánování podpory rodin v rámci obcí a MAS a zahrnutí této problematiky do jejich rozvojových strategií
- jednotný postup SPOV, SMO, SMS a NS MAS v krajích
- Podpora rodiny v rámci operačních programů 2014–2020
- Propagace soutěže Obec přátelská rodině (publikace Obec a rodina)

Místní program obnovy rodiny / Plán rodinné politiky obce

Oblasti, které navrhujeme zahrnout do programů/plánů a podporovat je v rámci podpor z OP vyčleněných pro komunitně vedený místní rozvoj z rámcově určených prostředků, přidělených MAS na základě jejich strategie (Komunitně vedené strategie místního rozvoje):

1. prorodinně zaměřené školní vzdělávání
2. prorodinně zaměřené poradenství a občanské poradny
3. čtenářská gramotnost
4. finanční gramotnost
5. projekty dětí a mládeže
6. sladování rodinných a profesních zájmů
7. aktivní politika zaměstnanosti a sociální podnikání
8. aktivní stárnutí a péče o seniory
9. sociálně vyloučené skupiny

Místní programy obnovy rodiny/plány rodinné politiky by měly být podkladem pro strategie, popř. jejich aktualizaci. Zpracování programu/plánu by bylo podmínkou podpory prostřednictvím MAS v této oblasti (podobně, jako tomu bylo v počátcích Programu obnovy venkova, kdy podmínkou podpory bylo zpracování místních programů obnovy vesnice).

Rodina a Komunitně vedené strategie místního rozvoje

- Spolek usiluje o to, aby se problematika rodiny stala základem obnovy venkova v dalším bruselském plánovacím období. V jeho rámci si mají i nejmenší obce zpracovávat „Místní programy obnovy rodiny“, které jsou obsahově totožné s Plány rodinné politiky, které propaguje MPSV v rámci soutěže „Obec přátelská rodině“.
- Obce však nejsou těmito záměry nijak vázány, daleko větším motorem pro ně bude, když budou mít naději určité podpory převážně „měkkých“ projektů v rámci podpory Komunitně vedených strategií místního rozvoje, které budou na koncepční a strategické materiály, zpracované péčí obcí, přirozeně navazovat.

Ing. Mojmír Kovář, dlouholetý člen Spolku a aktivní propagátor projektu Rodina

Úspěšný seminář „Rodina v souvislostech“

se uskutečnil 2. dubna 2019 v návaznosti na valnou hromadu Spolku pro obnovu venkova ČR pod záštitou předsedy Senátu Parlamentu České republiky Jaroslava Kubery. Zdůraznil význam ochrany manželství jako státem podporovaného svazku muže a ženy a přirozené rodiny, kterou tvoří muž, žena a jejich děti.

vystoupení předsedy Senátu PČR Jaroslava Kubery

účastníci semináře Rodina v souvislostech v jedné z síní Senátu PČR

2. PETICE PROTI DISKRIMINACI OBYVATEL VENKOVA

Organizovaná Spolkem 6. dubna 2007. Petici, která vyjadřovala názor obcí, že venkov je neustále ze strany státu finančně podhodnocován, a to je potřeba změnit. Petice je jedním z tlaků, jak toho lze dosáhnout.

Petici, kterou podepsalo 794 obcí, které zastupovaly 591 311 obyvatel, předal E. Kavala předsedovi Senátu Přemyslu Sobotkovi. Spolek požádal o zpracování vize rozvoje venkovského prostoru, která zajistí důstojné podmínky života na venkově a jeho rozvoj. Schválení této vize jako vládního programu, který bude čítat celé politické spektrum rozhodující o vývoji v České republice.

Petiční akcí Spolek:

- Upozorňuje, že na obce a malá města stát přenáší další odpovědnosti (školství, sociální integrace, místní doprava, zdravotnictví apod.) a to bez adekvátního přesunu financování.
- Nesouhlasí s tím, že rozpočty menších obcí se navyšují pomaleji než u větších, udržuje se nízká úroveň financování venkova, zvětšuje se disproporce mezi příjmy obcí a měst v neprospěch venkova, snižuje se tak kvalita života na venkově.
- Není spokojen s tím, že není legislativně upraven pojem „venkov“, ani jasná odpovědnost jednoho ústředního orgánu státní správy, který by zastupoval zájmy venkova vůči ostatním resortům.

V celém důsledku pak venkov nenabízí perspektivní uplatnění mladým, a hlavně vzdělaným lidem, populace stárne rychleji, zvyšuje se nezaměstnanost a tradiční venkov se vylidňuje.

Proto Spolek požádal, aby poslanci a senátoři Parlamentu ČR učinili následující kroky:

- Změnili „Zákon o rozpočtovém určení daní“ tak, aby nebyl venkov diskriminován vůči větším sídlům.

- Přijali samostatný „Zákon o venkově České republiky“, který by kodifikoval pojem venkov a jasně odpovědnosti za jeho další rozvoj.
- Novelizovali „kompetenční zákon“ tak, aby zvýšili odpovědnost Ministerstva zemědělství za rozvoj venkova až po jeho přejmenování na Ministerstvo venkova.
- V tomto smyslu tak naplnili závazky České republiky z Evropské charty místní samosprávy.

Petici podepsalo 18 794 občanů.

zástupci Spolku

předání petice předsedovi Senátu PČR Přemyslu Sobotkovi

20. ledna 2017 bylo předsedy tří organizací – Svazu měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR a Spolku pro obnovu venkova ČR podepsáno společné memorandum ke změně rozpočtového určení daní a 10. srpna 2017 Společné prohlášení organizací hájících zájmy samospráv ČR k redukci rozpočtu MMR na národní dotace pro obce v roce 2018 při přípravě státního rozpočtu 2018.

společný podpis Memoranda – předsedové SMO ČR František Lukl, SPOV ČR Veronika Vrećionová a SMS ČR Stanislav Polčák

Spolupráce Spolku pro obnovu venkova ČR, Sdružení místních samospráv ČR a Svazu měst a obcí ČR s poslanci a senátory přinesla ovoce – po kladném projednání ve Výboru pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí, Výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu a Stálé komisi Senátu pro rozvoj venkova, **schválil 19. července 2017 Senát návrh zákona, kterým se mění zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů ve znění postoupeném Poslaneckou sněmovnou. Zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2018.**

Neziskovost České pošty v malých obcích a jejich zrušení byla předmětem opakovaných jednání ve spolupráci s SMO ČR a SMS ČR se tento záměr podařilo zastavit.

Byla navázána spolupráce COOP k udržení prodejen v malých obcích. V několika krajích byla otevřena podpora obchodů v malých obcích formou krajských dotačních programů.

Po vzniku Místních akčních skupin a NS MAS ČR byla navázána úzká spolupráce včetně společné prezentace práce a aktivit na výstavách.

Společně s panem ředitelem Zdenkem Pšenickou za účasti paní Tiché z MMR ČR se podařilo dohodnout každoroční vyhlášení Soutěže vesnice roku ČR jako součást folklorního festivalu v září v Luhačovicích.

3. DOHODA O SOUČINNOSTI MINISTERSTVA KULTURY A SPOLKU PRO OBNOVU VENKOVA ČR

V úterý 3. 10. 2017 byla v reprezentačních prostorách Ministerstva kultury podepsána Dohoda o součinnosti Ministerstva kultury a Spolku pro obnovu venkova ČR. Dohodu podepsali ministr kultury Mgr. Daniel Herman a předsedkyně Spolku Ing. Veronika Vrecionová. Hlavním cílem spolupráce je zajištění aktivní péče o obnovu a rozvoj venkova v České republice v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje v nejrůznějších podobách.

Eduard Kavala, místopředseda SPOV, Veronika Vrecionová, předsedkyně, ministr kultury Daniel Herman

Spolek pro obnovu venkova uspořádal jubilejní sympozium ve spolupráci s Národním zemědělským muzeem

Venkov v proměnách času 1918–2018, to je název dvoudenního sympozia, které 1. a 2. srpna 2018 pořádal Spolek pro obnovu venkova v Národním zemědělském muzeu v Praze. Účastníci sympozia si před zasedáním prohlédli prostory Senátu Parlamentu České republiky, poté se přesunuli do pražské budovy muzea na Letné. Hlavním bodem programu konference bylo uspořádání kulatých stolů nad závěry z Národní konference Venkov 2017.

Záštitu sympoziu ministr zemědělství Miroslav Toman. Součástí programu byla také vernisáž dvou výstav – Má vlast cestami proměn a Vesnice roku.

Setkání členů Spolku pro obnovu venkova, pamětníků vzniku národního Programu obnovy vesnice/venkova a dalších partnerů i příznivců venkova mělo s ohledem na výročí 100 let od vzniku samostatného Československa a 25 let od založení Spolku pro obnovu venkova ČR slavnostnější ráz. To bylo také důvodem, proč partnerem a zároveň hostitelem akce bylo Národní zemědělské muzeum, které rovněž oslavilo sté výročí od svého založení.

doprovodnou akcí Sympozia byla výstava: Má vlast cestami proměn“

občerstvení účastníků Sympozia

4. DALŠÍ SPOLUPRÁCI UDRŽUJE SPOLEK PRO OBNOVU VENKOVA ČR

také s Agrární komorou ČR, Asociací soukromého zemědělství ČR, Společností mladých agrárníků ČR, Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, v.v.i., se Státním pozemkovým úřadem, se Svazem venkovské turistiky a s akademickou obcí, konkrétně s ČVUT a Zemědělskou univerzitou (společná témata: venkovská architektura, ochrana půdy).

Dále má Spolek pro obnovu venkova ČR podepsány dohody o spolupráci či memoranda s těmito partnery: Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Ministerstvem zemědělství, Ministerstvem životního prostředí ČR, Ministerstvem kultury, Národní sítí Místních akčních skupin ČR, Asociací krajů ČR, Asociací soukromého zemědělství ČR, Zemědělským svazem ČR, Státním pozemkovým úřadem ČR, Svazem českých a moravských spotřebních družstev, Ústavem zemědělské techniky a informací a Národním zemědělským muzeem. Spolek pro obnovu venkova ČR ve spolupráci s těmito partnery a v souladu s podepsanými smlouvami usilují o udržitelný rozvoj venkova, prosazují obnovu a rozvoj venkovské kultury a sociálních hodnot, využití venkova, jako místa pro všestrannou rekreaci a plnohodnotný život obyvatel venkova. Spolupráce spočívá také v tvorbě a rozvíjení vzájemných systémů komunikace s cílem zajištění výměny informací, sdílení informačních zdrojů konkrétních smluvních stran a nástrojů na jejich zpracování.

5. CELOSTÁTNÍ SÍŤ PRO VENKOV

Spočívá v dlouhodobé spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova ČR a dalšími partnery Sítě. Výsledkem této spolupráce byla realizace celé řady akcí za účelem podpory aktivit rozvoje venkova, které byly ze strany účastníků a veřejnosti velmi kladně hodnoceny. CSV se ve spolupráci se Spolkem již tradičně aktivně podílela na organizaci motivačních seminářů k soutěži Vesnice roku se zvláštním zaměřením na ocenění Oranžová stuha. Cílem seminářů bylo zejména motivovat zájemce a prezentovat přínosy soutěže od samotných účastníků, ale i z pohledu hodnotitelské komise.

Velké poděkování patří Celostátní síti pro venkov pro úzkou spolupráci při organizování akcí souvisejících se soutěží Vesnice roku a za umožnění bezplatné účasti ve stánku na Výstavišti Země živitelka, kde můžeme prezentovat, jak soutěž Vesnice roku, tak svoji činnost pro venkov.

Veronika Vrecionová a Zuzana Dvořáková, vedoucí oddělení Celostátní sítě pro venkov na Ministerstvu zemědělství

6. STÁLÁ KOMISE PRO ROZVOJ VENKOVA SENÁTU PČR

Další dlouhodobá spolupráce se Stálou komisí pro rozvoj venkova spočívá v účasti zástupců Komise na pravidelných schůzích SPOV ČR, které mohou probíhat v prostředí Černínského salonku Kolovratského paláce Senátu PČR. Spolupracujeme na přípravě a vyhlášení „Osobnosti venkova“, soutěže Vesnice roku a dalších aktivitách. Chtěli bychom i tímto uveřejněním poděkovat Komisi, jejímu předsedovi Jiřímu Voseckému a dalším zástupcům Senátu za opravdu úzkou a přátelskou spolupráci.

VIII. ZASTOUPENÍ SPOLKU NA VÝZNAMNÝCH AKCÍCH

Propagace práce Spolku pro širokou veřejnost byla organizována na Zemi živitelce v Českých Budějovicích a Region touru v Brně. Několikrát jsme byli i na zemědělské výstavě v Nitře. Součástí prezentace na Zemi živitelce byly pravidelné semináře k aktuální problematice venkova.

1. Regiontour – Veletrhy cestovního ruchu

Tradičně se Spolek účastnil veletrhů Regiontour v Brně až do roku 2020, kde prezentoval svoji činnost a soutěž Vesnice roku. Každoročně zde probíhal slavnostní křest knihy VENKOVSKÉ STAVBY.

Tradičně křest publikace Tvář venkova – Venkovské stavby

Regiontour Brno stánek SPOV ČR

2. Má vlast cestami proměn

Smyslem výstavy je prezentovat, jak se český venkov rozvíjí, rozkvétá a zkrášluje. Názorně to ukazují opravy a rekonstrukce kostelů, kaplíček, obecních úřadů, kulturních domů, hasičských zbrojnic, ale také vyhlídkových míst, veřejného prostranství, okolí hradů, tvrzí apod. Podstatou je vždy srovnání fotografií původního a současného stavu. Na nich je patrné, kolik práce a úsilí proměna stála.

Zahájení vernisáže výstavy Má vlast cestami proměn na Vyšehradě

výstavní panely „proměn“

Vernisáž výstavy Má vlast v roce 2022 ve Strahovském klášteře

3. Země živitelka

Tradiční účast na zemědělské výstavě Země živitelka, kde Spolek pro obnovu venkova ČR již řadu let po boku partnerů prezentuje svou činnost. Svou prezentaci Spolek zaměřuje na informování návštěvníků o svém významu, činnostech a oblastech působení, a dále o smyslu a výsledcích soutěže Vesnice roku, jímž je původním autorem. Podílí se však také na odborném programu výstavy, organizuje odborné semináře na aktuální témata.

Země živitelka 2019 - členové SPOV nezapomenou navštívit stánek SPOV ČR

Země živitelka 2021 přivítání účastníků semináře

Země živitelka 2022 – návštěva významných hostů, předseda Senátu PČR Miloš Vytrčil, ministr zemědělství Zdeněk Nekula a premiér Petr Fiala

4. Spolupráce se Státním pozemkovým úřadem

Tato spolupráce je dlouhodobá, spočívá v organizaci společných seminářů k propagaci pozemkových úprav, podpora Konferencí pozemkových úprav, účast členů Spolku na těchto akcích. Konference poskytují možnosti, kdy nad aktuálními tématy v této oblasti společně diskutují zástupci obcí a další zájemci o pozemkové úpravy, zemědělci, odborníci, projektanti, zhotovitelé, ale i široká veřejnost. Samozřejmě je i zastoupení Spolku v Centrální komisi soutěže „Žít krajinou“. Hlavním cílem soutěže je seznámit nejširší odbornou i laickou veřejnost s rozsahem a úrovní realizace společných zařízení navrhovaných v pozemkových úpravách. Dalším cílem je pak ocenit kvalitně odvedenou společnou práci poboček krajských pozemkových úřadů, krajských pozemkových úřadů, projektantů i dodavatelů a přispět tak ke zvýšení jejich prestiže v oboru.

Seminář k propagaci pozemkových úprav v Českých Budějovicích 2021

Žít krajinou – plakety pro vítězné pozemkové úpravy

Zástupci SPOV ČR na Konferenci pozemkových úprav v Harrachově 2022

5. Odborné semináře

Dále uvádíme malý výběr uskutečněných seminářů

- „Venkovská architektura a urbanismus“
- „Krajinné plánování: veřejná prostranství, zeleň v sídlech, krajinotvorba“
- „Ochrana půdního fondu na venkově (LPF, ZPF, voda v krajině)“
- „Energetika venkovských sídel“
- „Podpora rozvoje venkova v ČR“
- „Stromy v krajině“
- „Krajina – půda a voda“
- „Jak se nám žije na venkově“
- „Stavební zákon“
- „Venkov a pozemkové úpravy v praxi“
- „Společná zemědělská politika a český venkov“
- „Komunitní a komunální energetika“
- „Obnovitelné zdroje energie“
- „Dostupnost pitné vody pro obyvatele malých obcí“
- „Český venkov – život a podnikání“
- „Odpadové hospodářství“
- „Ohlasy občanů na zdražování energií“
- Motivační semináře soutěže Vesnice roku

ZÁVĚR

Zpracování této publikace nebylo jednoduché, zmapovat aktivity Spolku pro obnovu venkova ČR za uplynulých 30 let. Rozhodně ani já nejsem pamětník úplných začátků, ale přesto jsme představili určitě převážnou část činnosti. Moje dotazy přes telefon s Ing. arch. Janem Florianem a s Vlastou Jílkovou byly vždy ochotně zodpovězeny a pomohly mně v této práci.

Na 30leté rozsáhlé činnosti a práce Spolku pro venkov se podílelo velké množství nadšených a pracovitých lidí, které jsme v této publikaci nezmínili, všem však patří poděkování za jejich nadšení, nápady a čas vynaložený na jejich uskutečnění.

Rádi bychom tímto vyzvali čtenáře k zamyšlení, zda je či není venkov jako celek dostatečně vnímán a tím i podporován.

Závěrem bych chtěla vyjádřit velké díky všem, kdo spolupracovali na vytvoření této publikace, a zároveň poděkovat i za celoroční práci a spolupráci předsednictvu SPOV ČR, krajským organizacím, partnerům a členům Spolku pro obnovu venkova v celé republice.

PaedDr. Věra Libichová, výkonná tajemnice SPOV ČR

Zpracovala: PaedDr. Věra Libichová

Podklady poskytli: Ing. Jan Kruml, Vlasta Jílková, DiS

Na zpracování se podíleli: Ing. Miroslava Tichá (zpracování kapitoly Soutěž Vesnice roku)

Grafika, sazba & tisk: Machovský s. r. o.

Náklad: 1000 výtisků

